

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจร ของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัดเพชรบูรณ์ ติดเป็นอันดับต้นของประเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์จึงได้นำเรื่องความปลอดภัยทางถนนและวินัยจราจร เป็นวาระสำคัญของจังหวัด และมอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ บรรจุหลักสูตรการส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ไว้ในสถานศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา มีวินัยจราจร ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด อันจะนำไปสู่การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานจราจร และความปลอดภัยบนท้องถนนในจังหวัดเพชรบูรณ์ อาทิเช่น สถานีตำรวจภูธรจังหวัด ขนส่งจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มูลนิธิร่มโพธิ์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และบริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาเป็นสำคัญ ในการที่จะจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง โดยการนำหลักสูตรดังกล่าวไปบรรจุไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

ในการจัดทำหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ฉบับนี้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำร่างหลักสูตร เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการในแต่ละระดับชั้น และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้ความสนใจเสนอแนะความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้นำมาเป้นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ให้สมบูรณ์ และเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาเพื่อคนเพชรบูรณ์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ ขอขอบคุณในความร่วมมือของทุกท่าน และทุกหน่วยงาน มา ณ โอกาสนี้

(นายกวานาท มูลเขียน)
ศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
จุดมุ่งหมายหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์	ค
โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์	ง
หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์.....	๑
ระดับปฐมวัย.....	๑
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑.....	๑๒
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๒.....	๑๗
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓.....	๒๓
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔.....	๒๙
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๕.....	๓๖
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๖.....	๔๓
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓.....	๕๐
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖.....	๕๖
ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา.....	๖๔
 บรรณานุกรม	 ๗๖
 คณะผู้พัฒนาหลักสูตร	 ๗๗
 ภาคผนวก	 ๗๙
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑	
- โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑	
- สื่อประกอบหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	

จุดมุ่งหมายหลักสูตร ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีจุดหมายดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กปฐมวัย นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก และกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถ
๒. เพื่อปลูกฝังให้เด็กปฐมวัย นักเรียน นักศึกษา มีวินัยจราจร ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร
๓. เพื่อให้เด็กปฐมวัย นักเรียน นักศึกษา เกิดทักษะและพฤติกรรมที่ดีต่อภาระหน้าที่ด้านความปลอดภัยทางการจราจร
๔. เพื่อให้เด็กปฐมวัย นักเรียน นักศึกษา เกิดจิตสำนึกและมีแนวคิดที่ดีในด้านความปลอดภัยทางการจราจร

โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์

ระดับชั้น	หน่วย/รายวิชา/โครงการ	เวลาเรียน (ชั่วโมง/ปี)
ปฐมวัย	หน่วยประสบการณ์	-
ประถมศึกษาปีที่ ๑	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๑	๒๐
ประถมศึกษาปีที่ ๒	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๒	๒๐
ประถมศึกษาปีที่ ๓	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๓	๒๐
ประถมศึกษาปีที่ ๔	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๔	๒๐
ประถมศึกษาปีที่ ๕	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๕	๒๐
ประถมศึกษาปีที่ ๖	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๖	๒๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๗-๙	๒๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖	รายวิชาวินัยจราจรที่ ๑๐-๑๒	๒๐
ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา	โครงการ	๒๐

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ระดับ ปฐมวัย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๑. เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุบนท้องถนน
๒. เพื่อฝึกปฏิบัติเรื่องสัญญาณจราจรและสัญลักษณ์

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้

พัฒนาการ	มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	ตัวบ่งชี้	สาระการเรียนรู้		จำนวน ชั่วโมง
			ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
พัฒนาการ ด้าน ร่างกาย	มาตรฐานที่ ๑	ร่างกายเจริญเติบโต ตามวัยและมีสุขนิสัย ที่ดี	๑. การเล่นบทบาท สมมติเหตุการณ์ต่างๆ (ด้วยรักและผูกพัน) ๒. สนุกกับการเดินทาง (กฎวินัยจราจร)	➤ มารยาทในการ ขับซิ่งรถและการขับ ซิ่งรถอย่างปลอดภัย ➤ การโดยสารรถ อย่างปลอดภัย	-
	มาตรฐานที่ ๒	กล้ามเนื้อใหญ่และ กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์ กัน	การเขียนภาพและ การเล่นกับสี	➤ เครื่องหมาย จราจรที่พบในชีวิต ประจำวัน	-
พัฒนาการ ด้าน อารมณ์ จิตใจ	มาตรฐานที่ ๓	มีสุขภาพจิตดีและ มีความสุข	๑. การฟังเพลง การ ร้องเพลง และการ แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี ๒. การมีอัตลักษณ์ เฉพาะตนและเชื่อว่า ตนเองมีความสามารถ ๓. การพูดสะท้อน ความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น	๑. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก ➤ การข้ามถนน ➤ มารยาทในการ ขับซิ่งรถและการขับ ซิ่งรถอย่างปลอดภัย ➤ การบังคับใช้ กฎหมายและ บทลงโทษ	-
	มาตรฐานที่ ๔	ชื่นชมและแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๑. การแสดงออกทาง อารมณ์ ๒. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง/ดนตรี	➤ การข้ามถนน ➤ มารยาทในการ ขับซิ่งรถและการขับ ซิ่งรถอย่างปลอดภัย	-

พัฒนาการ	มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	ตัวบ่งชี้	สาระการเรียนรู้		จำนวน ชั่วโมง
			ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
	มาตรฐานที่ ๕	มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม	๑. การเล่นและการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ	➤ การบังคับใช้ กฎหมายและ บทลงโทษ ➤ มารยาทในการ ขับซึ่รถและการขับ ซึ่รถอย่างปลอดภัย	-
พัฒนาการ ด้านสังคม	มาตรฐานที่ ๖	มีทักษะชีวิตและปฏิบัติ ตนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	การเล่นและการทำงาน แบบร่วมมือร่วมใจ	➤ การข้ามถนน	-
	มาตรฐานที่ ๗	รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	การยอมรับในความ เหมือนและความ แตกต่างระหว่างบุคคล	➤ กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ การจราจร	-
	มาตรฐานที่ ๘	อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุขและปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	๑. การมีปฏิสัมพันธ์ มี วินัยมีส่วนร่วมและ บทบาทสมาชิกของ สังคม (เรียนรู้จาก สถานการณ์จริงฉันรัก จำเอย) ๒. การยอมรับในความ เหมือนและความ แตกต่างระหว่างบุคคล	๒. บุคคลและ สถานที่แวดล้อม ตัวเด็ก ➤ กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ การจราจร ➤ มารยาทในการ ขับซึ่รถและการขับ ซึ่รถอย่างปลอดภัย	-
พัฒนาการ ด้าน สติปัญญา	มาตรฐานที่ ๙	ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	๑. การพูดกับผู้อื่น เกี่ยวกับประสบการณ์ ของตนเอง หรือพูด เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ตนเอง ๒. การพูดแสดง ความคิด ความรู้สึก และความต้องการ	➤ กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ การจราจร ➤ การบังคับใช้ กฎหมายและ บทลงโทษ	-

พัฒนาการ	มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	ตัวบ่งชี้	สาระการเรียนรู้		จำนวน ชั่วโมง
			ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
	มาตรฐานที่ ๑๐	มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	- การคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	➤ การโดยสารยานพาหนะ ➤ การปฏิบัติตน	-
	มาตรฐานที่ ๑๑	มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	➤ การข้ามถนนอย่างปลอดภัย ➤ สัญญาณจราจรและเครื่องหมาย	-
	มาตรฐานที่ ๑๒	มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย	๑. การรับรู้และแสดงความคิดความรู้ผ่านสื่อวัสดุของเล่นและชิ้นงาน ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ ความปลอดภัยทั้งกายใจ (เรียนรู้จาก คลิป)	➤ การสวมหมวกนิรภัย ➤ การสวมหมวกนิรภัย ➤ การข้ามถนนอย่างปลอดภัย	-

หมายเหตุ จำนวนชั่วโมงเรียน อาจทำการบูรณาการโดยเพิ่มเติมหรือสอดแทรกในสาระที่ควรเรียนรู้

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปฐมวัย

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
๑. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดง ปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี	๑. เรื่องราว เกี่ยวกับ ตัวเด็ก การข้ามถนน ➢ การเดินบน ถนน ➢ การเดินบน ทางเท้า ➢ การข้าม ทางม้าลาย ➢ การขึ้น สะพานลอย	พัฒนาการ ด้าน อารมณ์ จิตใจ ➢ สนทริย ภาพ ดนตรี ➢ การเล่น ➢ การ แสดงออก ทาง อารมณ์	๓.๑ แสดงออก ทางอารมณ์ได้ อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดง อารมณ์ ความรู้สึกได้ เหมาะสมกับ สถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ ตาม สถานการณ์	๓.๑.๑ แสดง อารมณ์ ความรู้สึกได้ สอดคล้อง กับ สถานการณ์ อย่าง เหมาะสม
๒. การ แสดงออก ทางอารมณ์	➢ การร้อง เพลง ➢ การ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง	พัฒนาการ ด้าน อารมณ์ จิตใจ	๔.๑ สนใจมี ความสุขและ แสดงออกผ่าน งานศิลปะ ดนตรี	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและ แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี
๓. การเล่นและ การทำงานแบบ ร่วมมือร่วมใจ	➢ การจัด กิจกรรม บทบาทสมมุติ	พัฒนาการ ด้านสังคม	มฐ. ๖.๒ มีวินัยใน ตนเอง	๖.๒.๑ เข้า แถว ตามลำดับ ก่อนหลังได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๑ เข้า แถวตามลำดับ ก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เข้า แถว ตามลำดับ ก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง
๔. จินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	➢ การเล่า นิทานเมือง จรรยา	พัฒนาการ ด้าน สติปัญญา	มฐ. ๑๑.๒ แสดงท่าทาง เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึก	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึกของ	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึก

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
				ของตนเอง	ตนเองอย่าง หลากหลาย หรือแปลก ใหม่	ของตนเอง อย่าง หลากหลาย และแปลก ใหม่
๕. การเล่นและ การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ➤ เล่นิทาน/ เล่าข่าว/ เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับ เหตุการณ์บน ท้องถนน	ตัวเด็ก แรกพบ ประสบการณ์ ➤ การสวม หมวกนิรภัย เด็ก ➤ การคาด เข็มขัดนิรภัย ➤ การใช้เบาะ นิรภัยสำหรับ เด็ก	ด้านสังคม	๑.๓ รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ รักษาความ ปลอดภัย ของตนเอง จากอุบัติเหตุ	๑.๓.๑ ป้องกันและ รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองจาก อุบัติเหตุ จากรถ	๑.๓.๑ ป้องกันและ รักษาความ ปลอดภัย ของตนเอง และผู้อื่น จากอุบัติเหตุ จากรถ
๑. การมี ปฏิสัมพันธ์ มีวินัยมีส่วนร่วม และบทบาท สมาชิกของ สังคม (เรียนรู้ จากสถานการณ์ จริงฉันรักจำ เลย)	๒. บุคคลและ สถานที่ แวดล้อมตัว เด็ก กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ การจราจร ➤ เครื่อง หมายจราจร ➤ ชนิดของ สัญญาณ จราจร ➤ การนั่งซ้อน ท้ายรถ จักรยานยนต์	พัฒนาการ ด้านสังคม	มฐ. ๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่น	๘.๒.๑ ยิ้ม หรือทักทาย ผู้ใหญ่และ บุคคลที่ คุ้นเคยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๒.๑ ยิ้ม ทักทายหรือ พูดคุยกับ ผู้ใหญ่และ บุคคลที่ คุ้นเคยได้ด้วย ตนเอง	๘.๒.๑ ยิ้ม ทักทายหรือ พูดคุยกับ ผู้ใหญ่และ บุคคลที่ คุ้นเคยได้ เหมาะสมกับ สถานการณ์
๒.การยอมรับ ในความเหมือน และความ แตกต่าง	➤ การ สนทนากับ บุคคลรอบ กาย	พัฒนาการ ด้านสังคม	มฐ. ๗.๒ มีมารยาทตาม วัฒนธรรมไทย และรักความเป็น	๗.๒.๒.๑ กล่าวคำ ขอบคุณและ ขอโทษเมื่อมี	๗.๒.๒.๑ กล่าวคำ ขอบคุณและ ขอโทษด้วย	๗.๒.๒.๑ กล่าวคำ ขอบคุณและ ขอโทษด้วย

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
ระหว่างบุคคล ๓.การพูดกับ ผู้อื่นเกี่ยวกับ ประสบการณ์ ของตนเอง หรือพูดเล่า เรื่องราว เกี่ยวกับตนเอง	➤ การ สนทนาถึง ประเภทของ ยานพาหนะ ➤ สัญลักษณ์ ที่ใช้ใน การจราจร	ด้าน สติปัญญา	ไทย มฐ. ๙.๑ สนทนา โต้ตอบและเล่า เรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	ผู้ชี้แนะ ๙.๑.๑ ฟัง ผู้อื่นพูดจน จบและพูด โต้ตอบ เกี่ยวกับ เรื่องที่ฟัง	ตนเอง ๙.๑.๑ ฟังผู้อื่น พูดจนจบและ สนทนา โต้ตอบ สอดคล้องกับ เรื่องที่ฟัง	ตนเอง ๙.๑.๑ ฟัง ผู้อื่นพูดจน จบและ สนทนา โต้ตอบอย่าง ต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง
๑. การเล่น บทบาทสมมติ เหตุการณ์ต่างๆ - การขี่จักรยาน บนท้องถนน (ด้วยรักและ ผูกพัน)	มารยาทใน การขับขี่รถ และการขี่ รถอย่าง ปลอดภัย ➤ การขี่ รถจักรยาน ➤ สัญญาณ มือ	พัฒนาการ ด้าน ร่างกาย พัฒนาการ ด้าน อารมณ์ และจิตใจ (การ แสดงออก ทาง อารมณ์)	มฐ. ๑.๓ รักษา ความปลอดภัย ของตนเองและ ผู้อื่น มฐ. ๓.๑ แสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่าง เหมาะสม	๑.๓.๑ เล่น และทำ กิจกรรม อย่าง ปลอดภัย เมื่อมีผู้ชี้แนะ ๓.๑.๑ แสดง อารมณ์ ความรู้สึกได้ เหมาะสมกับ บาง สถานการณ์	๑.๓.๑ เล่น และทำ กิจกรรมอย่าง ปลอดภัยด้วย ตนเอง ๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ ตาม สถานการณ์	๑.๓.๑ เล่น และทำ กิจกรรมและ ปฏิบัติต่อ ผู้อื่นอย่าง ปลอดภัย ๓.๑.๑ แสดง อารมณ์ ความรู้สึก ได้สอดคล้อง กับ สถานการณ์ อย่าง เหมาะสม
๒. การมี อัตลักษณ์ เฉพาะตนและ เชื่อว่าตนเองมี ความสามารถ	➤ การจำลอง สถานการณ์ การขี่ ยานพาหนะ อย่าง ปลอดภัย	พัฒนาการ ด้าน อารมณ์ และจิตใจ (การแสดง ออกทาง อารมณ์)	มฐ. ๓.๒ มี ความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก อย่าง เหมาะสมบาง สถานการณ์	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก อย่าง เหมาะสม ตาม สถานการณ์
๓. การ เคลื่อนไหวตาม เสียงเพลง/	➤ เพลง ยานพาหนะ ➤ เพลง	พัฒนาการ ด้าน อารมณ์	มฐ. ๔.๑ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่าน	๔.๑.๓.๑ สนใจมี ความสุข	๔.๑.๓.๑ สนใจมี ความสุขและ	๔.๑.๓.๑ สนใจมี ความสุข

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
ดนตรี	จรรยา	และจิตใจ	งานศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	และแสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี	แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	และแสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี
๔. การให้ความ ร่วมมือในการ ปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ	➤ ข้อตกลง ของการขับขี ยานพาหนะ ➤ การสวม หมวกนิรภัย ➤ การคาด เข็มขัดนิรภัย	พัฒนาการ ด้านสังคม	มฐ. ๕.๔ มีความ รับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ ได้รับ มอบหมาย จนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วย เหลือ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจน สำเร็จเมื่อมีผู้ชี้ แนะ	๕.๔.๑ ทำงานที่ ได้รับ มอบหมาย จนสำเร็จ ด้วยตนเอง
๕. การยอมรับ ในความเหมือน และความ แตกต่าง ระหว่างบุคคล	➤ บทบาท สมมุติหน้าที่ ของตนเองใน การเดินทาง บนท้องถนน	พัฒนาการ ด้านสังคม	มฐ. ๘.๒ มีวินัยใน ตนเอง	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับ เพื่อน	๘.๒.๑ เล่นหรือ ทำงานร่วมกับ เพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือ ทำงาน ร่วมกับ เพื่อนอย่างมี เป้าหมาย
๑. สนุกกับการ เดินทาง (กฎวินัยจราจร)	๓. ธรรมชาติ รอบตัว -การโดยสาร รถอย่าง ปลอดภัย ➤ การ โดยสาร รถจักรยานยน ต์ส่วนบุคคล ➤ การ โดยสาร รถจักรยาน ยนต์	ด้าน ร่างกาย	มฐ. ๑.๓ รักษา ความปลอดภัย ของตนเองและ ผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและ ทำกิจกรรม อย่าง ปลอดภัย เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๓.๑ เล่นและ ทำกิจกรรม อย่าง ปลอดภัยด้วย ตนเอง	๑.๓.๑ เล่นและ ทำกิจกรรม และปฏิบัติ ต่อผู้อื่น อย่าง ปลอดภัย

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
	สาธารณะ ➤ การ โดยสารรถ สามล้อรับจ้าง ➤ รถโดยสาร ประจำทาง ➤ รถโดยสาร ไม่ประจำทาง (รถรับส่ง นักเรียนสอง แถว,รถตู้)					
๒. การพูด สะท้อน ความรู้สึกของ ตนเองและผู้อื่น	- การสวม หมวกนิรภัย - การคาดเข็ม ขัดนิรภัย - การใช้เบาะ นิรภัยสำหรับ เด็ก	พัฒนาการ ด้าน อารมณ์ จิตใจ	มฐ. ๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก อย่าง เหมาะสมบาง สถานการณ์	๓.๒.๑ กล้า พูดกล้า แสดงออก อย่าง เหมาะสม ตาม สถานการณ์
๓. การพูดแสดง ความคิด ความรู้สึกและ ความต้องการ	➤ เสริม ประสบการณ์ การปฏิบัติตน ตามกฎ จราจร	พัฒนาการ ด้าน สติปัญญา	มฐ. ๔.๒ อ่านและ เขียนภาพและ สัญลักษณ์ได้	๔.๒.๑ อ่าน เขียนภาพ และพูด ข้อความด้วย ภาษาของ ตน	๔.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตา มองข้อความ ตามบรรทัด	๔.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำด้วยการชี้ หรือกวาดตา มอง จุดเริ่มต้น และจุดจบ ของข้อความ
๔. การรับรู้และ แสดงความคิด ความรู้ผ่านสื่อ วัสดุของเล่น และชิ้นงาน	➤ กิจกรรม ในมุมเสรี ➤ บทบาท สมมุติ	พัฒนาการ ตนเอง, พัฒนา สมองและ สังคม	มฐ. ๑๒.๒ มี ความสามารถใน การแสวงหา ความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหา คำตอบของ ข้อสงสัยด้วย วิธีการ เมื่อ มีผู้ชี้แนะ	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัย ต่าง ๆ ตาม วิธีการ ของ ตนเอง	๑๒.๒.๑ ค้นหา คำตอบของ ข้อสงสัย ต่างๆ โดย วิธีการ ที่

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
						หลากหลาย ด้วยตนเอง
๕. การตั้ง คำถามในเรื่องที่ สนใจ	▶ บัตรภาพ ▶ การสนทนาข่าว ▶ บทบาทสมมุติ	พัฒนาการ ตนเอง, พัฒนา สมองและ สังคม	มฐ. ๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหา ความรู้	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยค คำถามว่า “ใคร” “อะไร”ใน การค้นหา คำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยค คำถามว่า “ที่ ไหน” “ทำไม” ใน การค้นหา คำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยค คำถามว่า “เมื่อไหร่” “อย่างไร” ในการค้นหา คำตอบ
๑. การฟังและ ปฏิบัติตาม คำแนะนำ ความปลอดภัย ทั้งกายใจ (เรียนรู้จาก คลิป)	๔. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก การข้ามถนน อย่าง ปลอดภัย ▶ การข้าม ทางม้าลาย ▶ การขึ้น สะพานลอย ▶ การสวม หมวกนิรภัย ▶ การคาด เข็มขัดนิรภัย	พัฒนาการ ด้าน สติปัญญา	มฐ. ๑๒ มีเจตคติ ที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจฟังหรือ อ่านหนังสือ ด้วยตนเอง	๑๒.๑.๑ สนใจซักถาม เกี่ยวกับ สัญลักษณ์ หรือ ตัวหนังสือที่ พบเห็น	๑๒.๑.๑ สนใจหยิบ หนังสือมา อ่านและ เขียนสื่อ ความคิด ด้วยตนเอง เป็นประจำ อย่าง ต่อเนื่อง
๒. การเขียน ภาพและการ เล่นกับสี การเรียนรู้ผ่าน ชีวิต ประจำวัน (ภายในชุมชน)	▶ เครื่องหามา ยที่พบใน ชีวิตประจำวัน ▶ ชนิดของ สัญญาณ จราจร ▶ สนุกกับสี และ สัญลักษณ์ (สีและ สัญญาณ ฉุกเฉิน)	▶ พัฒนา การด้าน ร่างกาย	มฐ ๒.๒ ใช้มือ- ตา-ประสาน สัมพันธ์กัน	๒.๒.๒ เขียน รูปร่างกลม ตามแบบ	๒.๒.๒ เขียน รูปสี่เหลี่ยม ตามแบบได้ อย่างมีมุม ชัดเจน	๒.๒.๒ เขียน รูป สามเหลี่ยม ตามแบบได้ อย่างมีมุม ชัดเจน

สาระการเรียนรู้		พัฒนาการ	ตัวบ่งชี้มาตรฐาน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	สภาพที่พึงประสงค์		
ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้			ชั้น อบ.๑ ๓-๔ ปี	ชั้น อบ.๒ ๔-๕ ปี	ชั้น อบ.๓ ๕-๖ ปี
๓.การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการ ร้อยวัสดุ	ตาวิเศษ จรรยา ➤แบบฝึก โยงเส้น/จับคู่ ภาพ/ฯ ภาพ ยานพาหนะ กับชนิดของ ยานยนต์/ สัญญาณไฟ จรรยากับภาพ	➤พัฒนา การด้าน ร่างกาย	มฐ. ๒.๒ ใช้มือ- ตา-ประสาน สัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษขาด จากกันโดย ใช้มือเดียว	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษตาม แนวเส้นตรง ได้	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษ ตามแนวเส้น โค้งได้

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. กิจกรรมการเคลื่อนไหว
 - ๑.๑ เพลงและเกม
 - ๑.๒ กิจกรรมเคลื่อนไหวตามจังหวะประกอบอุปกรณ์/คำบรรยาย/คำสั่ง/การฟังสัญญาณ
 - ๑.๓ คำคล้องจอง
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
 - ๒.๑ บอกวิธีป้องกันอุบัติเหตุ
 - ๒.๒ วิธีการโดยสารรถ
 - ๒.๓ บอกสี/เครื่องหมายจราจร
 - ๒.๔ การสวมหมวกนิรภัย/เข็มขัดนิรภัย
 - ๒.๕ เครื่องหมายจราจร
 - ๒.๖ การเล่นเกมบาสเกตบอล
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
 - ๓.๑ วาดภาพระบายสี
 - ๓.๒ โยงเส้น
๔. กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)
 - ๔.๑ การเล่นเกมบาสเกตบอล
 - ๔.๒ ทดสอบสนามจริง
 - ๔.๓ การสำรวจรอบๆบริเวณโรงเรียน
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
 - ๕.๑ เกมหาสัญลักษณ์
 - ๕.๒ เกมเพื่อนรักอยู่ไหน

- ๖. กิจกรรมเกมการศึกษา
 - ๖.๑ เกมจับคู่ภาพ
 - ๖.๒ เกมจรรยาที่รัก
 - ๖.๓ เกมตามหาคู่เหมือน

สื่อ (๑.สื่อเอกสาร ๒.สื่ออุปกรณ์ ๓. สื่อธรรมชาติ ๔. สื่อเทคโนโลยี)

- ๑. กระดาษสี
- ๒. สีเทียน
- ๓. กระดาษ
- ๔. ภาพประกอบการจรรยา
- ๕. ภาพเครื่องหมายจรรยา
- ๖. สัญลักษณ์ไฟจราจรและลูกเงิน
- ๗. สถานที่จริง
- ๘. สถานการณ์จำลอง
- ๙. คลิป/เพลง
- ๑๐. ฯลฯ

แหล่งเรียนรู้

- ๑. รอบๆบริเวณโรงเรียน
- ๒. ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล
- ๓. สถานที่สำคัญ ตามบริบทของโรงเรียน

การวัดและประเมินผล

- ๑. สังเกตการตอบคำถาม,ความสนใจ,การสนทนาระหว่างการจัดกิจกรรม
- ๒. การสัมภาษณ์
- ๓. การตรวจผลงาน
- ๔. ใบงาน
- ๕. การประเมินพัฒนาการ

เครื่องมือการประเมิน

- ๑. สมุด อบ.๑-๓
- ๒. แบบบันทึกคำพูด/สัมภาษณ์
- ๓. รายงานประจำตัว
- ๔. รายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การนำหลักสูตรไปใช้

- บูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้
- เพิ่มในสาระที่ควรเรียนรู้

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๑
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

รหัสวิชา พ๑๑๒๐๑

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร เครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการเดินเท้าบนถนน และปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน และการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัย วิธีปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ มารยาทในการขึ้นรถจักรยานและวิธีปฏิบัติตนในการขึ้นรถจักรยานอย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการเดินเท้าบนถนน

โดยใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ อธิบาย การสาธิต ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และประเมินสถานการณ์ นำไปสู่การวางแผนและกำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนให้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง นำความรู้และทักษะการปฏิบัติตนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับป้ายสัญญาณไฟจราจร และเครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง และพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้รถจักรยาน และการเดินทางเท้าบนถนนอย่างปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามในการใช้รถจักรยาน และการเดินทางเท้าบนถนนอย่างปลอดภัย
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน และการเดินทางเท้าบนถนนอย่างปลอดภัย
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุจราจร จากการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก	๑. ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร ๒. ระบุมกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ๑. ชนิดของสัญญาณจราจร - สัญญาณไฟ ๒. ชนิดประเภทของเครื่องหมายจราจร - บนไหล่ทาง ๓. พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ - ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ม.๒๑ - ม.๓๐	๔
๒	ความปลอดภัยในการใช้ถนน	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้าบนถนนที่ปลอดภัย ๔. ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนในสถานการณ์ต่าง ๆ	ความปลอดภัยในการใช้ถนน ๑. การเดินเท้าบนถนน - ถนนที่มีทางเท้าหรือฟุตบาท ๒. การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การประเมินสถานการณ์ที่ปลอดภัย	๔
๓	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย	๕. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยาน ๖. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย - การโดยสารรถจักรยาน การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถประจำทาง	๔
๔	มารยาทในการขับขี่รถจักรยานอย่างปลอดภัย	๗. มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานอย่างปลอดภัย ๘. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน - การขับขี่รถจักรยาน - ความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน	๔
๕	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	๙. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาแล้วขับ	๒
๖	การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุการเดินเท้าบนถนน	๑๐. แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุการเดินเท้าบนถนน	วิธีปฏิบัติตนเพื่อขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุการเดินเท้าบนถนน	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๑ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย
๒. การอธิบาย
๓. การสาธิต
๔. การใช้คำถาม
๕. กระบวนการกลุ่ม
๖. กระบวนการแก้ปัญหา
๗. การแสดงบทบาทสมมติ
๘. การเรียนรู้จากสถานการณ์
๙. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าว /หนังสือพิมพ์
๒. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๓. ใบความรู้, ใบงาน
๔. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๕. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๖. ภาพป้ายจราจร
๗. คลิปวิดีโอ

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. ถนนในท้องถิ่น
๓. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๔. ทางม้าลาย
๕. ห้องสมุด
๖. เว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <https://www.dlt.go.th/>
๗. เว็บไซต์กองบังคับตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th/>
๘. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) <https://www.oic.or.th/th/home>

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ป้าย จราจร สัญญาณและ เครื่องหมายจราจรทางบก	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๒	ระบุกฎหมายเกี่ยวกับ การจราจรทางบกเพื่อการใช้รถ ใช้ถนนอย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๓	วิเคราะห์สถานการณ์ในการ เดินเท้าบนถนนที่ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๔	ปฏิบัติตามในการเดินเท้าบน ถนนในสถานการณ์ต่าง ๆ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๕	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารรถจักรยาน	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๖	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๗	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับ ขี่รถจักรยานอย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๘	ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัย ในการขับขี่รถจักรยาน	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๙	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อ การเกิดอุบัติเหตุจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจราจร และการเดิน เท้าบนถนนสาธารณะ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
รวม				๑๐๐	๕๐

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๑ ไปใช้ โดยกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา : ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๑

๒. กำหนดเวลาเรียน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๑ หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๑๑๒๐๑ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (ป.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๑ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รหัสวิชา พ๑๒๒๐๒

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ เครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการเดินเท้าบนถนน และปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัย วิธีปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ มารยาทในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และวิธีปฏิบัติตนในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจราจร และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ

โดยใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ อธิบาย การสาธิต ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และประเมินสถานการณ์ นำไปสู่การวางแผนและกำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนให้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง นำความรู้และทักษะการปฏิบัติตนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับป้ายสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ และเครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง และพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้รถจักรยานบนถนนสาธารณะ และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามในการใช้รถจักรยานบนถนนสาธารณะ และการเดินทางเท้าบนถนนบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานบนถนนสาธารณะ และการเดินทางเท้าบนถนนบนถนนสาธารณะ
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุจราจร จากการใช้รถจักรยาน และการเดินทางเท้าบนถนนบนถนนสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก	๑. ปฏิบัติตนตามสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจร ๒. ระบุมกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ๑. ชนิดของสัญญาณจราจร - สัญญาณไฟจราจร - สัญญาณมือ ๒. ชนิดประเภทของเครื่องหมายจราจร - บนไหล่ทาง ๓. พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ - ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ม.๒๑ - ม.๓๐ - ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน ม.๗๖	๔
๒	ความปลอดภัยในการใช้ถนน	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ ๔. ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ และการข้ามถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ความปลอดภัยในการใช้ถนน ๑. การเดินเท้าบนถนน - ถนนที่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - ถนนที่ไม่มีทางเท้าหรือฟุตบาท ๒. การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การประเมินสถานการณ์ที่ปลอดภัย	๔
๓	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย	๕. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ ๖. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย - การโดยสารรถจักรยาน - การโดยสารรถจักรยานยนต์ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถประจำทาง	๔
๔	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย	๗. มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ๘. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน - การขับขี่รถจักรยาน - อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขี่รถจักรยาน มารยาทในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการขับขี่รถจักรยานยนต์	๔
๕	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	๙. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาแล้วขับ - การแข่งรถผิดกฎหมาย	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
			- กลับใน - การขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร	
๖	การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการจราจร และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	๑๐. แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยาน และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	วิธีปฏิบัติตนเพื่อขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยาน และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย
๒. การอธิบาย
๓. การสาธิต
๔. การใช้คำถาม
๕. กระบวนการกลุ่ม
๖. กระบวนการแก้ปัญหา
๗. การแสดงบทบาทสมมติ
๘. การเรียนรู้จากสถานการณ์
๙. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าว /หนังสือพิมพ์
๒. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๓. ใบความรู้, ใบงาน
๔. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๕. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๖. ภาพป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. คลิปวิดีโอ
๘. ภาพสัญลักษณ์มือ

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. ถนนในท้องถิ่น
๓. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๔. ทางม้าลาย
๕. ทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจร
๖. ห้องสมุด
๗. เว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <https://www.dlt.go.th/>
๘. เว็บไซต์กองบังคับตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th/>
๙. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
<https://www.oic.or.th/th/home>

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้าย จราจร สัญญาณและ เครื่องหมายจราจรทางบก	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๒	ระบุกฎหมายเกี่ยวกับ การจราจรทางบกเพื่อการใช้รถ ใช้ถนนอย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๓	วิเคราะห์สถานการณ์ในการ เดินเท้าบนถนนและการข้าม ถนนที่ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๔	ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบน ถนนและการข้ามถนนที่ ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๕	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารรถจักรยาน รถจักรยาน ยนต์ และรถยนต์	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๖	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๗	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับ ขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๘	ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย ในการขับขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๙	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อ การเกิดอุบัติเหตุจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจราจร และการเดิน เท้าบนถนนสาธารณะ	ทดสอบการ ปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
รวม				๑๐๐	๕๐

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒ ไปใช้ โดยกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา : ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒

๒. กำหนดเวลาเรียน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๑ หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๑๑๒๐๑ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (ป.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๒ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

รหัสวิชา พ๑๓๒๐๓

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด เครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง บนพื้นทางและขอบทาง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการเดินเท้าบนถนน และ ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัย วิธีปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ มารยาทในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และวิธีปฏิบัติตนในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร การขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ

โดยใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ อธิบาย การสาธิต ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการ กลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา และประเมินสถานการณ์ นำไปสู่การวางแผนและกำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติตน ให้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง นำความรู้และ ทักษะการปฏิบัติตนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับป้ายสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด และเครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง และพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางเท้าบน ถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามในการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทาง เท้าบนถนนสาธารณะ
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุจราจร จากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	กฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรทางบก	๑. ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก ๒. ระบุมกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	กฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรทางบก ๑. ชนิดของสัญญาณจราจร - สัญญาณไฟ - สัญญาณมือ - สัญญาณนกหวีด ๒. ชนิดประเภทของเครื่องหมายจราจร - บนไหล่ทาง - บนพื้นทางและขอบทาง ๓. พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ - ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ม.๒๑ - ม.๓๐ - ลักษณะ ๗ รถมอเตอร์ไซด์ ม.๗๖ - ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน ม.๗๙ - ม.๘๔	๔
๒	ความปลอดภัยในการใช้ถนน	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัย ๔. ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ความปลอดภัยในการใช้ถนน ๑. การเดินเท้าบนถนน - ถนนที่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - ถนนที่ไม่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - การเดินถนนในที่มืดไม่มีแสงสว่างที่เพียงพอ ๒. การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การประเมินสถานการณ์ที่ปลอดภัย - การข้ามทางม้าลาย ๑. สัญญาณมือ ๒. สัญญาณนกหวีด	๔
๓	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย	๕. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ ๖. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย - การโดยสารรถจักรยาน - การโดยสารรถจักรยานยนต์ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถประจำทาง	๔
๔	มารยาทในการขับขี่รถอย่างปลอดภัย	๗. มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ๘. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน - การขี่จักรยาน - การขี่รถจักรยานไฟฟ้า มารยาทในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการขับขี่รถจักรยานยนต์	๔

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๕	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ	๙. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาแล้วขับ - การแข่งรถผิดกฎหมาย - หลับใน - การขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร - การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ - การไม่สวมหมวกนิรภัย - การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย	๒
๖	การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการจราจร และการเดินทางบนถนนสาธารณะ	๑๐. แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางบนถนนสาธารณะ	วิธีปฏิบัติตนเพื่อขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางบนถนนสาธารณะ	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย
๒. การอธิบาย
๓. การสาธิต
๔. การใช้คำถาม
๕. กระบวนการกลุ่ม
๖. กระบวนการแก้ปัญหา
๗. การแสดงบทบาทสมมติ
๘. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๙. การเรียนรู้จากสถานการณ์
๑๐. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าว /หนังสือพิมพ์
๒. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๓. ใบความรู้, ใบงาน
๔. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๕. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๖. ภาพป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. คลิปวิดีโอ
๘. ภาพสัญลักษณ์มือ
๙. สัญญาณนกหวีด

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. ถนนในท้องถิ่น
๓. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๔. ทางม้าลาย
๕. ห้องสมุด
๖. เว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <https://www.dlt.go.th/>
๗. เว็บไซต์กองบังคับตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th/>
๘. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
<https://www.oic.or.th/th/home>

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้าย จราจร สัญญาณและ เครื่องหมายจราจรทางบก	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๒	ระบุกฎหมายเกี่ยวกับ การจราจรทางบกเพื่อการใช้รถ ใช้ถนนอย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๓	วิเคราะห์สถานการณ์ในการ เดินเท้าบนถนนและการข้าม ถนนที่ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๔	ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบน ถนนและการข้ามถนนที่ ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๕	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารรถจักรยาน รถจักรยาน ยนต์ และรถยนต์	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๖	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๗	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับ ขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๘	ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย ในการขับขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๙	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อ การเกิดอุบัติเหตุจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจราจร และการเดิน เท้าบนถนนสาธารณะ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
รวม				๑๐๐	๕๐

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓ ไปใช้ โดยกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา : ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓

๒. กำหนดเวลาเรียน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๑ หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับ

ความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๑๑๒๐๑ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (ป.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

รหัสวิชา พ๑๑๒๐๔

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด เครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง บนพื้นทางและขอบทาง เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง ป้ายบังคับ ป้ายเตือน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการเดินเท้าบนถนน และปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัย วิธีปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ มารยาทในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และวิธีปฏิบัติตนในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ

โดยใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ อธิบาย การสาธิต ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และประเมินสถานการณ์ นำไปสู่การวางแผนและกำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนให้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง นำความรู้และทักษะการปฏิบัติตนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของสัญญาณจราจร ประเภทของเครื่องหมายจราจร เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง และพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้รถบนถนนสาธารณะ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามในการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุจราจร จากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	กฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรทางบก	๑. ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก ๒. ระบุมกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	กฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรทางบก ๑. ชนิดของสัญญาณจราจร - สัญญาณไฟ - สัญญาณมือ - สัญญาณนกหวีด ๒. ชนิดประเภทของเครื่องหมายจราจร - บนไหล่ทาง - บนพื้นทางและขอบทาง ๓. เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง - ป้ายบังคับ - ป้ายเตือน ๔. พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ - ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ม.๒๑ - ม.๓๐ - ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน ม.๗๖ - ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน ม.๗๙ - ม.๘๔ - ลักษณะ ๑๓ คนเดินเท้า ม.๑๐๓ - ม.๑๑๐	๔
๒	ความปลอดภัยในการใช้ถนน	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัย ๔. ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ความปลอดภัยในการใช้ถนน ๑. การเดินเท้าบนถนน - ถนนที่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - ถนนที่ไม่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - การเดินถนนในที่มืดไม่มีแสงสว่างที่เพียงพอ - การเดินเป็นกลุ่ม ๒. การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การประเมินสถานการณ์ที่ปลอดภัย - การข้ามทางม้าลาย - การข้ามสะพานลอย	๔
๓	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย	๕. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ ๖. ปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เพื่อความปลอดภัย	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย - การโดยสารรถจักรยาน - การโดยสารรถจักรยานยนต์ - การโดยสารรถยนต์ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถประจำทาง	๔

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
		๗. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ ๘. ปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะเพื่อความปลอดภัย	- การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถไม่ประจำทาง รถรับส่งนักเรียน รถตู้ รถราง รถสามล้อรับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง	
๔	มารยาทในการขับขี่รถอย่างปลอดภัย	๙. มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ๑๐. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานยนต์	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน - การขี่จักรยาน - การขี่รถจักรยานไฟฟ้า - อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขี่รถจักรยาน มารยาทในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - การเลือกอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์	๔
๕	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ	๑๑. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาแล้วขับ - การแข่งรถผิดกฎหมาย - หลับใน - การขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร - การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ - การไม่สวมหมวกนิรภัย - การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ๒. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากรถ - สภาพรถไม่ปลอดภัย - การบรรทุกเกินอัตรา	๒
๖	การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการจราจร และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	๑๒. แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจราจร และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ	วิธีปฏิบัติตนเพื่อขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานยนต์ และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย
๒. การอธิบาย
๓. การสาธิต
๔. การใช้คำถาม
๕. กระบวนการกลุ่ม
๖. กระบวนการแก้ปัญหา
๗. การแสดงบทบาทสมมติ
๘. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๙. การเรียนรู้จากสถานการณ์
๑๐. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าว /หนังสือพิมพ์
๒. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๓. ใบความรู้, ใบงาน
๔. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๕. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๖. ภาพป้ายจราจร สัญลักษณ์และเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. คลิปวิดีโอ
๘. ภาพสัญลักษณ์มือ
๙. สัญลักษณ์นกหวีด

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. ถนนในท้องถิ่น
๓. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๔. ทางม้าลาย
๕. สะพานลอย
๖. ทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจร
๗. สถานีขนส่งในท้องถิ่น
๘. สถานีตำรวจ
๙. สำนักงานขนส่งอำเภอ/จังหวัด
๑๐. ห้องสมุด
๑๑. เว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <https://www.dlt.go.th/>
๑๒. เว็บไซต์กองบังคับตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th/>
๑๓. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
<https://www.oic.or.th/th/home>

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจร ทางบก	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๒	ระบูกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่าง ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๓	วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้า บนถนนและการข้ามถนนที่ ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๔	ปฏิบัติตามในการเดินเท้าบนถนน และการข้ามถนนที่ปลอดภัยใน สถานการณ์ต่าง ๆ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๕	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๖	ปฏิบัติตามในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เพื่อ ความปลอดภัย	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๕	๒.๕
๗	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๘	ปฏิบัติตามขึ้น-ลงรถโดยสารระบบ ขนส่งสาธารณะเพื่อความปลอดภัย	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๕	๒.๕
๙	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่ รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์ อย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยในการ ขับขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์	ทดสอบการ ปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๑๑	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการ เกิดอุบัติเหตุจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๒	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจราจร และให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ	ทดสอบการ ปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
รวม				๑๐๐	๕๐

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔ ไปใช้ โดยกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา : ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔

๒. กำหนดเวลาเรียน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๑ หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับ

ความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๑๑๒๐๑ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (ป.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

รหัสวิชา พ๑๒๒๐๕

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด เครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง บนพื้นทางและขอบทาง เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง ป้ายบังคับ ป้ายเตือน ป้ายแนะนำ เส้นแสดงช่องจราจร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการเดินทางบนถนน และปฏิบัติตนในการเดินทางบนถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัย วิธีปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ มารยาทในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และวิธีปฏิบัติตนในการขึ้นรถจักรยาน รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางบนถนนสาธารณะ

โดยใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ อธิบาย การสาธิต ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และประเมินสถานการณ์ นำไปสู่การวางแผนและกำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนให้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง นำความรู้และทักษะการปฏิบัติตนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของสัญญาณจราจร ประเภทของเครื่องหมายจราจร เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง และพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้รถบนถนนสาธารณะ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามในการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุจราจร จากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก	๑. ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก ๒. ระบุมกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ๑. ชนิดของสัญญาณจราจร - สัญญาณไฟ - สัญญาณมือ - สัญญาณนกหวีด ๒. ชนิดประเภทของเครื่องหมายจราจร - บนไหล่ทาง - บนพื้นทางและขอบทาง ๓. เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง - ป้ายบังคับ - ป้ายเตือน - ป้ายแนะนำ - เส้นแสดงช่องจราจร ๔. พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ - ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ม.๒๑ - ม.๓๐ - ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน ม.๗๖ - ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน ม.๗๙ - ม.๘๔ - ลักษณะ ๑๓ คนเดินเท้า ม.๑๐๓ - ม.๑๑๐ - ลักษณะ ๑๔ สัตว์และสิ่งของในทาง ม.๑๔๔	๔
๒	ความปลอดภัยในการใช้ถนน	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัย ๔. ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ความปลอดภัยในการใช้ถนน ๑. การเดินเท้าบนถนน - ถนนที่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - ถนนที่ไม่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - การเดินถนนในที่มืดไม่มีแสงสว่างที่เพียงพอ - การเดินเป็นกลุ่ม - การเล่นเกมหรือกิจกรรมใดๆบนท้องถนน ๒. การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การประเมินสถานการณ์ที่ปลอดภัย - การข้ามทางม้าลาย - การข้ามสะพานลอย - การข้ามถนนบริเวณที่มีตำรวจ	๔

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
			จราจรควบคุม - การข้ามถนนที่มีไฟสัญญาณจราจรควบคุม	
๓	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย	๕. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ ๖. ปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เพื่อความปลอดภัย ๗. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ ๘. ปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะเพื่อความปลอดภัย	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย - การโดยสารรถจักรยาน - การโดยสารรถจักรยานยนต์ - การโดยสารรถยนต์ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถประจำทาง - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถไม่ประจำทาง รถรับส่งนักเรียน รถตู้ รถราง รถสามล้อรับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง	๔
๔	มารยาทในการขับขี่รถอย่างปลอดภัย	๙. มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ๑๐. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน - การขี่จักรยาน - การขี่รถจักรยานไฟฟ้า - อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน - การเลือกจักรยานเพื่อขี่ - ข้อห้ามในการขี่รถจักรยาน มารยาทในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - การเลือกอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขี่รถจักรยานยนต์ - การเลือกรถจักรยานยนต์ที่จะขี่	๔
๕	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ	๑๑. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาแล้วขับ - การแข่งรถผิดกฎหมาย - หลับใน - การขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร - การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ - การไม่สวมหมวกนิรภัย	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
			- การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ๒. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากรถ - สภาพรถไม่ปลอดภัย - การบรรทุกเกินอัตรา ๓. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากสภาพถนน - สภาพถนนโค้ง แคบ และมีความลาดชัน - สภาพถนนชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อ	
๖	การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการจราจร และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	๑๒. แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจราจร และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ	วิธีปฏิบัติตนเพื่อขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินเท้าบนถนนสาธารณะ	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย
๒. การอธิบาย
๓. การสาธิต
๔. การใช้คำถาม
๕. กระบวนการกลุ่ม
๖. กระบวนการแก้ปัญหา
๗. การแสดงบทบาทสมมติ
๘. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๙. การเรียนรู้จากสถานการณ์
๑๐. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าว /หนังสือพิมพ์
๒. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๓. ใบความรู้, ใบงาน
๔. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๕. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๖. ภาพป้ายจราจร สัญลักษณ์และเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. คลิปวิดีโอ
๘. ภาพสัญลักษณ์มือ
๙. สัญลักษณ์นกหวีด

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. ถนนในท้องถิ่น
๓. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๔. ทางม้าลาย
๕. สะพานลอย
๖. ทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจร
๗. สถานีขนส่งในท้องถิ่น
๘. สถานีตำรวจ
๙. สำนักงานขนส่งอำเภอ/จังหวัด
๑๐. ห้องสมุด
๑๑. เว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <https://www.dlt.go.th/>
๑๒. เว็บไซต์กองบังคับตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th/>
๑๓. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) <https://www.oic.or.th/th/home>

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจร ทางบก	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๒	ระบูกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่าง ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๓	วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้า บนถนนและการข้ามถนนที่ ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๔	ปฏิบัติตามในการเดินเท้าบนถนน และการข้ามถนนที่ปลอดภัยใน สถานการณ์ต่าง ๆ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๕	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๖	ปฏิบัติตามในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เพื่อ ความปลอดภัย	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๕	๒.๕
๗	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๘	ปฏิบัติตามขึ้น-ลงรถโดยสารระบบ ขนส่งสาธารณะเพื่อความปลอดภัย	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๕	๒.๕
๙	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่ รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์ อย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยในการ ขับขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์	ทดสอบการ ปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๑๑	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการ เกิดอุบัติเหตุจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๒	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจราจร และให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
รวม				๑๐๐	๕๐

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕ ไปใช้ โดยกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา : ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕

๒. กำหนดเวลาเรียน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๑ หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับ

ความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๑๑๒๐๑ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (ป.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๖ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

รหัสวิชา พ๑๓๒๐๖

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด เครื่องหมายจราจรบนไหล่ทาง บนพื้นทางและขอบทาง เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง ป้ายบังคับ ป้ายเตือน ป้ายแนะนำ เส้นแสดงช่องจราจร เครื่องหมายบนขอบทาง เครื่องหมายและข้อความบนพื้นทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ความปลอดภัยในการเดินทางบนถนน และปฏิบัติตนในการเดินทางบนถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัย วิธีปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ มารยาทในการขับซิ่งรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และวิธีปฏิบัติตนในการขับซิ่งรถจักรยาน รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางบนถนนสาธารณะ

โดยใช้วิธีการบรรยายให้ความรู้ อธิบาย การสาธิต ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และประเมินสถานการณ์ นำไปสู่การวางแผนและกำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติตนให้มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง นำความรู้และทักษะการปฏิบัติตนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของสัญญาณจราจร ประเภทของเครื่องหมายจราจร เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง และพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้รถบนถนนสาธารณะ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามในการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะอย่างปลอดภัย
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ การข้ามถนน และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุจราจร จากการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางเท้าบนถนนสาธารณะ

โครงสร้างรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๖

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก	๑. ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก ๒. ระบุมกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ๑. ชนิดของสัญญาณจราจร - สัญญาณไฟ - สัญญาณมือ - สัญญาณนกหวีด ๒. ชนิดประเภทของเครื่องหมายจราจร - บนไหล่ทาง - บนพื้นทางและขอบทาง ๓. เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง - ป้ายบังคับ - ป้ายเตือน - ป้ายแนะนำ - เส้นแสดงช่องจราจร - เครื่องหมายบนขอบทาง - เครื่องหมายและข้อความพื้นทาง ๔. พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ - ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ม.๒๑ - ม.๓๐ - ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน ม.๗๖ - ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน ม.๗๙ - ม.๘๔ - ลักษณะ ๑๓ คนเดินเท้า ม.๑๐๓ - ม.๑๑๐ - ลักษณะ ๑๔ สัตว์และสิ่งของในทาง ม.๑๔๔ - ลักษณะ ๑๗ เบ็ดเตล็ด ม. ๑๒๑,๑๒๒,๑๒๓,๑๒๔,๑๒๘,๑๓๐	๔
๒	ความปลอดภัยในการใช้ถนน	๓. วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัย ๔. ปฏิบัติตนในการเดินเท้าบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	ความปลอดภัยในการใช้ถนน ๑. การเดินเท้าบนถนน - ถนนที่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - ถนนที่ไม่มีทางเท้าหรือฟุตบาท - การเดินถนนในที่มืดไม่มีแสงสว่างที่เพียงพอ - การเดินเป็นกลุ่ม - การเล่นเกมหรือกิจกรรมใดๆบนท้องถนน ๒. การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การประเมินสถานการณ์ที่	๔

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
			ปลอดภัย - การข้ามทางม้าลาย - การข้ามสะพานลอย - การข้ามถนนบริเวณที่มีตำรวจจราจรควบคุม - การข้ามถนนที่มีไฟสัญญาณจราจรควบคุม	
๓	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย	๕. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ ๖. ปฏิบัติตนในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เพื่อความปลอดภัย ๗. บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ ๘. ปฏิบัติตนขึ้น-ลงรถโดยสารระบบขนส่งสาธารณะเพื่อความปลอดภัย	การโดยสารรถอย่างปลอดภัย - การโดยสารรถจักรยาน - การโดยสารรถจักรยานยนต์ - การโดยสารรถยนต์ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถประจำทาง - การปฏิบัติตนเมื่อโดยสารรถไม่ประจำทาง รถรับส่งนักเรียน รถตู้ รถราง รถสามล้อรับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง	๔
๔	มารยาทในการขับขี่รถอย่างปลอดภัย	๙. มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ๑๐. ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์	มารยาทในการขับขี่รถจักรยาน - การขี่จักรยาน - การขี่รถจักรยานไฟฟ้า - อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขี่รถจักรยาน - การเลือกจักรยานเพื่อขี่ - ข้อห้ามในการขี่รถจักรยาน มารยาทในการขับขี่รถจักรยานยนต์ - ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการขี่รถจักรยานยนต์ - การเลือกอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการขี่รถจักรยานยนต์ - การเลือกรถจักรยานยนต์ที่จะขี่	๔
๕	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ	๑๑. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร	ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาแล้วขับ - การแข่งรถผิดกฎหมาย	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
			- การหลับใน - การขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร - การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ - การไม่สวมหมวกนิรภัย - การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ๒. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากรถ - สภาพรถไม่ปลอดภัย - การบรรทุกเกินอัตรา ๓. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากสภาพถนน - สภาพถนนโค้ง แคบ และมีความลาดชัน - สภาพถนนชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อ ๔. ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อม - ทิศนวิสัยไม่ดี - มีสิ่งกีดขวาง - ฝนตก - จุดอับสายตา - ช่วงเทศกาล	
๖	การขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจากการจราจร และการเดินทางบนถนนสาธารณะ	๑๒. แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุจราจร และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ	วิธีปฏิบัติตนเพื่อขอความช่วยเหลือจากอุบัติเหตุใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และการเดินทางบนถนนสาธารณะ	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๖ ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย
๒. การอธิบาย
๓. การสาธิต
๔. การใช้คำถาม
๕. กระบวนการกลุ่ม
๖. กระบวนการแก้ปัญหา
๗. การแสดงบทบาทสมมติ
๘. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๙. การเรียนรู้จากสถานการณ์
๑๐. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าว /หนังสือพิมพ์
๒. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๓. ใบความรู้, ใบงาน
๔. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๕. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๖. ภาพป้ายจราจร สัญลักษณ์และเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. คลิปวิดีโอ
๘. ภาพสัญลักษณ์มือ
๙. สัญลักษณ์นกหวีด

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. ถนนในท้องถิ่น
๓. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๔. ทางม้าลาย
๕. สะพานลอย
๖. ทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจร
๗. สถานีขนส่งในท้องถิ่น
๘. สถานีตำรวจ
๙. สำนักงานขนส่งอำเภอ/จังหวัด
๑๐. ห้องสมุด
๑๑. เว็บไซต์กรมการขนส่งทางบก <https://www.dlt.go.th/>
๑๒. เว็บไซต์กองบังคับตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th/>
๑๓. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
<https://www.oic.or.th/th/home>

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจร ทางบก	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๒	ระบูกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ทางบกเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่าง ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๓	วิเคราะห์สถานการณ์ในการเดินเท้า บนถนนและการข้ามถนนที่ ปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๔	ปฏิบัติตามในการเดินเท้าบนถนน และการข้ามถนนที่ปลอดภัยใน สถานการณ์ต่าง ๆ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๕	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๖	ปฏิบัติตามในการโดยสารรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ เพื่อ ความปลอดภัย	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๕	๒.๕
๗	บอกวิธีการที่ปลอดภัยในการ โดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๘	ปฏิบัติตามขึ้น-ลงรถโดยสารระบบ ขนส่งสาธารณะเพื่อความปลอดภัย	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๕	๒.๕
๙	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับขี่ รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์ อย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยในการ ขับขี่รถจักรยาน และ รถจักรยานยนต์	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๑๑	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการ เกิดอุบัติเหตุจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๒	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจาก อุบัติเหตุจราจร และให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ	ทดสอบ การปฏิบัติ	แบบบันทึกการ ทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
รวม				๑๐๐	๕๐

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๖ ไปใช้ โดยกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา : ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๖

๒. กำหนดเวลาเรียน จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๑ หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๑๑๒๐๑ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (ป.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๖ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในความจำเป็นและความสำคัญด้านความปลอดภัยทางการจราจร
๒. เพื่อให้เกิดทักษะและพฤติกรรมที่ดีต่อภาระหน้าที่ด้านความปลอดภัยทางการจราจร
๓. เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและมีแนวคิดที่ดีในด้านความปลอดภัยทางการจราจร

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ สาเหตุและแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุ การปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุวิธีปฐมพยาบาล และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย การปฏิบัติตามกฎหมายจราจร กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถ รวมทั้งวิธีการขับขี่และมารยาทในการขับขี่ที่ปลอดภัย และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตขับขี่และขั้นตอนการขอใบอนุญาตขับขี่

โดยใช้กระบวนการอธิบายและการปฏิบัติจากเหตุการณ์จำลอง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีจิตสำนึกและการตระหนักในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย เพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น ใช้รถใช้ถนน

โครงสร้างรายวิชา

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	การบาดเจ็บและเสียชีวิต	๑. อธิบายถึงความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุ ๒. วิเคราะห์ความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุการจราจรทางบก	การบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางบก ● ความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ● ความรุนแรงของอุบัติเหตุการจราจรทางบก	๓
๒	ความปลอดภัย	อธิบายวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	ความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ● การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ● ผลกระทบจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ● การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยของการใช้รถใช้ถนน	๓

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
			การโดยสารรถอย่างปลอดภัย ● การโดยสารรถจักรยานยนต์ ● การโดยสารรถยนต์ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ ● รถโดยสารสาธารณะ ● รถไฟฟ้า ● รถโดยสารไม่ประจำทาง ● รถไฟฟ้า ● รถรางรถไฟฟ้า	
๓	การเกิดอุบัติเหตุ	๑. อธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุ ๒. อธิบายถึงการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ๓. สามารถแสดงวิธีปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัยได้	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ ● พฤติกรรมเสี่ยง - การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร - การเสพสารเสพติด - ความประมาท/คึกคะนอง - การขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด - การเมาแล้วขับ - การไม่สวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่และผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ● สภาพภูมิอากาศ - ฝนตก - หมอก/ควัน ● จุดอับสายตา ● สภาพถนนไม่ได้มาตรฐาน ● ช่วงเทศกาล ● แนวทางป้องกันความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุ	๓
๔	กฎหมายกับการจราจร	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการจราจร	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ● พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ● พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ● พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕	๓

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๕	การบังคับใช้กฎหมาย	๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถ ๒. บอกถึงโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร	กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถ ● พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การบังคับใช้กฎหมายและบทลงโทษ ● ระเบียบว่าด้วยมาตรฐานความปลอดภัยรถยนต์ ● การเมาแล้วขับ ● การกำหนดอัตราความเร็ว ● การสวมหมวกนิรภัย ● การคาดเข็มขัดนิรภัย	๕
๖	ใบอนุญาตขับขี่	๑. อธิบายวิธีการขับขี่และมารยาทในการขับขี่ที่ปลอดภัย ๒. อธิบายคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตขับขี่และขั้นตอนการขอใบอนุญาตขับขี่	มารยาทในการขับขี่ และการขับขี่อย่างปลอดภัย ● มารยาทในการขับขี่ ● มารยาทในการขับรถและใช้ถนนร่วมกับผู้อื่น ● วิธีขับรถอย่างปลอดภัย ใบอนุญาตขับขี่ ● การสอบเพื่อรับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์จากกรมการขนส่งทางบก - คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตขับขี่และบุคคลต้องห้ามขอใบอนุญาตขับขี่ - ชนิดของใบอนุญาตขับขี่ - ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตขับขี่ - การต่ออายุใบอนุญาตขับขี่	๓

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรในสถานศึกษา ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเทคนิคที่หลากหลาย เน้นการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้รถใช้ถนน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความจำเป็นและความสำคัญด้านความปลอดภัยทางการจราจร มีทักษะและพฤติกรรมที่ดีต่อภาระหน้าที่ เกิดจิตสำนึกและมีแนวคิดที่ดีในด้านความปลอดภัยทางการจราจร ทราบประโยชน์ในการทำ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.๒๕๓๕ และสามารถใช้สิทธิตาม พ.ร.บ.ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรนี้ประกอบด้วย

๑. การเรียนรู้แบบ Active Learning
๒. การใช้กระบวนการ PLC
๓. การบรรยาย
๔. การอภิปราย
๕. การใช้คำถาม
๖. กระบวนการกลุ่ม
๗. กระบวนการแก้ปัญหา
๘. การสาธิต
๙. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๑๐. การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
๑๑. การแสดงบทบาทสมมติ
๑๒. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๒. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๓. หนังสือ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.๒๕๓๕
๔. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๕. ใบความรู้, ใบงาน
๖. ภาพป้ายจราจร สัญญาณและเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. ภาพสัญลักษณ์มือ
๘. สัญญาณนกหวีด
๙. คลิปวิดีโอ

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๓. ทางม้าลาย
๔. สะพานลอย
๕. ทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจร
๖. ถนนในท้องถิ่น
๗. ห้องสมุด

๘. สถานีตำรวจ

๙. สถานีขนส่งในท้องถิ่น

๑๐. สำนักงานขนส่งอำเภอ/จังหวัด

๑๑. เว็บไซต์ กองบังคับการตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th>

๑๒. เว็บไซต์ ๕ กฎจราจรที่ฝ่าฝืนแล้วเกิดอุบัติเหตุบ่อยที่สุด <http://masil.co.th/blog/อุบัติเหตุ๓>

๑๓. เว็บไซต์ กรมการขนส่งทางบก (ส่งเสริมความปลอดภัยบนท้องถนนและสร้างวินัยจราจร)

http://www.dit.go.th/th/public-news/view.php?_did=๑๐๗๖

๑๔. เว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

www.oic.or.th

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	อธิบายถึงความเสียหายจาก การเกิดอุบัติเหตุ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๒	วิเคราะห์ความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุการจราจรทางบก	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๓	อธิบายวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๕	๒.๕
๔	อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๕	อธิบายถึงการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๖	สามารถแสดงวิธีปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย	ทดสอบการปฏิบัติ	แบบบันทึกการทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๗	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๘	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๙	บอกถึงโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕
๑๐	อธิบายวิธีการขับขี่และมารยาทในการขับขี่ที่ปลอดภัย	ทดสอบ	- แบบทดสอบ - แบบบันทึกการทดสอบการปฏิบัติ	๑๐	๕
๑๑	อธิบายคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตขับขี่และขั้นตอนการขอใบอนุญาตขับขี่	ทดสอบ	แบบทดสอบ	๑๐	๕

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ไปใช้โดยการกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา:ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. กำหนดจำนวนหน่วยกิต:จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต เวลา ๒๐ ชั่วโมง
๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑ เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒ เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๒ หมายถึง รายวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับ

ความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปีคือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ - ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๒๑๒๐๑ หมายถึงรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) เป็นรายวิชาเพิ่มเติมลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หมายเหตุ ลำดับที่ของรหัสวิชา สถานศึกษาสามารถปรับตามโครงสร้างของรายวิชาเพิ่มเติม จากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเอง

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
รายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในความจำเป็นและความสำคัญด้านความปลอดภัยทางการจราจร
๒. เพื่อให้เกิดทักษะและพฤติกรรมที่ดีต่อภาระหน้าที่ด้านความปลอดภัยทางการจราจร
๓. เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและมีแนวคิดที่ดีในด้านความปลอดภัยทางการจราจร

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางบก ความรุนแรงของอุบัติเหตุ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากอุบัติเหตุ สถานที่เกิดอุบัติเหตุ การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ การปฏิบัติตามกฎจราจร การประเมินสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุการจราจร วิธีการปฏิบัติตนในการโดยสารรถยนต์อย่างปลอดภัย ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ แนวทางในการใช้รถใช้ถนนในช่วงเทศกาลสำคัญ การช่วยเหลือและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (CPR) ข้อมูลหน่วยงาน/องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือและการปฐมพยาบาล กฎจราจร การเกิดอุบัติเหตุและกฎหมายการจราจรทางบก กฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ การบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ ใบอนุญาตขับรถ

โดยใช้วิธีการบอกความรู้สึก อธิบาย วิเคราะห์ ประเมิน วางแผนและกำหนดแนวทาง ฝึกปฏิบัติ ค้นหา สืบหาข้อมูล การตระหนัก และการปฏิบัติตน มีความสามารถในการตัดสินใจ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจิตสำนึกและการแสดงออกที่เหมาะสม

โครงสร้างรายวิชา

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๑	การบาดเจ็บและเสียชีวิต	๑. อธิบายความรู้สึกรู้สึกจากการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางบก ๒. วิเคราะห์ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุการจราจรทางบก ๓. อธิบายวิธีการโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ	- การบาดเจ็บ เสียชีวิตและผลกระทบจากอุบัติเหตุการจราจรทางบก - ความรุนแรงของอุบัติเหตุการจราจรทางบก - ความสูญเสียทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากอุบัติเหตุการจราจรทางบก - สถานที่ ที่มักเกิดอุบัติเหตุการจราจรทางบก - กรณีศึกษาจากเหยื่อ/ผู้ได้รับอุบัติเหตุบนท้องถนน	๓

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๒	ความปลอดภัย	๑. รู้และเข้าใจในการปฏิบัติ ตามกฎจราจร ๒. วิเคราะห์ และประเมิน สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเกิด อุบัติเหตุการจราจร ๓. อธิบายวิธีการปฏิบัติตน ในการโดยสารรถอย่างปลอดภัย	● ความปลอดภัยในการใช้รถ ใช้ถนน - การปฏิบัติตามกฎจราจร - การเดินเท้าบนถนน - การข้ามถนนอย่างปลอดภัย - การข้ามทางม้าลาย - การขึ้นสะพานลอย - การประเมินสถานการณ์ที่ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุการจราจร ● การโดยสารรถอย่างปลอดภัย ● การโดยสารระบบขนส่งสาธารณะ - รถโดยสารประจำทาง - รถไฟฟ้า - รถโดยสารไม่ประจำทาง - รถราง - การโดยสารรถยนต์นั่ง ส่วนบุคคล ● การป้องกันอุบัติเหตุในการขับรถ - การสวมหมวกนิรภัย - การวางแผนการเดินทาง อย่างปลอดภัย - การใช้ทางเดินรถอย่างปลอดภัย - การขับรถอย่างปลอดภัย เชิงป้องกันอุบัติเหตุ	๓
๓	การเกิดอุบัติเหตุ	๑. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผล ต่อการเกิดอุบัติเหตุ ๒. วางแผน และกำหนดแนวทาง ในการใช้รถใช้ถนนในช่วงเทศกาล สำคัญ ๓. ฝึกปฏิบัติในการช่วยเหลือและ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (CPR)	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ ● พฤติกรรมเสี่ยง - การเสพสารเสพติด - ความประมาท/คึกคะนอง - ความเร็ว - การเมาแล้วขับ	๔

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
		๔. ค้นหา สํารวจข้อมูลหน่วยงาน/ องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือและ การปฐมพยาบาลจากการเกิด อุบัติเหตุ	- การไม่สวมหมวกนิรภัย ของผู้ขับขี่และผู้นั่งซ้อนท้าย รถจักรยานยนต์ • สภาพภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม - ฝนตก - หมอกควัน - จุดอับสายตา - สภาพถนนไม่ได้มาตรฐาน • การวางแผนการจราจร ช่วงวันหยุดในเทศกาลต่าง ๆ การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ทางการจราจร การให้ความ ช่วยเหลือและการปฐมพยาบาล - หน่วยงาน/องค์กร ที่ให้ความ ช่วยเหลือ - การปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุ จราจร - การปฐมพยาบาลเบื้องต้น - วิธีการช่วยฟื้นคืนชีพ/การกู้ชีพ (CPR : Cardiopulmonary resuscitation) ขั้นพื้นฐาน - การปฏิบัติตนเมื่อพบ ผู้ประสบภัยทางถนน	
๔	กฎหมายกับการจราจร	๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเกิดอุบัติเหตุ และกฎหมาย การจราจรทางบก ๒. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย การจราจรทางบก	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจร ทางบกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การจราจรทางบก - เครื่องหมายจราจรที่พบใน ชีวิตประจำวัน - ชนิดของสัญญาณจราจร - ชนิดและประเภทของ เครื่องหมายจราจร - เครื่องหมายจราจรทางหลวง - เขตปลอดภัย - พ.ร.บ.จราจรทางบก - พ.ร.บ.รถยนต์ - พ.ร.บ.การขนส่งทางบก - พ.ร.บ.ทางหลวง	๔

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
๕	การใช้กฎหมาย	๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถ ๒. มีความตระหนักเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ	กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถ - ประโยชน์การทำ พ.ร.บ. - การใช้สิทธิตาม พ.ร.บ. การบังคับใช้กฎหมายและบทลงโทษ - การสวมหมวกนิรภัย - การคาดเข็มขัดนิรภัย - การเมาและขับ - การกำหนดอัตราความเร็ว - มาตรฐานความปลอดภัยรถยนต์	๓
๖	ใบอนุญาตขับขี่	๑. มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบการขอรับใบอนุญาตขับขี่รถ	มารยาทในการในการขับขี่รถ และการขับขี่รถอย่างปลอดภัย - การขับขี่รถจักรยาน - การขับขี่รถจักรยานยนต์ - การขับขี่รถยนต์ ใบอนุญาตขับขี่ - ความสำคัญของใบอนุญาตขับขี่ - คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอ ใบอนุญาตขับขี่ - ชนิดของใบอนุญาตขับขี่ - การขอรับใบอนุญาตขับขี่ รถจักรยานยนต์ - ขั้นตอนการสอบใบขับขี่ รถจักรยานยนต์ - การขอรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ - การขอรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ - การต่ออายุใบขับขี่รถส่วนบุคคล	๓

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรในสถานศึกษา ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเทคนิคที่หลากหลาย เน้นการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้รถใช้ถนน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความจำเป็นและความสำคัญด้านความปลอดภัยทางการจราจร มีทักษะ และพฤติกรรมที่ดีต่อภาระหน้าที่ เกิดจิตสำนึกและมีแนวคิดที่ดีในด้านความปลอดภัยทางการจราจร ทราบประโยชน์ในการทำ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.๒๕๓๕ และสามารถใช้อำนาจตาม พ.ร.บ.ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรนี้ประกอบด้วย

๑. การเรียนรู้แบบ Active Learning
๒. การใช้กระบวนการ PLC
๓. การบรรยาย
๔. การอภิปราย
๕. การใช้คำถาม
๖. กระบวนการกลุ่ม
๗. กระบวนการแก้ปัญหา
๘. การสาธิต
๙. กระบวนการสืบเสาะหาความรู้
๑๐. การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
๑๑. การแสดงบทบาทสมมติ
๑๒. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายจราจร
๒. พ.ร.บ.การจราจรทางบก
๓. หนังสือ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.๒๕๓๕
๔. คู่มือเอกสารประกอบการสอน, แบบฝึกปฏิบัติ
๕. ใบความรู้, ใบงาน
๖. ภาพป้ายจราจร สัญลักษณ์และเครื่องหมายจราจรทางบก
๗. ภาพสัญลักษณ์มือ
๘. สัญลักษณ์นกหวีด
๙. คลิปวิดีโอ

แหล่งเรียนรู้

๑. ถนนภายในโรงเรียน และบริเวณภายนอกโรงเรียน
๒. เส้นทางจากบ้านมาโรงเรียน
๓. ทางม้าลาย
๔. สะพานลอย
๕. ทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจร
๖. ถนนในท้องถิ่น
๗. ห้องสมุด
๘. สถานีตำรวจ
๙. สถานีขนส่งในท้องถิ่น
๑๐. สำนักงานขนส่งอำเภอ/จังหวัด
๑๑. เว็บไซต์ กองบังคับการตำรวจจราจร <http://trafficpolice.go.th>
๑๒. เว็บไซต์ ๕ กฎจราจรที่ฝ่าฝืนแล้วเกิดอุบัติเหตุบ่อยที่สุด <http://masil.co.th/blog/อุบัติเหตุ๓>

๑๓. เว็บไซต์ กรมการขนส่งทางบก (ส่งเสริมความปลอดภัยบนท้องถนนและสร้างวินัยจราจร)

http://www.dit.go.th/th/public-news/view.php?_did=๑๐๗๖

๑๔. เว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

www.oic.or.th

การวัดและการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑	อธิบายความรู้สึกจากการบาดเจ็บ และเสียชีวิตจากการจราจรทางบก	การสังเกต	แบบบันทึก การสังเกต	๖	๓
๒	วิเคราะห์ผลกระทบจากการเกิด อุบัติเหตุการจราจรทางบก	การนำเสนอผล การวิเคราะห์	แบบบันทึก การนำเสนอ	๖	๓
๓	อธิบายวิธีการโดยสารระบบขนส่ง สาธารณะ	การสังเกต	แบบบันทึก การสังเกต	๖	๓
๔	รู้และเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎ จราจร	การทดสอบ	แบบทดสอบ	๖	๓
๕	วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ ที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การจราจร	การนำเสนอผล การวิเคราะห์	แบบบันทึก การนำเสนอ	๘	๔
๖	อธิบายวิธีการปฏิบัติตน ในการโดยสารอย่างปลอดภัย	การสังเกต	แบบบันทึก การสังเกต	๖	๓
๗	วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการ เกิดอุบัติเหตุ	การนำเสนอผล การวิเคราะห์	แบบบันทึกการ นำเสนอ	๘	๔
๘	วางแผน และกำหนดแนวทางใน การใช้รถใช้ถนนในช่วงเทศกาล สำคัญ	ตรวจชิ้นงาน	แบบบันทึกคะแนน	๖	๓
๙	ฝึกปฏิบัติในการช่วยเหลือและการ ปฐมพยาบาลเบื้องต้น (CPR)	การทดสอบ ปฏิบัติจริง	แบบบันทึก การปฏิบัติจริง	๖	๓
๑๐	ค้นหา สืบหาข้อมูลหน่วยงาน/ องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือและการ ปฐมพยาบาลจากการเกิดอุบัติเหตุ	ตรวจชิ้นงาน	แบบบันทึกคะแนน	๖	๓
๑๑	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ กฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัย จากรถ	การทดสอบ	แบบทดสอบ	๖	๓
๑๒	ปฏิบัติตามกฎหมายการจราจร ทางบก	การสังเกต	แบบบันทึก การสังเกต	๖	๓
๑๓	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เกิดอุบัติเหตุ และกฎหมาย การจราจรทางบก	การทดสอบ	แบบทดสอบ	๖	๓

ที่	จุดประสงค์/สมรรถนะ ที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การ ผ่าน
๑๔	มีความตระหนักเกี่ยวกับการบังคับ ใช้กฎหมายและการลงโทษ	การสังเกต	แบบบันทึก การสังเกต	๖	๓
๑๕	มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตน ตามระเบียบการขอรับใบอนุญาต ขับขี่รถ	การทดสอบ	แบบทดสอบ	๖	๓

การนำหลักสูตรไปใช้

สถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรรายวิชาส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ไปใช้โดย
การกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ – ๖
ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดชื่อรายวิชา:ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. กำหนดจำนวนหน่วยกิต:จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต เวลา ๒๐ ชั่วโมง
๓. กำหนดรหัสวิชา (เพิ่มเติม) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข ๖ หลักดังนี้

หลักที่ ๑เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา คือ

พ หมายถึง รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักที่ ๒เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา ได้แก่

๒ หมายถึง รายวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักที่ ๓ เป็นรหัสตัวเลข แสดงปีที่เรียนหรือปฏิบัติของรายวิชาซึ่งสะท้อนระดับ

ความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปีคือ

๐ หมายถึง รายวิชาไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๑ ม.๑ และ ม.๔)

๒ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๒ ม.๒ และ ม.๕)

๓ หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.๓ ม.๓ และ ม.๖)

หลักที่ ๔ เป็นรหัสตัวเลขประเภทของรายวิชา คือ

๒ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และหลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน
ตั้งแต่ ๐๑ - ๙๙ ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ – ๖ ต่อเนื่องในปีเดียวกัน

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำรหัสหลักที่ ๕ – ๖ ต่อเนื่องในช่วงชั้น

ตัวอย่างการกำหนดรหัสวิชา

พ๓๐๒๐๑ หมายถึงรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่ไม่กำหนดชั้นปีที่เรียน เป็นรายวิชาเพิ่มเติมลำดับที่ ๑

๔. บรรจुरายวิชา ส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่ไม่ระบุ
ชั้นปีที่เรียนในโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หมายเหตุ ลำดับที่ของรหัสวิชา สถานศึกษาสามารถปรับตามโครงสร้างของรายวิชาเพิ่มเติม จากที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเอง

หลักสูตรอบรมส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เวลา ๒๐ ชั่วโมง

จุดมุ่งหมาย

๑. มีความรู้ ความเข้าใจในความสำคัญ และความจำเป็นของการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน
๒. มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก และกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถได้
๓. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบด้านการจราจรจนเป็นนิสัยเพื่อความปลอดภัย และป้องกันอุบัติเหตุ ที่ส่งผลให้สภาพแวดล้อมของสังคมโดยรวมมีคุณภาพ
๔. แสดงออกถึงการมีมารยาท มีน้ำใจในการใช้รถใช้ถนน และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร
๕. มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนในชุมชน
๖. มีจิตสำนึก และพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยจากการมีวินัยจราจร
๗. เห็นคุณค่าของชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่นในการใช้รถใช้ถนนร่วมกันอย่างปลอดภัย
๘. มีความเห็นใจ เอื้ออาทร ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยทางถนนอย่างถูกวิธี และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำอธิบายของหลักสูตร

ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญ และความจำเป็นของการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และปฏิบัติตามกฎหมายด้านการจราจร มีวินัยจราจร มีมารยาท มีน้ำใจในการใช้รถใช้ถนนโดยปฏิบัติจนเป็นนิสัย มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร เพื่อความปลอดภัย และป้องกันอุบัติเหตุที่ส่งผลให้สภาพแวดล้อมของสังคมโดยรวมมีคุณภาพ และสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถได้ มีจิตสำนึกและพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนด้วยความปลอดภัย เห็นคุณค่าของชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่นที่ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนในชุมชน และมีคุณธรรม ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยทางถนนอย่างถูกวิธี และการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างของหลักสูตร

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา/การฝึกปฏิบัติ	ชั่วโมง
๑. ความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน	๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุ และกฎหมายจราจรทางบก ๒. มีความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	๑. อุบัติเหตุและผลจากอุบัติเหตุทางถนน - ข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓ ปี ย้อนหลัง - ความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน และผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุบนถนน - อุบัติเหตุที่เป็นสาเหตุของทุพพลภาพหรืออันตราย	๒

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา/การฝึกปฏิบัติ	ชั่วโมง
	ของผู้ร่วมใช้รถใช้ถนน	ถึงชีวิต - สถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก - กรณีศึกษาจากเหยื่อ/ผู้ได้รับอุบัติเหตุบนท้องถนน	
๒. ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก	๑. มีความตระหนักเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางถนน และมาตรการป้องกัน ๒. ปฏิบัติตนในการหลีกเลี่ยงจากปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก	๒.๑ ปัจจัยเสี่ยงสาเหตุของการบาดเจ็บ และการเสียชีวิตจากการจราจรทางบก ๑. จากคน - ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด - การตัดหน้ากระชั้นชิด - การเมาสุราแล้วขับ - การแซงรถผิดกฎหมาย - หลับใน - การเสพสารเสพติด - การขับซิ่งรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร - การฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจร/ขับรถย้อนศร - การขาดประสบการณ์และการตัดสินใจที่ผิดพลาดของผู้ขับขี่ - การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ - การสวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่จักรยานยนต์และผู้นั่งซ้อนท้าย - การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย - การไม่ใช้เบาะนิรภัยสำหรับเด็ก ๒. จากรถ - สภาพรถไม่ปลอดภัย - การไม่ติดตั้งเข็มขัดนิรภัย - รถไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัย - การบรรทุกเกินอัตรา ๓. จากถนน - โครงสร้างพื้นฐานของถนนไม่ได้มาตรฐาน ๔. จากสิ่งแวดล้อม และสภาพภูมิอากาศ - ทักษะวิสัยไม่ดี - มีสิ่งกีดขวางถนน - ฝนตก - จุดอับสายตา - ช่วงเทศกาล ๒.๒ ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์ (๓ ปีย้อนหลัง ตุลาคม ๒๕๕๘-กันยายน๒๕๖๑) ๒.๒.๑ สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา/การฝึกปฏิบัติ	ชั่วโมง
		๑) พฤติกรรมการขับรถ - ขับรถเร็วเกินกำหนด (๓,๘๔๓ ครั้ง) - ตัดหน้ากระชั้นชิด (๓๑๑ ครั้ง) - เมาสุรา (๑๕๘ ครั้ง) - แข่งรถผิดกฎหมาย (๕๙ ครั้ง) - หลับใน (๒๒ ครั้ง) - เสพสารเสพติด (๑๙ ครั้ง) - ฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจร (๑๗ ครั้ง) - ขับรถย้อนศร (๑๖ ครั้ง) - ฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร (๙ ครั้ง) - ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ (๒ ครั้ง) ๒) รถ - สภาพรถ (๕ ครั้ง) - บรรทุกเกินอัตรา (๑ ครั้ง) ๓) ถนน - สภาพถนน (๕ ครั้ง) ๑.๔ สิ่งแวดล้อม - ทักษะนิสัยไม่ดี (๒๕๘ ครั้ง) - มีสิ่งกีดขวางถนน (๑๒๑ ครั้ง) ๒.๒.๒ พฤติกรรมเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุในจังหวัดเพชรบูรณ์ - ขับรถเร็วเกินกำหนด (๓,๕๓๐ ราย) - มอเตอร์ไซด์ไม่ปลอดภัย (๒,๕๐๒ ราย) - ตัดหน้ากระชั้นชิด (๔๑๒ ราย) - ไม่สวมหมวกนิรภัย (๓๙๘ ราย) - เมาสุรา (๙๓ ราย) - ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย (๖๒ ราย) - แข่งรถผิดกฎหมาย (๕๗ ราย) - ไม่มีใบขับขี่ (๔๔ ราย) - หลับใน (๑๙ ราย) - ฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจร (๑๗ ราย) - ขับรถย้อนศร (๑๕ ราย) - ฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร (๗ ราย) - เสพสารเสพติด (๒ ครั้ง ราย)	
๓. กฎหมายเกี่ยวกับจราจรทางบก การบังคับใช้และบทกำหนดโทษ		๓.๑ กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก และเครื่องหมายจราจร ๓.๑.๑ ชนิดของสัญญาณจราจร ๑) สัญญาณไฟ ๒) สัญญาณมือและแขน	๕

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา/การฝึกปฏิบัติ	ชั่วโมง
		๓) สัญญาณนกหวีด ๓.๑.๒ ชนิดของเครื่องหมายจราจร ๑) บนไหล่ทาง ๒) บนพื้นทางและขอบทาง ๓.๑.๓ ประเภทของเครื่องหมายจราจร ๑) เครื่องหมายบังคับ ๒) เครื่องหมายเตือน ๓.๑.๔ เครื่องหมายจราจรบนทางหลวง ๑) ป้ายบังคับ ๒) ป้ายเตือน ๓) ป้ายเตือนในงานก่อสร้าง ๔) ป้ายแนะนำ ๕) เส้นแสดงช่องจราจร ๖) เส้นขวางแนวจราจร ๗) เครื่องหมายบนขอบทาง ๘) เครื่องหมายและข้อความบนพื้นทาง	
		๓.๒ กฎหมายจราจรทางบก กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ๑. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ๒. พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ ๓. พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ๔. พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ ๕. พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ ๖. พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ๗. พ.ร.บ.คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ ๘. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๐ พ.ศ.๒๕๑๕ ๙. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่ หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทาง พ.ศ.๒๕๕๕	
		๓.๓ การบังคับใช้กฎหมายและบทกำหนดโทษ - การขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ - การเมาแล้วขับ - การขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนด - การสวมหมวกนิรภัย - ความสำคัญของการสวมหมวกนิรภัย - การตรวจสอบสภาพความปลอดภัยของหมวกนิรภัย	

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา/การฝึกปฏิบัติ	ชั่วโมง
		- วิธีการสวมหมวกนิรภัยอย่างปลอดภัย - การคาดเข็มขัดนิรภัย - มาตรฐานความปลอดภัยรถยนต์ - การใช้เครื่องมือสื่อสารขณะขับรถ	
๔. กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ	๑. มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและหน่วยงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถได้	๔.๑ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม - ความสำคัญและประโยชน์ของการทำ พ.ร.บ. - ประเภทรถที่ต้องทำประกันภัยตาม พ.ร.บ. - อัตราเบี้ยประกันภัย พ.ร.บ. - ความคุ้มครองเบื้องต้นตาม พ.ร.บ. - การใช้สิทธิขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น และค่าสินไหมทดแทน - การสำรองจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนค่าชดเชยรายวัน และค่าปลงศพ - กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ๔.๒ หน่วยงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ - สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) - บริษัทประกันวินาศภัย	๓
๕. การขับรถอย่างปลอดภัยและประหยัด	๑. มีความรู้ความเข้าใจในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย ๒. ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาท มีน้ำใจในการใช้รถใช้ถนน และมีวินัยในการปฏิบัติตามกฎจราจรได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย ๓. มีทักษะในการขับรถอย่างปลอดภัยและประหยัด ๔. มีจิตสำนึกในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดความอันตรายต่อชีวิต ความเสียหายต่อทรัพย์สินของตนเองและเพื่อนร่วมทาง ๕. เต็มใจในการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนในชุมชน	๕.๑ มารยาทในการขับรถ และหลักการขับรถอย่างปลอดภัยถูกกฎจราจร ๕.๒ การขับซึ่รถจักรยานยนต์และรถยนต์ปลอดภัยตามกฎจราจร ๕.๓ กรณีตัวอย่าง การคาดคะเน และประเมินสถานการณ์ เพื่อป้องกันสถานการณ์เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร ๕.๔ การป้องกันอุบัติเหตุในการขับรถ - การสวมหมวกนิรภัยและอุปกรณ์นิรภัย - การวางแผนการเดินทางอย่างปลอดภัย - การเตรียมความพร้อมของรถ - การตรวจสอบสภาพรถก่อนใช้งาน - การใช้ทางเดินรถอย่างปลอดภัย - การขับรถปลอดภัยป้องกันอุบัติเหตุ - การเว้นระยะห่างจากรถคันหน้า - การเตรียมพร้อมก่อนการออกรถ - การป้องกันและระงับอัคคีภัยในเบื้องต้น ๕.๕ การขับรถอย่างประหยัด - องค์ประกอบหลักในการขับรถประหยัดน้ำมัน	๕

หัวข้อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา/การฝึกปฏิบัติ	ชั่วโมง
๖. การปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุจราจร เหตุฉุกเฉินในการจราจร และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย	๑. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถการแก้ปัญหาและขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุจราจร ๒. ให้ความช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยอย่างถูกวิธี	- การขับรถที่ประหยัดน้ำมัน ๖.๑ การปฏิบัติตนเมื่อประสบเหตุฉุกเฉินบนถนน ๖.๑.๑ การขอความช่วยเหลือจากบุคคล/สถานที่ใกล้เคียง ๖.๑.๒ การแจ้งหน่วยงาน องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุจราจร ๑) หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน/สายด่วนเพื่อแจ้งเหตุ ๒) หมายเลขโทรศัพท์เพื่อแจ้งเหตุ - โรงพยาบาล/สำนักงานสาธารณสุข - สถานีตำรวจ/สถานีตำรวจในชุมชน - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - สถานีดับเพลิง - มูลนิธิที่ช่วยเหลือเกี่ยวกับสาธารณภัย ๓) สารสำคัญที่ควรสื่อสารเพื่อแจ้งเหตุ ๖.๑.๓ การประเมินความรุนแรง และอาการบาดเจ็บของผู้ประสบอุบัติเหตุ - สภาพร่างกาย ความรุนแรงของบาดแผล - สัญญาณชีพ ๖.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือเมื่อพบผู้ประสบอุบัติเหตุ - การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างถูกวิธี - วิธีการช่วยฟื้นคืนชีพ/การกู้ชีพ (CPR : Cardiopulmonary resuscitation) ขั้นพื้นฐาน - การช่วยเหลือผู้กระตุกแตกหรือหัก - การช่วยเหลือผู้มีบาดแผลเลือดออกมาก - การช่วยเหลือผู้อวัยวะฉีกขาด	๓
๗. การขอรับใบอนุญาตขับขี่	๗. มีความรู้และปฏิบัติตนตามระเบียบการขอรับใบอนุญาตขับขี่รถ	๗. การสอบรับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์และรถยนต์จากกรมการขนส่งทางบก - ความสำคัญของใบอนุญาตขับขี่รถ - คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตขับขี่ และบุคคลต้องห้ามขอใบอนุญาตขับขี่ - ชนิดของใบอนุญาตขับขี่ - ขั้นตอนการสอบใบขับขี่รถจักรยานยนต์ - ขั้นตอนการสอบใบขับขี่รถยนต์ - การต่ออายุใบขับขี่รถส่วนบุคคล	๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรในสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษานี้ ใช้กระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีบรรลุตามเป้าหมายของ หลักสูตรการอบรม ควรใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยายให้ความรู้ของวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ๒. ศึกษาเอกสาร ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น
 - ๒.๑ กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก
 - ๒.๒ เครื่องหมายจราจร
 - ๒.๓ พ.ร.บ.การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๒.๔ การปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุบัติเหตุจราจร
 - ๒.๕ การขับขี่ยานพาหนะอย่างปลอดภัย
 ๓. อภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ การขับขี่ยานพาหนะอย่างปลอดภัยและประหยัด การแก้ไขสถานการณ์และการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
 ๔. ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ
 ๕. ศึกษากรณีตัวอย่างจากอุบัติเหตุ การศึกษาจากสถานที่จริง
- กระบวนการเหล่านี้ เป็นแนวทางที่ผู้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการจะนำไปใช้ในการอบรม เพราะจะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้อย่างดี มีความรู้และจิตสำนึกที่ดีในการส่งเสริมวินัยจราจรในสังคม

สื่อ และแหล่งเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ เข้าใจทักษะกระบวนการ และเกิดเจตคติที่ดี ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมวินัยจราจรในสถานศึกษา ควรมีสื่อที่ใช้ในการอบรม ดังนี้

สื่อการเรียนรู้

๑. คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมวินัยจราจรในสถานศึกษา
๒. ภาพนิ่ง / คลิปวิดีโอ เหตุการณ์ที่เกิดอุบัติเหตุ และการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ จากแหล่งต่าง ๆ
๓. กรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุ /เหยื่อผู้ประสบภัยจากอุบัติเหตุบนถนน
๔. แผ่นภาพ เครื่องหมายจราจร
๕. เพลง/เกม สำหรับรณรงค์ ป้องกันอุบัติเหตุ
๖. สื่อเผยแพร่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค เช่น
 - หนังสือแนวทางการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในระดับพื้นที่
 - เอกสาร มอเตอร์ไซด์กับวัยรุ่น
 - แผ่นพับ มาตรการองค์กรด้านความปลอดภัยทางถนน
 - แผ่นพับ ขับเคลื่อนด้านชุมชน สู่มาตรการชุมชนความปลอดภัยทางถนน
 - แผ่นพับ การป้องกันการบาดเจ็บ จากการจราจรในเมืองใหญ่
 - แผ่นพับ ดื่มและขับเท่ากับตาย
 - แผ่นพับ ง่วงไม่ขับ ไป-กลับปลอดภัย

- แผ่นพับ กระบะท้ายมหันตรายบนท้องถนน
- แผ่นพับ มัจจุราชนบนท้องถนน จักรยานยนต์

ฯลฯ

๗. สื่อเสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เช่น

- คู่มือการเรียนการสอนเรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา
- หนังสือ เส้นทางแห่งอุบัติเหตุ
- หนังสือ อย่าเสี่ยงกับความเร็ว
- หนังสือ อุบัติเหตุจราจร
- หนังสือ เล่าสู่กันฟัง คู่มือต่อยอด โปรแกรมป้องกันอุบัติเหตุจราจร
- หนังสือ ลงมือทำลดอุบัติเหตุทางถนน ตัวอย่างดีที่ทำได้
- แผ่นพับ ๘ วิธีเดินทางปลอดภัยไม่ก่อ-ไม่เกิดอุบัติเหตุ
- แผ่นพับ ดื่มแล้วขับ แคมเปญหนักถึง ๑๐ เท่า!
- วิดีทัศน์ การจัดการความปลอดภัยทางถนนของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน
- วิดีทัศน์ กลับบ้านปลอดภัย
- วิดีทัศน์ สงกรานต์สุดท้าย
- วิดีทัศน์ จุดเสี่ยงทางถนนในชุมชน ep.๑-๑๕

ฯลฯ

๗. สื่อสิ่งพิมพ์ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เช่น

- หนังสือ รู้จักใช้ เข้าใจสิทธิ ประกันชีวิตใกล้ตัวคุณ
- แผ่นพับ คู่มือติดต่อสำนักงาน คปภ.
- วิดีทัศน์ สารคดีรอบรู้ประกันภัย กับ คปภ. ตอน "อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ย่อารอช้า รีบทำ

ประกันไว้"

- วิดีทัศน์ สารคดีรอบรู้ประกันภัย กับ คปภ. ตอน "ความคุ้มครองค่าเสียหายเบื้องต้น"

ฯลฯ

๗. สื่อสิ่งพิมพ์ ของกรมการขนส่งทางบก

- วิดีทัศน์ เพลงขับขี่ปลอดภัย Smart Ride - Safe Lives
- จุลสารขนส่งสัมพันธ์
- วิดีทัศน์ สารแนะนำรู้กับการขับรถ
- วิดีทัศน์ สารคดี ๑ นาที กับ กปถ. (กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน)

ฯลฯ

แหล่งเรียนรู้

๑. เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

- กองบังคับการตำรวจจราจร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กองบังคับการตำรวจทางหลวง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย

- กรมการขนส่งทางบก (ส่งเสริมความปลอดภัยบนท้องถนนและสร้างวินัยจราจร)
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักอำนวยการความปลอดภัย กรมทางหลวง
- สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและการจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
- บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด

๒. เว็บไซต์ สื่อเผยแพร่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร

- สื่อเผยแพร่เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค
<http://www.thaincd.com/๒๐๑๖/media.php?tid=๓๔&gid=๑-๐๑๕-๐๐๑>
- สื่อเสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(สสส.) <http://search.thaihealth.or.th/rotisearch>

ฯลฯ

๓. สถานที่จำลองเกี่ยวกับการจราจร เช่น สนามจราจร

๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจราจร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร ในจังหวัด ได้แก่

- สำนักงานขนส่งจังหวัด/อำเภอ
- สถานีตำรวจภูธรจังหวัด/อำเภอ
- โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุข
- สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
- มูลนิธิที่ช่วยเหลือเกี่ยวกับสาธารณภัย
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จังหวัด
- บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด

การวัด และการประเมินผล

ที่	จุดประสงค์	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การผ่าน
๑	ความรู้ ความเข้าใจในความสำคัญ และความจำเป็นของการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน	๑. การทดสอบ	๑. แบบทดสอบ	๕๐	ร้อยละ ๘๐
๒	มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก และกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถได้				
๓	ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านการจราจร จนเป็นนิสัยเพื่อความปลอดภัย และป้องกันอุบัติเหตุ ที่ส่งผลให้สภาพแวดล้อม	๒. การสัมภาษณ์	๒. แบบสัมภาษณ์	๕๐	ร้อยละ ๘๐

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์

ที่	จุดประสงค์	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การผ่าน
	ของสังคมโดยรวมมีคุณภาพ				
๔	แสดงออกถึงการมีมารยาท มีน้ำใจในการใช้รถใช้ถนน และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร				
๕	มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนในชุมชน				
๖	มีจิตสำนึก และพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยจากการมีวินัยจราจร	๓. การสอบถาม	๓. แบบสอบถามความคิดเห็น	๕๐	ร้อยละ ๘๐
๗	เห็นคุณค่าของชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่นในการใช้รถใช้ถนนร่วมกันอย่างปลอดภัย				
๘	มีความเห็นใจ เอื้ออาทร ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยทางถนนอย่างถูกวิธี และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				

การนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เป็นหลักสูตรฝึกอบรม ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพียงพอที่สามารถนำความรู้ไปสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตขับขี่ได้ และมีวินัยจราจรในการใช้รถใช้ถนนในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนในชุมชน

การนำหลักสูตรนี้ไปใช้ สามารถนำไปเป็นโครงการอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยจราจรของสถานศึกษา/สถาบันการศึกษาประจำปี ในส่วนงานที่เกี่ยวกับกิจการนักเรียนนักศึกษา หรือกิจการนักศึกษา

การนำหลักสูตรไปใช้ที่มีการวางแผนการนำไปใช้อย่างชัดเจน จะทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาผู้เรียนควรพัฒนาด้วยกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ผู้เรียนได้ความรู้ และนำความรู้ไปใช้โดยการลงมือปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

๑. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียนของจังหวัดเพชรบูรณ์ ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจน

๒. ออกแบบกิจกรรมการดำเนินการอบรมให้ครอบคลุมเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยคำนึงถึงวัย ความสนใจ และความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ควรมีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ที่ได้รับความรู้ และได้ลงมือปฏิบัติ เช่น ศึกษาจากเอกสาร แหล่งเรียนรู้ต่างๆทางอินเทอร์เน็ต ได้ศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง ศึกษาดูงานนอกสถานที่ตามความเหมาะสม การลงมือปฏิบัติในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น เป็นต้น

๓. จัดทำตารางอบรมเชิงปฏิบัติการตามกิจกรรมที่กำหนด อาจดำเนินการได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา/สถาบันการศึกษา ดังนี้

๑) อบรมติดต่อกันจนจบหลักสูตร ตามจำนวนวันที่กำหนดไว้

๒) ดำเนินการอบรม แบ่งเป็นระยะ เช่น

ระยะที่ ๑ การให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยจราจร และความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๒ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและนำไปปฏิบัติ

ระยะที่ ๓ นำมาถอดบทเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

เพื่อให้เวลาผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการกิจในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๔. ประสานงานวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล มูลนิธิที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัย บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จังหวัด เป็นต้น เพื่อมาร่วมเป็นวิทยากรในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่

๕. จัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

๖. จัดสภาพบรรยากาศการอบรมและสภาพแวดล้อมให้อื้อต่อการเรียนรู้

๗. จัดให้มีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๒๕๒๒). พระราชบัญญัติจราจรทางบก. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๙ มกราคม ๒๕๒๒.
- นัยนา เกิดวิชัย. (๒๕๔๖). คำอธิบายเรียงมาตราพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒. ภาควิชากฎหมายปกครองและกฎหมายทั่วไป. ส่วนวิชากฎหมาย. กองบังคับการวิชาการ. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. นครปฐม.
- กรมการขนส่งทางบก. (๒๕๔๘). คู่มือการปฏิบัติงานการให้การรับรองโรงเรียนสอนขับรถ. กรมการขนส่งทางบก. กรุงเทพมหานคร.
- กรมการขนส่งทางบก. (๒๕๕๔). คู่มือประกอบการอบรม ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์. กลุ่มพัฒนาระบบใบอนุญาตขับรถและผู้ประจำรถ. สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก. กรมการขนส่งทางบก. กรุงเทพมหานคร.
- กรมการขนส่งทางบก. (๒๕๕๕). คู่มือสอนน้องรู้จักกฎจราจร โครงการสนามจราจรเยาวชนเสริมสร้างจิตสำนึกความปลอดภัย. กรมการขนส่งทางบก. กรุงเทพมหานคร.
- กรมการขนส่งทางบก. (๒๕๕๕). เตรียมความพร้อมก่อนขอรับใบอนุญาตขับรถ. สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก. กรมการขนส่งทางบก. กรุงเทพมหานคร.
- อรุณ แดงนารา. (๒๕๖๑). ขอบข่ายรู้กฎหมายก่อน. โรงพิมพ์ หจก.ริมปิงการพิมพ์. นครปฐม.
- สาธิต กมลเสถียร. ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑. นักวิชาการขนส่งปฏิบัติการ. กลุ่มวิชาการขนส่ง. สำนักงานขนส่งจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์.
- ส.อ.อาคม โพธิ์วัด. ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑. นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์.
- พ.ต.ท.สินธนา ยามวรรค์. ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑. สถานีตำรวจภูธรหล่มสัก. เพชรบูรณ์

คณะผู้พัฒนาหลักสูตร

ที่ปรึกษา

๑. นายภูวนาท มูลเขียน	ศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. ว่าที่พันตรีประหยัด แก่นชา	รองศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

๑. คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร

ระดับปฐมวัย

๑. นางสาวนิพนธ์ เสนารณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๒. นางสาวธนัชพร อ่อนอิงนอน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นายชัยชาญ หมิ่นชนะมา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
๔. นางพัชรีย์ อ่อนอิงนอน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๕. นายสิทธิชัย เนาว์แก้ว	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ระดับประถมศึกษา

๑. นายสมชาย มีกำลัง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
๒. นางนิยมพร เจริญวัฒนาชัยกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางปัญญดา ชาวงศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
๔. นางผุสดี วงษ์แสง	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ระดับมัธยมศึกษา

๑. นางสาววราภรณ์ ผึ้งผาย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๒. นายเอกชัย จันทา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางเบญจวรรณ สิงโต	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
๔. นางอัญชลี นานาพร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา

๑. นายคำรณ เหมือนโพธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
๒. นางปัญญาประคอง สาธรรม	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
๓. นายสุภาพ คุประดิษฐ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๔. นางสาวสุภาพันธุ์ ทองพวงค์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา

๒. คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

ครั้งที่ ๑ (วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑)

๑. พ.ต.อ.ชัยชัย แจ่มจันทร์	ผู้แทน ตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. พ.ต.ท.สินธนา ยามวรรค์	ผู้แทน ตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบูรณ์
๓. ส.อ.อาคม โพธิ์วัด	ผู้แทน สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์
๔. นายสาธิต กมลเสถียร	ผู้แทน สำนักงานขนส่งจังหวัดเพชรบูรณ์
๕. นายเดชา ด้วงมาก	ผู้แทน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
๖. นายศุภกิจ ตุนก	ผู้แทน มูลนิธิธรรมโพธิ์จังหวัดเพชรบูรณ์

๗. นายสุบรรณ ชัยยะ ผู้แทน วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์

๘. นายสุรินทร์ เขียวขอบครู วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์

๙. นายณัฐพล จักทอน ผู้แทน โรงเรียนเพชรพิทยาคม

ครั้งที่ ๒ (วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

๑. นายไพโรจน์ พรเจริญ ผู้แทน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

๒. นายบัญชา ถาแยง ผู้แทน วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์

๓. ส.อ.อาคม โพธิ์วัด ผู้แทน สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์

๔. นายสาธิต กมลเสถียร ผู้แทน สำนักงานขนส่งจังหวัดเพชรบูรณ์

๕. นายสิทธิเดช ทานมุข ผู้แทน บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด
สาขาเพชรบูรณ์

๖. นางสาวเพชรรัตน์ อินผล ผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบ
ธุรกิจประกันภัย

๗. นายอิทธิพล มั่นเดช ผู้แทน สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์

๘. นางสาวขวัญดาว ตรีศูนย์ ผู้แทน สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์

๙. นายธนากร กลิ่นจันทร์ ผู้แทน โรงเรียนเมืองเพชรบูรณ์

๑๐. นายบุญช่วย รัตนพลแสน ผู้แทน โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์

๑๑. นายศุภกิจ ตุนก ผู้แทน มูลนิธิร่วมโพธิ์จังหวัดเพชรบูรณ์

๑๒. นายภูริณัฐ คำดี ผู้แทน มูลนิธิร่วมโพธิ์จังหวัดเพชรบูรณ์

คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจหลักสูตร

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.สรวงพร กุศลส่ง คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ กงเติม คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

รวบรวม จัดทำรูปเล่ม

๑. นางสาวสุภาพันธุ์ ทองพงค์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา

๒. นางพัชรีย์ อ่อนอิงนอน นักวิชาการศึกษาคำานาญการพิเศษ

๔. นางอัญชัย นานาพร นักวิชาการศึกษาคำานาญการ

๔. นางผุสดี วงษ์แสง เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

๕. นายสิทธิชัย เนาว์แก้ว นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ออกแบบปก

นายภฤตเมธ แจ่มกระจ่าง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

ภาคผนวก

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการ
เวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถบริหารจัดการเวลาเรียน และนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบท
จุดเน้นของสถานศึกษา และผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเวลาเรียนได้ตามที่สถานศึกษา
กำหนด โดยให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
๒๕๕๑ และแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่แนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐
เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. การบริหารจัดการเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ดำเนินการจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่มีความยืดหยุ่น ดังนี้

๑.๑ ระดับประถมศึกษา

๑) จัดเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบท จุดเน้นของสถานศึกษา และศักยภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนพื้นฐานรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด

๒) จัดเวลาเรียนเพิ่มเติม โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับจุดเน้นและความพร้อมของสถานศึกษา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

๓) จัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด

๔) จัดเวลาเรียนรวมทั้งหมด ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานศึกษา ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงศักยภาพและพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียนและเกณฑ์การจบหลักสูตร

๑.๒ ระดับมัธยมศึกษา

๑) จัดเวลาเรียนพื้นฐานตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

๒) จัดเวลาเรียนเพิ่มเติม โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับจุดเน้นและความพร้อมของสถานศึกษา และเกณฑ์การจบหลักสูตร

๓) จัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด

๔) จัดเวลาเรียนรวมทั้งหมด ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานศึกษา ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงศักยภาพและพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียนและเกณฑ์การจบหลักสูตร

๒. การจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้มีการส่งเสริมเด็กและเยาวชนของชาติเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย มีความปรองดอง สมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทย จึงกำหนดให้สถานศึกษาทุกสังกัด ทุกระดับชั้นและทุกช่วงชั้น ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจัดการเรียนการสอนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ในสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแล้ว ให้ดำเนินการส่งเสริมการสร้างความ เป็นพลเมืองดีของชาติตามความพร้อม และบริบทของสถานศึกษา โดยพิจารณาทางเลือก ดังนี้

๒.๑ เพิ่ม “วิชาหน้าที่พลเมือง” ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หรือ

๒.๒ บูรณาการกับการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นทั้งรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หรือ

๒.๓ บูรณาการกับการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หรือ

๒.๔ บูรณาการการเรียนรู้กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรม/ โครงการ/ โครงการงาน หรือวิถีชีวิตประจำวันในโรงเรียน

๓. การบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อก้าวทันโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงกำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทุกแห่ง จัดเวลาเรียนภาษาอังกฤษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี หรือ ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ได้ตามความพร้อม บริบทของสถานศึกษา และศักยภาพของผู้เรียน โดยพิจารณาทางเลือก ดังนี้

๑) จัดเป็นรายวิชาพื้นฐาน จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี หรือ ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ

๒) จัดเป็นรายวิชาพื้นฐานอย่างน้อย ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี และจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม และหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ๘๐ ชั่วโมงต่อปี รวมเวลาเรียนทั้งหมด จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี หรือ ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สถานศึกษาสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามบริบท ความต้องการ ความเหมาะสม ความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน เน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) ให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ดังนี้

๑) การทบทวนคำศัพท์ก่อนเรียน

๒) การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยผ่านกิจกรรมที่สนุกสนานและพัฒนาการเรียนรู้

๓) การใช้สื่อเสริมแอปพลิเคชันและเทคโนโลยี ส่งเสริมการสอนและสร้างแรงจูงใจ

๔) การใช้หนังสือเรียน โดยเน้นทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

๕) การสอนเสริมผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ และจัดหาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน

.....

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการ
เรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่ง ที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่งที่ ๓๐ /๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

เพื่อให้สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไปสู่วิธีปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบท จุดเน้นของสถานศึกษา และศักยภาพของผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามที่แนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
แบบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑
เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑

เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดังนี้

๑. การจัดรายวิชา

๑.๑ ระดับประถมศึกษา

๑) สถานศึกษาควรจัดรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ กลุ่มละ ๑ รายวิชาต่อปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๑ จำนวน และพีชคณิต สาระที่ ๒ การวัดและเรขาคณิต และสาระที่ ๓ สถิติและความน่าจะเป็น ไปจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๑ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาระที่ ๒ วิทยาศาสตร์กายภาพ สาระที่ ๓ วิทยาศาสตร์โลก และอวกาศ และสาระที่ ๔ เทคโนโลยี ไปจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน

๒) สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน โดยจัดเป็นรายปี ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด และกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

๑.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑) สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจจัดได้มากกว่า ๑ รายวิชา ในแต่ละภาค/ปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๑ จำนวน และพีชคณิต สาระที่ ๒ การวัดและเรขาคณิต และสาระที่ ๓ สถิติและความน่าจะเป็น ไปจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๑ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาระที่ ๒ วิทยาศาสตร์กายภาพ สาระที่ ๓ วิทยาศาสตร์โลก และอวกาศ และสาระที่ ๔ เทคโนโลยี ไปจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน

๒) สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และเกณฑ์การจบ โดยจัดเป็นรายภาค ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด และกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

๑.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑) สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจจัดได้มากกว่า ๑ รายวิชา โดยภายใน ๓ ปี ต้องครบทุกตัวชี้วัดที่กำหนด

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๑ จำนวน และพีชคณิต สาระที่ ๒ การวัดและเรขาคณิต และสาระที่ ๓ สถิติและความน่าจะเป็น ไปจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๑ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาระที่ ๒ วิทยาศาสตร์กายภาพ สาระที่ ๓ วิทยาศาสตร์โลก และอวกาศ และสาระที่ ๔ เทคโนโลยี ไปจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน

๒) สถานศึกษาสามารถจัดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และเกณฑ์การจบ โดยจัดเป็นรายภาค ตามโครงสร้างเวลาเรียน ที่กำหนด และกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทักษะที่จำเป็นในการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในวิชาชีพที่ต้องใช้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สถานศึกษาควรพิจารณานำผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในคณิตศาสตร์เพิ่มเติม และ วิทยาศาสตร์เพิ่มเติมไปจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม

๓) สถานศึกษาสามารถนำตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ โดยอาจจัดให้ตรงตามชั้นปีที่กำหนด หรือยืดหยุ่นระหว่างชั้นปี ซึ่งอาจจัดไม่ตรง ตามชั้นปีที่กำหนดได้ตามความเหมาะสมและตามศักยภาพของผู้เรียน

๒. การบริหารจัดการเวลาเรียน

เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง การบริหาร จัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. การจัดการเรียนการสอน

๓.๑ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เน้นการเชื่อมโยงความรู้ กับกระบวนการ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้และแก้ปัญหาที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริง อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับระดับชั้น ตามบริบท ความต้องการ ความเหมาะสม ความพร้อมของ สถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน

๓.๒ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคโนโลยี สถานศึกษาควรวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับบริบท ความต้องการ ความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน โดยอาจพิจารณา ดำเนินการจากแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

๑) บูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยนำ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๔ เทคโนโลยี กับสาระอื่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มาบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒) บูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กับกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๔ เทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่มีความสอดคล้อง หรือเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๒ การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลการประเมินไปใช้ ประกอบการตัดสินผลการเรียนได้ทั้งสองกลุ่มสาระการเรียนรู้

๓.๓ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาสามารถพิจารณานำผลการเรียนรู้ในคณิตศาสตร์เพิ่มเติม และวิทยาศาสตร์ เพิ่มเติมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐานมาจัดการเรียนรู้ เพื่อต่อยอด หรือเสริมศักยภาพของผู้เรียน ได้ตามความเหมาะสมและศักยภาพของผู้เรียน

- โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กลุ่มสาระ การเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม.๔ - ๖
●กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
วิทยาศาสตร์	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
สังคม ศาสนา และ วัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐ (๔ นก.)	๑๖๐ (๔ นก.)	๑๖๐ (๔ นก.)	๓๒๐ (๘ นก.)
- ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐ (๑ นก.)	๔๐ (๑ นก.)	๔๐ (๑ นก.)	๘๐ (๒ นก.)
- ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม										
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตใน สังคม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
- เศรษฐศาสตร์										
- ภูมิศาสตร์										
สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
ศิลปะ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๘๐ (๒ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)
ภาษาต่างประเทศ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
รวมเวลาเรียน(พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๑,๖๔๐ (๔๑ นก.)
●กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐
●รายวิชา/กิจกรรมที่ สถานศึกษาเพิ่มเติมตาม ความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง						ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า ๑,๖๐๐ ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี						ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี			รวม ๓ ปี ไม่น้อย กว่า ๓,๖๐๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระ การเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน			
	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	
●กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ *สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี **ภาษาต่างประเทศ	ปรับเวลาได้ ตามเหมาะสม	ปรับเวลาได้ ตามเหมาะสม	ปรับเวลาได้ ตามเหมาะสม	*ประวัติศาสตร์ ● ป.๑ - ม.๓ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง/ปี ● ม.๔- ม.๖ รวม ๓ ปี จำนวน ๘๐ ชั่วโมง **ภาษาอังกฤษ ● ป.๑ - ป.๓ มีทางเลือกตามประกาศ
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐ ชั่วโมง/ปี	๘๘๐ ชั่วโมง/ปี	รวม ๓ ปี ๑,๖๔๐ ชั่วโมง	
●กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐ ชั่วโมง/ปี	๑๒๐ ชั่วโมง/ปี	รวม ๓ ปี ๓๖๐ ชั่วโมง	
●รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้	สถานศึกษากำหนด	สถานศึกษากำหนด	สถานศึกษากำหนด	***การกำหนดเวลาเรียนต้องสอดคล้องกับเกณฑ์การจบ
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	สถานศึกษากำหนด	สถานศึกษากำหนด	สถานศึกษากำหนด	

- สื่อประกอบหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียน
ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พระราชบัญญัติจราจรทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สื่อประกอบหลักสูตรส่งเสริมวินัยจราจรของผู้เรียน ในจังหวัดเพชรบูรณ์

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ควรเรียนรู้แต่ละระดับการศึกษา

ลักษณะ/หมวด		มาตรา	ปฐมวัย	ป.๑-๖	ม.ต้น	ม.ปลาย/อาชีวศึกษา อุดมศึกษา
ลักษณะ ๑	การใช้รถ หมวด ๑ ลักษณะของรถที่ใช้ ในทาง	มาตรา ๑				✓
		มาตรา ๒				✓
		มาตรา ๓				✓
		มาตรา ๔		✓	✓	✓
		มาตรา ๕				✓
		มาตรา ๖			✓	✓
		มาตรา ๗			✓	✓
		มาตรา ๘			✓	✓
		มาตรา ๙			✓	✓
		มาตรา ๑๐			✓	✓
	หมวด ๒ การใช้ไฟหรือเสียง สัญญาณของรถ	มาตรา ๑๑			✓	✓
		มาตรา ๑๒			✓	✓
		มาตรา ๑๓			✓	✓
		มาตรา ๑๔			✓	✓
		มาตรา ๑๕				✓
		มาตรา ๑๖				✓
		มาตรา ๑๗				✓
	หมวด ๓ การบรรทุก	มาตรา ๑๘				✓
		มาตรา ๑๙				✓
		มาตรา ๒๐				✓
ลักษณะ ๒	สัญญาณจราจรและเครื่องหมาย จราจร	มาตรา ๒๑	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๒	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๓	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๔	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๕	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๖	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๗	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๘	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๒๙	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๓๐	✓	✓	✓	✓
ลักษณะ ๓	การใช้ทางเดินรถ หมวด ๑ การขับรถ	มาตรา ๓๑				✓
		มาตรา ๓๒				✓
		มาตรา ๓๓				✓

ลักษณะ/หมวด		มาตรา	ปฐมวัย	ป.๑-๖	ม.ต้น	ม.ปลาย/อาชีวศึกษา อุดมศึกษา
		มาตรา ๓๔				✓
		มาตรา ๓๕				✓
		มาตรา ๓๖				✓
		มาตรา ๓๗				✓
		มาตรา ๓๘			✓	✓
		มาตรา ๓๙				✓
		มาตรา ๔๐			✓	✓
		มาตรา ๔๑			✓	✓
		มาตรา ๔๒			✓	✓
		มาตรา ๔๓			✓	✓
	หมวด ๒ การขับแข่งและผ่าน ขึ้นหน้า	มาตรา ๔๔			✓	✓
		มาตรา ๔๕			✓	✓
		มาตรา ๔๖			✓	✓
		มาตรา ๔๗			✓	✓
		มาตรา ๔๘			✓	✓
		มาตรา ๔๙			✓	✓
	หมวด ๓ การออกรถ การเลี้ยวรถ และการกลับรถ	มาตรา ๕๐				✓
		มาตรา ๕๑				✓
		มาตรา ๕๒				✓
		มาตรา ๕๓				✓
	หมวด ๔ การหยุดรถและจอดรถ	มาตรา ๕๔			✓	✓
		มาตรา ๕๕			✓	✓
		มาตรา ๕๖			✓	✓
		มาตรา ๕๗			✓	✓
		มาตรา ๕๘			✓	✓
		มาตรา ๕๙			✓	✓
		มาตรา ๖๐			✓	✓
		มาตรา ๖๑			✓	✓
		มาตรา ๖๒			✓	✓
		มาตรา ๖๓			✓	✓
		มาตรา ๖๔			✓	✓
ลักษณะ ๔	การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่อง เดินรถประจำทาง	มาตรา ๖๕				✓
		มาตรา ๖๖			✓	✓
ลักษณะ ๕	ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ	มาตรา ๖๗			✓	✓
		มาตรา ๖๘			✓	✓

ลักษณะ/หมวด		มาตรา	ปฐมวัย	ป.๑-๖	ม.ต้น	ม.ปลาย/อาชีวศึกษา อุดมศึกษา
		มาตรา ๖๙			✓	✓
		มาตรา ๗๐			✓	✓
ลักษณะ ๖	การขับรถผ่านทางร่วมทางแยก หรือวงเวียน	มาตรา ๗๑			✓	✓
		มาตรา ๗๒			✓	✓
		มาตรา ๗๓			✓	✓
		มาตรา ๗๔			✓	✓
ลักษณะ ๗	รถฉุกเฉิน	มาตรา ๗๕	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๗๖	✓	✓	✓	✓
ลักษณะ ๘	การลากรถหรือการจูงรถ	มาตรา ๗๗			✓	✓
ลักษณะ ๙	อุบัติเหตุ	มาตรา ๗๘			✓	✓
ลักษณะ ๑๐	รถจักรยาน	มาตรา ๗๙		✓	✓	✓
		มาตรา ๘๐		✓	✓	✓
		มาตรา ๘๑		✓	✓	✓
		มาตรา ๘๒		✓	✓	✓
		มาตรา ๘๓		✓	✓	✓
		มาตรา ๘๔		✓	✓	✓
ลักษณะ ๑๑	รถบรรทุกคนโดยสาร	มาตรา ๘๕			✓	✓
		มาตรา ๘๖			✓	✓
		มาตรา ๘๗			✓	✓
		มาตรา ๘๘			✓	✓
		มาตรา ๘๙			✓	✓
		มาตรา ๙๐			✓	✓
		มาตรา ๙๑			✓	✓
		มาตรา ๙๒			✓	✓
ลักษณะ ๑๒	รถแท็กซี่	มาตรา ๙๓			✓	✓
		มาตรา ๙๔			✓	✓
		มาตรา ๙๕			✓	✓
		มาตรา ๙๖			✓	✓
		มาตรา ๙๗			✓	✓
		มาตรา ๙๘			✓	✓
		มาตรา ๙๙			✓	✓
		มาตรา ๑๐๐			✓	✓
		มาตรา ๑๐๑			✓	✓
		มาตรา ๑๐๒				✓

สื่อประกอบหลักสูตร ส่งเสริมวินัยจราจรของเยาวชน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๔

ลักษณะ/หมวด		มาตรา	ปฐมวัย	ป.๑-๖	ม.ต้น	ม.ปลาย/อาชีวศึกษา อุดมศึกษา
ลักษณะ ๑๓	คนเดินเท้า	มาตรา ๑๐๓	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๐๔	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๐๕	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๐๖	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๐๗	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๐๘	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๐๙	✓	✓	✓	✓
		มาตรา ๑๑๐	✓	✓	✓	✓
ลักษณะ ๑๔	สัตว์และสิ่งของในทาง	มาตรา ๑๑๑			✓	✓
		มาตรา ๑๑๒			✓	✓
		มาตรา ๑๑๓			✓	✓
		มาตรา ๑๑๔		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๑๕			✓	✓
ลักษณะ ๑๕	รถม้า เกรียนและเลื่อน	มาตรา ๑๑๖				✓
		มาตรา ๑๑๗				✓
		มาตรา ๑๑๘				✓
ลักษณะ ๑๖	เขตปลอดภัย	มาตรา ๑๑๙			✓	✓
ลักษณะ ๑๗	เบ็ดเตล็ด	มาตรา ๑๒๐				✓
		มาตรา ๑๒๑		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๒๒		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๒๓		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๒๔		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๒๕				✓
		มาตรา ๑๒๖				✓
		มาตรา ๑๒๗				✓
		มาตรา ๑๒๘		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๒๙			✓	✓
		มาตรา ๑๓๐		✓	✓	✓
		มาตรา ๑๓๑			✓	✓
		มาตรา ๑๓๒				✓
		มาตรา ๑๓๓				✓
		มาตรา ๑๓๔			✓	✓
ลักษณะ ๑๘	อำนาจของเจ้าพนักงานจราจร และพนักงานเจ้าหน้าที่	มาตรา ๑๓๕				✓
		มาตรา ๑๓๖				✓
		มาตรา ๑๓๗				✓

สื่อประกอบหลักสูตร ส่งเสริมวินัยจราจรของเยาวชน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ๕

ลักษณะ/หมวด		มาตรา	ปฐมวัย	ป.๑-๖	ม.ต้น	ม.ปลาย/อาชีวศึกษา อุดมศึกษา
		มาตรา ๑๓๘			✓	✓
		มาตรา ๑๓๙				✓
		มาตรา ๑๔๐			✓	✓
		มาตรา ๑๔๑			✓	✓
		มาตรา ๑๔๒				✓
		มาตรา ๑๔๓			✓	✓
		มาตรา ๑๔๔			✓	✓
		มาตรา ๑๔๕			✓	✓
		มาตรา ๑๔๖				✓
ลักษณะ ๑๙	บทกำหนดโทษ	มาตรา ๑๔๗			✓	✓
		มาตรา ๑๔๘			✓	✓
		มาตรา ๑๔๙			✓	✓
		มาตรา ๑๕๐			✓	✓
		มาตรา ๑๕๑			✓	✓
		มาตรา ๑๕๒			✓	✓
		มาตรา ๑๕๓				✓
		มาตรา ๑๕๔			✓	✓
		มาตรา ๑๕๕			✓	✓
		มาตรา ๑๕๖			✓	✓
		มาตรา ๑๕๗			✓	✓
		มาตรา ๑๕๘			✓	✓
		มาตรา ๑๕๙			✓	✓
		มาตรา ๑๖๐			✓	✓
		มาตรา ๑๖๑			✓	✓
		มาตรา ๑๖๒			✓	✓
		มาตรา ๑๖๓			✓	✓
รวม			๒๐	๓๔	๑๒๓	๑๖๓

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ ^[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๙ มกราคม ๒๕๒๒)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗
- (๒) พระราชบัญญัติจราจรทางบก แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘
- (๓) พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๑
- (๔) พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๕) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

- (๑) “การจราจร” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือไล่ต้อนสัตว์
- (๒) “ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และสถานที่ที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ
- (๓) “ทางเดินรถ” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน
- (๔) “ช่องเดินรถ” หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้
- (๕) “ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด
- (๖) “ทางเดินรถทางเดียว” หมายความว่า ทางเดินรถใดที่กำหนดให้ผู้ขับขี่รถขับไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด
- (๗) “ขอบทาง” หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ
- (๘) “ไหล่ทาง” หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างซึ่งยังมิได้จัดทำเป็นทางเท้า
- (๙) “ทางร่วมทางแยก” หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกัน หรือติดกัน

(๑๐) “วงเวียน” หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งที่สูงขึ้นในทางร่วมทางแยก

(๑๑) “ทางเท้า” หมายความว่า พื้นที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทาง หรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

(๑๒) “ทางข้าม” หมายความว่า พื้นที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือตอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

(๑๓) “เขตปลอดภัย” หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนทุกเวลาสำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดหรือให้คนที่ขึ้นหรือลงรถหยุดก่อนจะข้ามทางต่อไป

(๑๔) “ที่คับขัน” หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่านหรือมีสิ่งกีดขวาง หรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย

(๑๕) “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

(๑๖) “รถยนต์” หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

(๑๗) “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

(๑๘) “รถจักรยาน” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขี่ที่มีใช้เป็นการลากเข็น

(๑๙) “รถฉุกเฉิน” หมายความว่า รถดับเพลิงและรถพยาบาลของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรถอื่นที่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ หรือให้ใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่กำหนดให้

(๒๐) “รถบรรทุก” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของหรือสัตว์

(๒๑) “รถบรรทุกคนโดยสาร” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกคนโดยสารเกินเจ็ดคน

(๒๒) “รถโรงเรียน” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่โรงเรียนใช้รับส่งนักเรียน

(๒๓) “รถโดยสารประจำทาง” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้ และเรียกเก็บค่าโดยสารเป็นรายคนตามอัตราที่วางไว้เป็นระยะทางหรือตลอดทาง

(๒๔) “รถแท็กซี่” หมายความว่า รถยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน

(๒๕) “รถลากจูง” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับลากจูงรถหรือเครื่องมือการเกษตรหรือเครื่องมือการก่อสร้าง โดยตัวรถนั้นเองมิได้ใช้สำหรับบรรทุกคนหรือสิ่งของ

(๒๖) “รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

(๒๗) “มาตรแท็กซี่” หมายความว่า เครื่องแสดงอัตราและค่าโดยสารของรถแท็กซี่ โดยอาศัยเกณฑ์ระยะทางหรือเวลาการใช้รถแท็กซี่ หรือโดยอาศัยทั้งระยะทางและเวลาการใช้รถแท็กซี่

(๒๘) “ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งผู้ลากเข็นยานพาหนะ

(๒๙) “คนเดินเท้า” หมายความว่า คนเดินและให้รวมถึงตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย

(๓๐) “เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

(๓๑) “ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสาร และผู้ดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร

(๓๒) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจักรยานยนต์ ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(๓๓) “สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(๓๔) “เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทาง สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

(๓๕) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓๖) ^[๒] (ยกเลิก) (มาตรา ๔ (๓๖) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙)

(๓๗) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(๓๘) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(๓๙) “อาสาจราจร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจร และได้รับแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔๐) ^[๓] “ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ (มาตรา ๔(๔๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒)

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจร กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ^[๔] (มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗)

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑ การใช้รถ

หมวด ๑

ลักษณะของรถที่ใช้ในทาง

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ

รถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง และใช้การได้ดี

สภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยตามวรรคหนึ่งและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง มาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจแลเห็นทางพอแก่ความปลอดภัยมาใช้ในทางเดินรถ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้วัสดุรองแสงกับรถที่นำมาใช้ในทางเดินรถได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เกิดเสียงอื้ออึงหรือมีสิ่งลากฎไปบนทางเดินรถมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่ยางมาใช้ในทางเดินรถ เว้นแต่เป็นรถที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา ๑๐ ทวิ^(๕) ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ผุ่น ควัน ละอองเคมี หรือเสียงเกินเกณฑ์ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ (**มาตรา ๑๐ ทวิ** เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

หมวด ๒

การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ

มาตรา ๑๑ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถหรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้ง ภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางต้องเปิดไฟ หรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ รถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

(๑) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

(๒) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(๓) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ส่วนรถอื่นนอกจากที่กล่าวข้างต้น ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ เสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีด เสียงที่แตกพรา เสียงหลายเสียง เสียงดังเกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจอนุญาตให้รถฉุกเฉิน รถในราชการทหารหรือตำรวจ หรือรถอื่นใช้ไฟสัญญาณวับวาบหรือใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นได้ ในการนี้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณหรือเสียงสัญญาณรวมทั้งกำหนดเครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของรถ ดังกล่าวด้วยก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๔ การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้

การใช้เสียงสัญญาณของรถหรือการกำหนดเงื่อนไขในการใช้เสียงสัญญาณในเขตหรือท้องที่ใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๕ รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ ขณะที่อยู่ในทางเดินรถ และในเวลาต้องเปิดไฟ ตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๖๑ ผู้ขับขี่ต้องจุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุดของสิ่งที่บรรทุกนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

ไฟสัญญาณแสงแดงหรือธงสีแดงตามวรรคหนึ่ง จะใช้ชนิด ลักษณะ หรือจำนวนเท่าใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๖ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกของเหลวไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิยี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น หรือที่บรรจุก๊าซไวไฟ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๕๖ แต่ไฟสัญญาณที่ใช้นั้นต้องมีใช้เป็นชนิดที่ใช้เชื้อเพลิง

มาตรา ๑๗ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่ใช้บรรทุกวัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายชนิดอื่นใด ต้องจัดให้มีป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิง และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย

ลักษณะและวิธีการติดป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิงตลอดจนเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

การบรรทุกสัญญาณของรถ

มาตรา ๑๘^[๖] รถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของ จะใช้บรรทุกในลักษณะใดโดยรถชนิดหรือประเภทใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อเจ้าของรถร้องขอเจ้าพนักงานจราจรจะผ่อนผันโดยอนุญาตเป็นหนังสือเป็นการชั่วคราวเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๒๐ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของ ต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้ คน สัตว์ หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น รั่วไหล ส่องกลิ่น ส่องแสงสะท้อน หรือปลิวไปจากรถ อันอาจก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ ทำให้ทางสกปรกเปื้อนเปรื้อน ทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร

มาตรา ๒๑ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ทราบ

สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร และความหมายของสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีรูปตัวอย่างแสดงไว้ในประกาศด้วย

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๒๒ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (๒) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

(๒) สัญญาณจราจรไฟสีแดงหรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า “หยุด” ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

(๓) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือเครื่องหมายจราจรสีเขียวที่มีคำว่า “ไป” ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๔)^[๒] สัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป หรือสัญญาณจราจรไฟสีแดงแสดงพร้อมกับสัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป ให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถหรือขับรถตรงไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้ และต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง และต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้ามหรือรถที่มาทางขวาก่อน (มาตรา ๒๒ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๕) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใดเปิดทางด้านใดให้ผู้ขับขี่ที่มาทางด้านนั้นหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้ว จึงให้ขับรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

(๖) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใด ให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง

ผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถตรงไปต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยว การเข้าอยู่ในช่องเดินรถดังกล่าวจะต้องเข้าตั้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือไฟสีแดงติดตั้งไว้เหนือช่องเดินรถ มากกว่าสองช่องขึ้นไปต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีแดงที่ทำเป็นรูปกากบาทเฉียงอยู่เหนือช่องเดินรถใด ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถนั้น

(๒) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวที่ทำเป็นรูปลูกศรอยู่เหนือช่องเดินรถใด ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในช่องเดินรถนั้นขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๒๔ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้เห็นปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ลดแขนข้างที่เหยียดออกไปนั้นลงและโบกมือไปข้างหน้า ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหลังขับรถผ่านไปได้

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้น แล้วโบกผ่านศีรษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่นั้นขับรถผ่านไปได้

(๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้งสองข้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

(๔) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้นโบกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับรถผ่านไปได้

(๕) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าและด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

การหยุดรถตามมาตรานี้ ให้หยุดหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถใดไม่มีเส้นให้รถหยุด ให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะไม่น้อยกว่าสามเมตร

การแสดงสัญญาณจราจรของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้ไฟฉายเรืองแสงหรืออุปกรณ์เรืองแสงอื่นด้วยก็ได้^{๔๔} (มาตรา ๒๔ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗)

มาตรา ๒๕ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีดในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้งติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๒๖ ในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามมาตรา ๒๒ หรือสัญญาณจราจรตามมาตรา ๒๓ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการจราจรในทางเดินรถนั้น เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามการเดินรถตามสัญญาณที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา ๒๗ สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีเหตุอันสมควร ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน ทำ ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏซึ่งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจรในทางที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๒๑

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ซิดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทาง

มาตรา ๓๐ สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ทำ ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏในทางโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึด รื้อถอน ทำลาย หรือทำให้สิ้นไปซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นได้

ลักษณะ ๓ การใช้ทางเดินรถ

หมวด ๑

การขับรถ

มาตรา ๓๑ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในลักษณะ ๔ ว่าด้วยการใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง การใช้ทางเดินรถให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้

มาตรา ๓๒ ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือโดนคนเดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก คนชราหรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน

มาตรา ๓๓ ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- (๑) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

มาตรา ๓๔ ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- (๑) ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก
- (๔) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

(๕)^[๔] เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย (มาตรา ๓๔ (๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๓๕^[๑๑] รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้ (มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙)

ผู้ขับขี่รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะ ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทาง แล้วแต่กรณี

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๓๖ ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า เปลี่ยนช่องเดินรถ ลดความเร็วของรถ จอดรถ หรือหยุดรถ ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ หรือสัญญาณอย่างอื่นตามข้อบังคับของเจ้าพนักงานจราจร

ถ้าโดยสภาพของรถ สภาพของการบรรทุก หรือสภาพของทัศนวิสัย การให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามวรรคหนึ่งไม่อาจทำให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมาหรือตามมาข้างหลังมองเห็นได้ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณ

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถ หรือหยุดรถเป็นระยะทางไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

มาตรา ๓๗ การให้สัญญาณด้วยมือและแขน ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อจะลดความเร็วของรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง

(๒) เมื่อจะหยุดรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ ยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น

(๓) เมื่อจะให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และโบกมือไปทางข้างหน้าหลายครั้ง

(๔) เมื่อจะเลี้ยวขวาหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่

(๕) เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และงอข้อศอกขึ้นโบกไปทางซ้ายหลายครั้ง

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ในกรณีที่รถยนต์นั้นมีเครื่องขับอยู่ทางด้านซ้าย ให้ผู้ขับขี่ใช้ไฟสัญญาณแทนการใช้สัญญาณด้วยมือและแขน

มาตรา ๓๘ การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อจะหยุดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณสีแดงที่ท้ายรถ

(๒) ^[๑๑] เมื่อจะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีขาวหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่หน้ารถหรือข้างรถ และไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถไปในทิศทางที่จะเลี้ยว เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น (มาตรา ๓๘ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๓) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซงขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถทางด้านซ้ายของรถ

มาตรา ๓๙ เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ล้อกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใดได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ ให้ล้อเส้นหรือแนวที่แบ่งนั้นเป็นหลัก

ในทางเดินรถที่แคบ เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถเพื่อให้รถสวนกันได้โดยปลอดภัย

ในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้ายเพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไปได้

ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถหรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนมาผ่านไปได้

มาตรา ๔๐ ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ห่างรถคันหน้าพอสมควรในระยะที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถ

ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถขึ้นสะพานหรือทางลาดชันต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยหลังไปโดนรถคันอื่น

มาตรา ๔๑ ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรให้เป็นทางเดินรถทางเดียว ให้ผู้ขับขี่ขับรถไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๔๒ ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรแบ่งทางเดินรถออกเป็นสองทาง สำหรับรถเดินขึ้นทางหนึ่ง ล่องทางหนึ่ง โดยมีช่องว่างคั่นกลาง หรือทำเครื่องหมายจราจรกีดกันแสดงว่าทางเดินรถนั้นมีการแบ่งออกเป็นสองทางดังกล่าว ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(๑) ในขณะที่อ่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(๒) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

(๓) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

(๔) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๕) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลังด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย

(๖) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถ หรือกลับรถ

(๗) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วยหรือคนพิการ

(๘) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

(๙)^[๑๒] ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น (มาตรา ๔๓ (๙) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑)

มาตรา ๔๓ ทวิ^[๑๓] ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๔๓ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒)

ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๔๓ ตริ^[๑๔] ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา ๑๔๒ ด้วย (มาตรา ๔๓ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒)

มาตรา ๔๓ จัตวา^[๑๕] ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) หรือมาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป (มาตรา ๔๓ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒)

มาตรา ๔๓ เบญจ^[๑๖] ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ ทวิ และมาตรา ๔๓ ตริ ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวของตนซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง (มาตรา ๔๓ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒)

หมวด ๒ การขับแข่งและผ่านขึ้นหน้า

มาตรา ๔๔^[๑๗] ผู้ขับขี่ซึ่งประสงค์จะขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในทางเดินรถ ซึ่งไม่ได้แบ่งช่องทางเดินรถไว้ ต้องให้สัญญาณโดยกระพริบไฟหน้าหลายครั้ง หรือให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวขวา หรือให้เสียงสัญญาณดังพอที่จะให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันหน้าให้สัญญาณตอบตามมาตรา ๓๗ (๓) หรือมาตรา ๓๘ (๓) และเมื่อเห็นว่าไม่เป็นการกีดขวางรถอื่นที่กำลังแข่งแล้ว จึงจะแซงขึ้นหน้าได้ (มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

การแข่งต้องแข่งด้านขวาโดยมีระยะห่างจากรถที่ถูกแซงพอสมควร เมื่อเห็นว่าได้ขับผ่านขึ้นหน้ารถที่ถูกแซงไปในระยะที่ห่างเพียงพอแล้วจึงจะขับชิดด้านซ้ายของทางเดินรถได้

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นด้านซ้าย เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

(๑) รถที่จะถูกแซงกำลังเลี้ยวขวาหรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา

(๒) ทางเดินรถนั้นได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป

การขับรถแข่งด้านซ้ายตาม (๑) หรือ (๒) จะกระทำได้เมื่อไม่มีรถอื่นตามมาในระยะกระชั้นชิดและมีความปลอดภัยพอ

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อรถกำลังขึ้นทางชัน ขึ้นสะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้แซงได้

(๒) ภายในระยะสามสิบเมตรก่อนถึงทางข้าม ทางร่วมทางแยก วงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ หรือทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ

(๓) เมื่อมีหมอก ฝน ฝุ่นหรือควัน จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร

(๔) เมื่อเข้าที่คับขันหรือเขตปลอดภัย

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถอื่นล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่กำหนดไว้ หรือที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงเขตอันตราย หรือเขตให้ใช้ความระมัดระวังบนทางเดินรถ

ในกรณีที่ทางเดินรถด้านซ้ายมีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคแก่การจราจรและทางเดินรถด้านขวามีความกว้างเพียงพอ ผู้ขับขี่จะขับรถหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ก็ได้ ในเมื่อไม่กีดขวางการจราจรของรถที่สวนทางมา

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถคันอื่นล้ำเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีที่สิ่งกีดขวางการจราจรในทางเดินรถข้างหน้าหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร แต่ทั้งนี้จะขับรถอยู่ในช่องเดินรถประจำทางได้เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรา ๔๙ เมื่อได้รับสัญญาณขอแซงขึ้นหน้าจากรถคันที่อยู่ข้างหลัง ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่มีความเร็วช้า หรือรถที่ใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถอื่นที่ขับไปในทิศทางเดียวกัน ต้องยอมให้รถที่ใช้ความเร็วสูงกว่าผ่านขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางต้องให้สัญญาณตอบตามมาตรา ๓๗ (๓) หรือ มาตรา ๓๘ (๓) เมื่อเห็นว่าทางเดินรถข้างหน้าปลอดภัยและไม่มีรถอื่นสวนทางมาในระยะกระชั้นชิด และต้องลดความเร็วของรถและขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถเพื่อให้รถที่จะแซงผ่านขึ้นหน้าได้โดยปลอดภัย

หมวด ๓

การออกรถ การเลี้ยวรถ และการกลับรถ

มาตรา ๕๐ การขับรถออกจากที่จอด ถ้ามีรถจอดหรือมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ และจะขับรถไปได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา ๕๑ การเลี้ยวรถ ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้าจะเลี้ยวซ้าย

(ก) ในกรณีที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านซ้าย

(ข) ในกรณีที่มีการแบ่งช่องเดินรถไว้ และมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวซ้ายได้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้าย ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านซ้ายสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(๒) ถ้าจะเลี้ยวขวา

(ก) สำหรับทางเดินรถที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ข) สำหรับทางเดินรถที่ได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาสุดของทางเดินรถหรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาได้ ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านขวาสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(ง) สำหรับทางเดินรถที่มีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรด้วยมือและแขน ให้ผู้ขับขี่ขับรถเลี้ยวขวาผ่านไปได้โดยไม่ต้องอ้อมเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

(จ) เมื่อรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่สวนมาในทางเดินรถทางเดียวกันผ่านทางร่วมทางแยกไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงให้เลี้ยวขวาไปได้

(๓) ถ้าจะเลี้ยวอ้อมวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถอ้อมไปทางซ้ายของวงเวียนหรือเกาะนั้น

ในกรณีตาม (๑) และ (๒) ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังและต้องหยุดให้ทางแก่ผู้ที่กำลังข้ามทางและรถที่กำลังผ่านทางร่วมทางแยกจากทางด้านอื่นก่อน เว้นแต่ในกรณีที่มิรถเลี้ยวซ้ายและเลี้ยวขวาพร้อมกัน ให้รถเลี้ยวซ้ายให้ทางแก่รถเลี้ยวขวาก่อน

มาตรา ๕๒^[๑๔] ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่กลับรถหรือเลี้ยวรถทางขวาในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร เว้นแต่เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น (มาตรา ๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

- (๑) เลี้ยวรถหรือกลับรถในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวขวา ห้ามเลี้ยวซ้าย หรือห้ามกลับรถ
- (๒) กลับรถที่เขตปลอดภัย ที่คับขัน บนสะพาน หรือในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากทางราบของเชิงสะพาน
- (๓) กลับรถที่ทางร่วมทางแยก เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถในบริเวณดังกล่าวได้

หมวด ๔

การหยุดรถ และจอดรถ

มาตรา ๕๔ การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตาม มาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ ก่อนที่จะหยุดรถหรือจอดรถในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะ หยุดรถหรือจอดรถได้เมื่อผู้ขับขี่เห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจร

ผู้ขับขี่ต้องจอดรถทางด้านซ้ายของทางเดินรถ และจอดรถให้ด้านซ้ายของรถขนานชิดกับขอบทางหรือ ไหล่ทางในระยะห่างไม่เกินยี่สิบห้าเซนติเมตร หรือจอดรถตามทิศทางหรือด้านหนึ่งด้านใดของทางเดินรถที่เจ้า พนักงานจราจรกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ จอดรถในลักษณะดังกล่าวในเวลาที่กำหนดให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

- (๑) ในช่องเดินรถ เว้นแต่หยุดชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถในกรณีที่ไม่มีช่องเดินรถประจำทาง
- (๒) บนทางเท้า
- (๓) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (๔) ในทางร่วมทางแยก
- (๕) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามหยุดรถ
- (๖) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ
- (๗) ในเขตปลอดภัย

(๘)^[๑๔] ในลักษณะกีดขวางการจราจร (มาตรา ๕๕ (๘) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๓๕)

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับขี่ซึ่งจำเป็นต้องหยุดรถเพราะมีสิ่งกีดขวางอยู่ในทางเดินรถ หรือ เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องหรือในกรณีที่ปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องจะต้องจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ ต้องนำรถให้พ้นทางเดินรถโดยเร็วที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าจำเป็นต้องจอดรถอยู่ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจอดรถในลักษณะที่ไม่กีดขวาง การจราจร และต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ เว้นแต่จะได้มีบทบัญญัติ กฎ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถ

- (๑) บนทางเท้า
- (๒) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (๓) ในทางร่วมทางแยก หรือในระยะสิบเมตรจากทางร่วมทางแยก
- (๔) ในทางข้าม หรือในระยะสามเมตรจากทางข้าม
- (๕) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ
- (๖) ในระยะสามเมตรจากท่อน้ำดับเพลิง
- (๗) ในระยะสิบเมตรจากที่ตั้งสัญญาณจราจร
- (๘) ในระยะสิบห้าเมตรจากทางรถไฟผ่าน
- (๙) ซ้อนกันกับรถอื่นที่จอดอยู่ก่อนแล้ว
- (๑๐) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ หรือในระยะห้าเมตรจากปากทางเดินรถ
- (๑๑) ระหว่างเขตปลอดภัยกับขอบทาง หรือในระยะสิบเมตรนับจากปลายสุดของเขตปลอดภัยทั้งสอง

ข้าง

- (๑๒) ในที่คับขัน
- (๑๓) ในระยะสิบห้าเมตรก่อนถึงเครื่องหมายหยุดรถประจำทางและเลยเครื่องหมายไปอีกสามเมตร
- (๑๔) ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์
- (๑๕) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

มาตรา ๕๘ การจอดรถในทางเดินรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจอยู่ควบคุมรถนั้น ผู้ขับขี่ต้องหยุดเครื่องยนต์และห้ามล้อรถนั้นไว้

การจอดรถในทางเดินรถที่เป็นทางลาดหรือชัน ผู้ขับขี่ต้องหันล้อหน้าของรถเข้าขอบทาง

มาตรา ๕๙^[๒๐] เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่เคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ (**มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕**)

เจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใต้การควบคุมดูแลของบุคคลดังกล่าว มีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด^[๒๑] (**มาตรา ๕๙ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง**) **มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก**

การเคลื่อนย้ายรถหรือใช้เครื่องมือบังคับให้รถที่หยุดหรือจอดอยู่ไม่ให้เคลื่อนย้ายได้ตามวรรคสองเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามมาตรานี้ เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ^[๒๒] (**มาตรา ๕๙ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง** **มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก**)

เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการที่รถถูกเคลื่อนย้ายหรือการใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้าย ตลอดจนค่าดูแลรักษาภาระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง^[๒๓] (มาตรา ๕๙ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก)

เงินที่ได้จากเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซึ่งชำระตามวรรคสี่ เป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง และให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามมาตรานี้ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาตามวรรคสี่ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหน่วงรถนั้นไว้ได้จนกว่าจะได้รับชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว โดยในระหว่างที่ยึดหน่วงนั้นให้คำนวณค่าดูแลรักษาเป็นรายวัน ถ้าพ้นกำหนดสามเดือนแล้วเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ยังไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจนำรถนั้นออกขายทอดตลาดได้ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด ค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาที่ค้างชำระแล้ว เหลือเงินเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิที่แท้จริงต่อไป

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๖๐ การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถนอกเขตเทศบาล ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ซึ่งผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นจะเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

มาตรา ๖๑ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่จอดในทางเดินรถได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒ ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่าน ถ้าปรากฏว่า

(๑) มีเครื่องหมายหรือสัญญาณระวางรถไฟแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(๒) มีสิ่งปิดกั้นหรือมีเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(๓) มีเสียงสัญญาณของรถไฟหรือรถไฟกำลังแล่นผ่านเข้ามาใกล้อาจเกิดอันตรายในเมื่อจะขับรถผ่านไป

ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟไม่น้อยกว่าห้าเมตร เมื่อรถไฟผ่านไปแล้วและมีเครื่องหมายหรือสัญญาณให้รถผ่านได้ ผู้ขับขี่จึงจะขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๖๓ ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่านไม่ว่าจะมีเครื่องหมายระวางรถไฟหรือไม่ ถ้าทางรถไฟนั้นไม่มีสัญญาณระวางรถไฟหรือสิ่งปิดกั้น ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถห่างจากทางรถไฟในระยะไม่น้อยกว่าห้าเมตร เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงจะขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ผู้ขับขี่รถโรงเรียนหยุดรถในทางเดินรถเพื่อรับส่งนักเรียนขึ้นหรือลง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นตามมาในทิศทางเดียวกันหรือสวนกันกับรถโรงเรียนใช้ความระมัดระวังและลดความเร็วของรถ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงให้ขับรถผ่านไปได้

ลักษณะ ๔ การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง

มาตรา ๖๕ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทาง ผู้ขับขี่รถโดยสารประจำทางและรถบรรทุกทุกคนโดยสารตามประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด ซึ่งอยู่ในระหว่างรับส่งหรือบรรทุกทุกคนโดยสาร ต้องขึ้นหรือลงในช่องเดินรถประจำทาง และจะขึ้นหรือลงนอกช่องเดินรถประจำทางได้เมื่อมีสิ่งกีดขวางอยู่ในช่องเดินรถประจำทางนั้น หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทใดจะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทางตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเวลาการใช้ช่องเดินรถประจำทางไว้ด้วยก็ได้

กรณีจำเป็นเกี่ยวกับการจราจร เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจประกาศให้รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทหนึ่งประเภทใดที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามวรรคสอง จะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางในทางสายใดตอนใดก็ได้

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด ขึ้นรถในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

ลักษณะ ๕ ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ

มาตรา ๖๗ ผู้ขับขี่ต้องขับรถด้วยอัตราความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทาง

เครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราความเร็วขึ้นสูงหรือขึ้นต่ำก็ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถอื่นแซงหรือผ่านขึ้นหน้า จอดรถ หยุดรถ หรือกลับรถ ต้องลดความเร็วของรถ

มาตรา ๖๙ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถบนเนินเขา บนสะพาน ที่เชิงสะพาน ที่แคบ ทางโค้ง ทางลาดที่คับขัน หรือที่มีหมอก ฝน ฝุ่น หรือควัน จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร ต้องลดความเร็วของรถในลักษณะที่จะให้เกิดความปลอดภัย

มาตรา ๗๐ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถเข้าใกล้ทางร่วมทางแยก ทางข้าม เส้นให้รถหยุด หรือวงเวียน ต้องลดความเร็วของรถ

ลักษณะ ๒ การข้ามรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน

มาตรา ๗๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๖ เมื่อผู้ขับขี่ข้ามรถมาถึงทางร่วมทางแยก ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามดังนี้

- (๑) ถ้ามีรถอื่นอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถในทางร่วมทางแยกนั้นผ่านไปก่อน
- (๒) ถ้ามาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกันและไม่มีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ในทางร่วมทางแยกใดมีทางเดินรถทางเอกตัดผ่านทางเดินรถทางโท ให้ผู้ขับขี่ซึ่งข้ามรถในทางเอกมีสิทธิขับผ่านไปก่อน
- (๓) ^[๒๔] ถ้าสัญญาณจราจรไฟสีเขียวปรากฏข้างหน้า แต่ในทางร่วมทางแยกมีรถอื่นหยุดขวางอยู่จนไม่สามารถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ ผู้ขับขี่จะต้องหยุดรถที่หลังเส้นให้รถหยุดจนกว่าจะสามารถเคลื่อนรถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ (**มาตรา ๗๑ (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕**)

มาตรา ๗๒ ^[๒๕] ทางเดินรถทางเอกได้แก่ทางเดินรถ ดังต่อไปนี้ (**มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕**)

- (๑) ทางเดินรถที่ได้ติดตั้งเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นทางเดินรถทางเอก
- (๒) ทางเดินรถที่มีป้ายหยุดหรือป้ายที่มีคำว่า “ให้ทาง” ติดตั้งไว้ หรือทางเดินรถที่มีคำว่าหยุดหรือเส้นหยุดซึ่งเป็นเส้นขาวทึบหรือเส้นให้ทางซึ่งเป็นเส้นขาวประบนผิวทาง ให้ทางเดินรถที่ขวางข้างหน้าเป็นทางเดินรถทางเอก
- (๓) ในกรณีที่ไม่มีเครื่องหมายจราจรตาม (๑) หรือไม่มีป้ายหรือเส้นหรือข้อความบนผิวทางตาม (๒) ให้ทางเดินรถที่มีช่องเดินรถมากกว่าเป็นทางเดินรถทางเอก
- (๔) ถนนที่ตัดหรือบรรจบกับตรอกหรือซอย ให้ทางเดินรถที่เป็นถนนเป็นทางเดินรถทางเอก ทางเดินรถอื่นที่มีใช้ทางเดินรถทางเอกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นทางเดินรถทางโท

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่วงเวียนใดได้ติดตั้งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้น

ถ้าไม่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ขับขี่ข้ามรถมาถึงวงเวียน ต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขี่ซึ่งข้ามรถอยู่ในวงเวียนทางด้านขวาของตนขับผ่านไปก่อน

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรจะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา ๗๔ ผู้ขับขี่ซึ่งข้ามรถออกจากทางส่วนบุคคลหรือทางเดินรถในบริเวณอาคาร เมื่อจะข้ามรถผ่านหรือเลี้ยวสู่ทางเดินรถที่ตัดผ่านต้องหยุดรถเพื่อให้รถที่กำลังผ่านทางหรือรถที่กำลังแล่นอยู่ในทางเดินรถผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงข้ามรถต่อไปได้

ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน

มาตรา ๗๕ ในขณะที่ผู้ขับขี่ขับรถฉุกเฉินไปปฏิบัติหน้าที่ ผู้ขับขี่มีสิทธิดังนี้

(๑) ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ ใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้

(๒) หยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ห้ามจอด

(๓) ขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้

(๔) ขับรถผ่านสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรใด ๆ ที่ให้รถหยุด แต่ต้องลดความเร็วของรถให้ช้าลงตามสมควร

(๕) ไม่ต้องปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อบังคับการจราจรเกี่ยวกับช่องเดินรถ ทิศทางของการขับรถหรือการเลี้ยวรถที่กำหนดไว้

ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๗๖ เมื่อคนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์เห็นรถฉุกเฉินในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ หรือได้ยินเสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ คนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องให้รถฉุกเฉินผ่านมาก่อนโดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับคนเดินเท้าต้องหยุดและหลบให้ชิดขอบทาง หรือขึ้นไปบนทางเขตปลอดภัย หรือไหล่ทางที่ใกล้ที่สุด

(๒) สำหรับผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดขอบทางด้านซ้าย หรือในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดช่องเดินรถประจำทาง แต่ห้ามหยุดรถหรือจอดรถในทางร่วมทางแยก

(๓) สำหรับผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องบังคับสัตว์ให้หยุดชิดทาง แต่ห้ามหยุดในทางร่วมทางแยก

ในการปฏิบัติตาม (๒) และ (๓) ผู้ขับขี่และผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องรีบกระทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้และต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

ลักษณะ ๘ การลากรถหรือการจูงรถ

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถทุกชนิดลากรถหรือจูงรถอื่นไปในทางเกินหนึ่งคัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

วิธีการลากรถหรือจูงรถ และการมีเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัยในการลากรถหรือจูงรถให้กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

ลักษณะ ๙ อุบัติเหตุ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดขับรถหรือขี่หรือควบคุมสัตว์ในทางซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นความผิดของผู้ขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หรือไม่ก็ตาม ต้องหยุดรถ หรือสัตว์ และให้ความช่วยเหลือตามสมควร และพร้อมทั้งแสดงตัวและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงทันที กับต้องแจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของตนและหมายเลขทะเบียนรถแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ผู้ขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หลบหนีไปหรือไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่เกิดเหตุ ให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำความผิดและให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดรถคันที่ผู้ขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หลบหนีไปหรือไม่แสดงตนว่าเป็นผู้ขี่ จนนกว่าคดีถึงที่สุดหรือได้ตัวผู้ขี่ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกเดือนนับแต่วันเกิดเหตุ ให้ถือว่ารถนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำความผิด และให้ตกเป็นของรัฐ

ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน

มาตรา ๗๙ ทางใดที่ได้จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขี่รถจักรยานต้องขับในทางนั้น

มาตรา ๘๐ รถจักรยานที่ใช้ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขี่รถจักรยานต้องจัดให้มี

- (๑) กระดิ่งที่ให้เสียงสัญญาณได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (๒) เครื่องห้ามล้อที่ใช้การได้ดี เมื่อใช้สามารถทำให้รถจักรยานหยุดได้ทันที
- (๓) โคมไฟติดหน้ารถจักรยานแสงขาวไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงไฟส่องตรงไปข้างหน้าเห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่าสิบห้าเมตร และอยู่ในระดับต่ำกว่าสายตาของผู้ขี่ซึ่งขับรถสวนมา
- (๔) โคมไฟติดท้ายรถจักรยานแสงแดงไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงสว่างตรงไปข้างหลังหรือติดวัตถุสะท้อนแสงสีแดงแทน ซึ่งเมื่อถูกไฟส่องให้มีแสงสะท้อน

มาตรา ๘๑ ในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๖๑ ผู้ขี่รถจักรยานอยู่ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานต้องจุดโคมไฟแสงขาวหน้ารถเพื่อให้ผู้ขี่หรือคนเดินเท้า ซึ่งขับรถหรือเดินสวนมาสามารถมองเห็นรถ

มาตรา ๘๒ ผู้ขี่รถจักรยานต้องขับให้ชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในกรณีที่มิชอบเดินรถประจำทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ต้องขับขี่รถจักรยานให้ชิดช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา ๘๓ ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ห้ามมิให้ผู้ขี่รถจักรยาน

- (๑) ขับโดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (๒) ขับโดยไม่จับคันบังคับรถ
- (๓) ขับขนานกันเกินสองคัน เว้นแต่ขับในทางที่จัดไว้สำหรับรถจักรยาน
- (๔) ขับโดยนั่งบนที่อื่นอันมิใช่อานที่จัดไว้เป็นที่นั่งตามปกติ

(๕) ขับโดยบรรทุกบุคคลอื่น เว้นแต่รถจักรยานสามล้อสำหรับบรรทุกคน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

(๖) บรรทุก หรือถือสิ่งของ หีบห่อ หรือของใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจับคันบังคับรถหรือ อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๗) เกาะหรือพ่วงรถอื่นที่กำลังแล่นอยู่

มาตรา ๘๔ เว้นแต่บทบัญญัติในลักษณะนี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ขับขี่รถจักรยานปฏิบัติตาม มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ (๒) มาตรา ๗๘ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๗ และ มาตรา ๑๓๓ ด้วยโดยอนุโลม

ลักษณะ ๑๑ รถบรรทุกคนโดยสาร

มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสารหรือผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารรับบรรทุกศพหรือคน ที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อร่วมกับคันโดยสารอื่น เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่รถบรรทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช่บรรทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกคนที่เป็นโรคเรื้อนหรือ โรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อก็ได้

(๒) ในกรณีที่รถบรรทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช่บรรทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกศพร่วมกับญาติหรือผู้มี หน้าที่เกี่ยวข้องกับศพนั้นก็ได้

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสาร ผู้เก็บค่าโดยสาร หรือ บุคคลใดที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับรถบรรทุกคนโดยสาร เรียกให้คนขึ้นรถโดยส่งเสียงอื้ออึง หรือในลักษณะที่ก่อ ความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่น หรือต้อน ดึง เหนี่ยว หรือยัดยื้อ คนหรือสิ่งของของคนนั้นเพื่อให้คนขึ้น รถบรรทุกคนโดยสารคันใดคันหนึ่ง

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสาร หรือผู้เก็บค่าโดยสาร ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๘๘ ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารต้องหยุดรถและส่งคนโดยสารที่เครื่องหมายหยุดรถประจำทาง หรือ ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสารรับบรรทุกคนโดยสารเกินจำนวน ที่กฎหมายกำหนด

ในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร

(๑) ขับรถเที่ยวเร่หาคนขึ้นรถ

(๒) จอดรถเป็นคันหัวแถวของรถคันอื่นห่างจากเครื่องหมายจราจรเกินหนึ่งเมตร

(๓) จอดรถห่างจากท้ายรถคันหน้าเกินหนึ่งเมตร

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสาร

(๑) สูบบุหรี่หรือคุยกันในขณะขับรถหรือในขณะทำหน้าที่เก็บค่าโดยสาร

(๒) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียสติ ดูหมิ่น ก้าวร้าว หรือแสดงกิริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสารหรือผู้อื่น

มาตรา ๕๒ เมื่อจะเติมน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิยี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารต้องหยุดเครื่องยนต์และต้องให้คนโดยสารลงจากรถทุกคนด้วย

ลักษณะ ๑๒ รถแท็กซี่

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร เว้นแต่การบรรทุกนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนหรือแก่คนโดยสาร

ในกรณีที่ผู้ขับขี่รถแท็กซี่มีความประสงค์จะไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารให้แสดงป้ายงดรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร

วิธีการแสดงป้ายและลักษณะของป้ายงดรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่รับบรรทุกทุกคนโดยสารเกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

ในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) เรียกให้คนขึ้นรถแท็กซี่โดยส่งเสียงอื้ออึงหรือในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่น

(๒) ต้อน ดึง เหนี่ยว หรือยึดยื้อคนหรือสิ่งของของคนนั้น เพื่อให้คนขึ้นรถแท็กซี่คันใดคันหนึ่ง

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่เรียกเก็บค่าโดยสารเกินอัตราที่ปรากฏจากมาตรแท็กซี่

ลักษณะและวิธีการใช้มาตรแท็กซี่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ คนโดยสารต้องชำระค่าโดยสารตามอัตราที่ปรากฏจากมาตรแท็กซี่

มาตรา ๕๘ บทบัญญัติมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ จะใช้บังคับในท้องที่ใด และจะใช้บังคับกับรถแท็กซี่ทุกประเภทหรือบางประเภทโดยมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ในท้องที่ใดที่มีได้มีพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ในท้องที่นั้นเรียกเก็บค่าโดยสารเกินราคาที่ตกลงกันไว้กับคนโดยสาร และคนโดยสารต้องชำระค่าโดยสารตามที่ตกลงไว้

บทบัญญัติในวรรคสองให้ใช้บังคับแก่กรณีของรถแท็กซี่ประเภทที่มีได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๙๙ ในขณะขับรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่

(๑) สูบบุหรี่ เปิดวิทยุ หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสาร

(๒) ยื่นมือ แขน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายออกนอกรถ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้สัญญาณตาม

มาตรา ๓๗

(๓) จับคันบังคับรถด้วยมือเพียงข้างเดียว เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

(๔) ใช้เสียงสัญญาณเมื่อเข้าไปในบริเวณโรงพยาบาล สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษา

(๕) ใช้เสียงสัญญาณแตรเพื่อเร่งรถอื่น

(๖) แชนหรือตัดหน้ารถอื่นในลักษณะฉวัดเฉวียนเป็นที่น่าหวาดเกรงว่าจะเกิดอันตราย

(๗) ขับรถเข้าไปในบริเวณบ้านของผู้อื่น

(๘) รับคนโดยสารภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานจราจรได้กำหนดเครื่องหมายจราจรห้ามรับคนโดยสาร

(๙) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียดสี ดุหมั่น ก้าวร้าว หรือแสดงกริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสารหรือ

ผู้อื่น

มาตรา ๑๐๐ ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ต้องพาคนโดยสารไปยังสถานที่ที่ผู้โดยสารแจ้งตามเส้นทางที่สั้นที่สุดหรือเส้นทางที่ไม่อ้อมเกินควร และต้องส่งคนโดยสาร ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่พาคนโดยสารไปทอดทิ้งระหว่างทางไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ต้องแต่งกายและมีเครื่องหมายเย็บติดหรือปักไว้ที่เครื่องแต่งกาย

ลักษณะเครื่องแต่งกายและเครื่องหมายให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติใช้บังคับ

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๐๒ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควร ให้ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถแท็กซี่ในท้องที่ใดต้องจอดพักรถ ณ สถานที่ที่ใดเป็นการเฉพาะก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้ระบุท้องที่ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีที่จอดพักรถด้วย

ลักษณะ ๑๓ คนเดินเท้า

มาตรา ๑๐๓ ทางใดที่มีทางเท้าหรือไหล่ทางอยู่ข้างทางเดินรถ ให้คนเดินเท้าเดินบนทางเท้าหรือไหล่ทาง ถ้าทางนั้นไม่มีทางเท้าอยู่ข้างทางเดินรถให้เดินริมทางด้านขวาของตน

มาตรา ๑๐๔ ภายในระยะไม่เกินหนึ่งร้อยเมตรนับจากทางข้าม ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางนอกทางข้าม

มาตรา ๑๐๕ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามที่มีไฟสัญญาณจราจรควบคุมคนเดินเท้า ให้ปฏิบัติตามไฟสัญญาณจราจรที่ปรากฏต่อหน้าดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดง ไม่ว่าจะมียูบหรือข้อความเป็นการห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าหยุดรออยู่บนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัย เว้นแต่ทางใดที่ไม่มีทางเท้า ให้หยุดรอบนไหล่ทางหรือขอบทาง

(๒) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียว ไม่ว่าจะมียูบหรือข้อความเป็นการอนุญาตให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถได้

(๓) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวกระพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๖ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามหรือทางร่วมทางแยกที่มีสัญญาณจราจรควบคุมการใช้ทางให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดงให้รถหยุดทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถตามที่รถหยุดนั้น และต้องข้ามทางเดินรถภายในทางข้าม

(๒) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวให้รถผ่านทางด้านใดของทาง ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้านนั้น

(๓) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพันหรือไฟสีเขียวกระพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้าบนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถอยู่ในทางข้าม ให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๗ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรให้ปรากฏไม่ว่าจะเป็นสัญญาณด้วยมือและแขน หรือเสียงสัญญาณนกหวีด ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๖ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่

(๑) เป็นแถวทหารหรือตำรวจ ที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน

(๒) แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใด ๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

มาตรา ๑๐๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้าหรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไ้ในทางเดินรถหรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

ลักษณะ ๑๔ สัตว์และสิ่งของในทาง

มาตรา ๑๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร และไม่มีผู้ควบคุมเพียงพอ

มาตรา ๑๑๒ การขี่ จูง หรือไล่ต้อนสัตว์ไปบนทาง ให้ผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๓ เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกคำสั่งห้ามขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางใด ๆ เมื่อพิจารณาเห็นว่าการขี่ จูง ไล่ต้อนหรือปล่อยสัตว์ดังกล่าวจะกีดขวางการจราจรหรือจะก่อให้เกิดความสกปรกบนทาง

มาตรา ๑๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร แต่เจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง นอกจากจะมีความผิดตามมาตรา ๑๔๘ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ ถ้าไม่ยอมรื้อถอนหรือเคลื่อนย้าย ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายได้

มาตรา ๑๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดแบก หาม ลาก หรือนำสิ่งของไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร

ลักษณะ ๑๕ รถม้า เกวียนและเลื่อน

มาตรา ๑๑๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์จอดรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนในทางโดยไม่มีผู้ควบคุม เว้นแต่ได้ผูกสัตว์ที่เทียมนั้นไว้ไม่ให้ลากรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนต่อไปได้

มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าปล่อยสายบังเหียนในเวลาขับรถม้า

มาตรา ๑๑๘ การขับรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

ลักษณะ ๑๖ เขตปลอดภัย

มาตรา ๑๑๙ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถเข้าไปในเขตปลอดภัย เว้นแต่ในกรณีจำเป็นและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๑๗ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถถอยหลังในลักษณะที่ไม่ปลอดภัยหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา ๑๒๑ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องนั่งคร่อมบนยานที่จัดไว้สำหรับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์นั่ง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ในใบคู่มือจดทะเบียนให้บรรทุกคนโดยสารได้ คนโดยสารจะต้องนั่งซ้อนท้ายผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และนั่งบนยานที่จัดไว้สำหรับคนโดยสารหรือนั่งในที่นั่งพ่วงข้าง

มาตรา ๑๒๒^[๒๖] ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ (**มาตรา ๑๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐**)

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่ยังไม่สวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย

ลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้าหรือสิ่งอื่นโพกศีรษะตามประเพณีนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๓^[๒๗] ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมให้ผู้อื่นนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์เกินสองคน (**มาตรา ๑๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘**)

ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะโดยสารรถยนต์ด้วย^[๒๘] (**มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก**)

ประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๒๔^[๒๙] ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นทางด้านหน้าหรือด้านข้างของรถได้โดยสะดวกในขณะขับขี่ หรือในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการควบคุมบังคับรถ (**มาตรา ๑๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕**)

ห้ามมิให้ผู้ใดเกาะ ห้อย โหน หรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายออกไปนอกตัวถังรถยนต์โดยไม่สมควรหรือนั่งหรือยืนในหรือบนรถยนต์ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ในขณะที่ยังเคลื่อนที่อยู่บนทางเดินรถ

ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นหรือลงรถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียน หรือรถแท็กซี่ ในขณะที่รถดังกล่าวหยุดเพื่อรอสัญญาณไฟจราจรหรือหยุดเพราะติดการจราจร

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หรือผู้เก็บค่าโดยสาร รถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียน หรือรถแท็กซี่ ยินยอมให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ ตามวรรคสองหรือวรรคสาม

มาตรา ๑๒๕ การขับรุดผ่านทางแคบระหว่างภูเขาหรือระหว่างเนิน หรือการขับรุดในทางเดินรถบนภูเขาหรือบนเนิน ผู้ขับขี่ต้องขับรุดให้ชิดขอบทางด้านซ้าย และเมื่อถึงทางโค้งผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณเพื่อเตือนรถอื่นที่อาจสวนมา

มาตรา ๑๒๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ใช้เกียร์ว่างหรือเหยียบคลัทช์ในขณะที่ขับรุดลงตามทางลาดหรือไหล่เขา

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรุด

(๑) ตามหลังรถลูกเงินซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในระยะต่ำกว่าห้าสิบเมตร

(๒) ผ่านเข้าไปหรือจอดในบริเวณเขตปฏิบัติการดับเพลิง

(๓) ทับสายสูบลดดับเพลิงที่ไม่มีเครื่องป้องกันสายสูบลบในขณะเจ้าหน้าที่ดับเพลิงปฏิบัติการตามหน้าที่ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปู ลวด น้ำมันหล่อลื่น กระป๋องหรือสิ่งอื่นใด หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล หรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดรู้ว่ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามมาตรา ๑๒๘ อันอยู่ในความดูแลของตน ตก หก หรือไหลอยู่บนทาง ผู้นั้นต้องจัดการเก็บกวาดของดังกล่าวออกจากทางทันที

มาตรา ๑๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเผลา หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ภายในระยะห้าร้อยเมตรจากทางเดินรถ เป็นเหตุให้เกิดควันหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะที่อาจทำให้ไม่ปลอดภัยแก่การจราจรในทางเดินรถนั้น

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดเคลื่อนย้ายรถที่ชำรุดหรือหักพังออกจากทาง ผู้นั้นต้องจัดการเก็บสิ่งของที่ตกหล่นอันเนื่องจากความชำรุดหรือหักพังของรถออกจากทางทันที

มาตรา ๑๓๒ ในกรณีที่ใช้รถโรงเรียนรับส่งนักเรียน เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่รถโรงเรียนต้องจัดให้มีข้อความ “รถโรงเรียน” ขนาดสูงของตัวอักษรไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตรติดอยู่ด้านหน้าและด้านหลังของรถ

ถ้ารถโรงเรียนมีไฟสัญญาณสีแดงปิดเปิดเป็นระยะติดไว้ด้านหน้าและด้านหลังของรถเพื่อให้รถที่สวนมาหรือตามหลังเห็นได้โดยชัดเจน เมื่อนำรถนั้นไปใช้ในทางโดยไม่ได้ใช้รับส่งนักเรียน ให้งดใช้ไฟสัญญาณสีแดงและต้องปิดคลุมข้อความว่า “รถโรงเรียน”

มาตรา ๑๓๓ รถที่เข้าขบวนแห่ต่าง ๆ หรือรถที่นำมาใช้เฉพาะเพื่อการโฆษณาสินค้าหรือมหรสพที่แห่หรือโฆษณาไปตามทาง จะต้องรับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร เว้นแต่ขบวนแห่หรือการโฆษณานั้นเป็นของทางราชการ

รถที่ใช้โฆษณาสินค้าหรือมหรสพดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าขบวนแห่ที่รับอนุญาตแล้ว และในการอนุญาตนั้นได้ระบุรถที่วันนี้ไว้ด้วยแล้ว รถนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๓๔^[๓๑] ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร ห้ามมิให้ผู้ใดจัด สนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร (มาตรา ๑๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

ลักษณะ ๑๘ อำนาจของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๓๕ เพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจกำหนดให้บริเวณหรือพื้นที่ใดที่เจ้าของที่ดินได้เปิดให้ประชาชนใช้ในการจราจรเป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๖ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจร เพื่อให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการอบรม รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาจราจร และหน้าที่ของอาสาจราจร ตลอดจนเครื่องแบบ เครื่องหมาย ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของอาสาจราจรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อาสาจราจรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัย หรือไม่สะดวกในการจราจร ในอาณาบริเวณใด เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณนั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดหรือคนเดินเท้าเดินในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๔) กำหนดทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดให้รถเดินได้ทางเดียว
- ทั้งนี้ ชั่วระยะเวลาเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๑๓๙ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นว่าถ้าได้ออกประกาศ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจรแล้วจะเป็นการปลอดภัย และสะดวกในการจราจร ให้เจ้าพนักงาน จราจรมีอำนาจออกประกาศข้อบังคับ หรือระเบียบดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดเดิน
- (๒) ห้ามหยุดหรือจอด
- (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ
- (๔) กำหนดให้รถเดินได้ทางเดียว
- (๕) กำหนดระยะเวลาจอดรถในทางแคบหรือที่คับขัน
- (๖) กำหนดอัตราความเร็วของรถในทางภายในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๗) กำหนดช่องหรือแนวทางเดินรถขึ้นและลง
- (๘) กำหนดทางเดินรถทางเอกและทางเดินรถทางโท
- (๙) กำหนดการจอดรถหรือที่จอดพักรถ
- (๑๐) กำหนดระเบียบการใช้ทางหรือช่องเดินรถสำหรับรถบางประเภท
- (๑๑) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้รถโรงเรียน
- (๑๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบรรทุกทุกคนโดยสารสำหรับรถจักรยาน
- (๑๓) ควบคุมขบวนแห่หรือการชุมนุมสาธารณะ
- (๑๔) ควบคุมหรือห้ามเลี้ยวรถในทางร่วมทางแยก
- (๑๕) ชิดเส้นหรือทำเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือติดตั้งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจร
- (๑๖) กำหนดระยะทางตอนใดให้ขับรถล้าเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ได้
- (๑๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจอดรถที่ซำรุด หักพัง ตลอดจนรถที่ซ่อมแซมในทาง
- (๑๘) กำหนดระเบียบการข้ามทางของคนเดินเท้าบนทางที่ไม่มีทางข้าม
- (๑๙) กำหนดการใช้โคม่ไฟ
- (๒๐) กำหนดการใช้เสียงสัญญาณ
- (๒๑) กำหนดระเบียบการอนุญาตและการใช้รถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่ยาง

มาตรา ๑๔๐ ^[๓๑] (มาตรา ๑๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบด้วยตนเองหรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ใด ๆ ว่าผู้ขับขี่ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ จะว่ากล่าว ตักเตือนผู้ขับขี่ หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวผู้ขับขี่ ให้ติดหรือผูก ใบสั่งไว้ที่รถที่ผู้ขับขี่เห็นได้ง่าย และถ้าไม่สามารถติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ส่งใบสั่งพร้อม พยานหลักฐานโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถภายใน ระยะเวลาตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด นับแต่วันที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบการ กระทำความผิด และให้ถือว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถได้รับใบสั่งนั้นเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันส่ง ^[๓๒] (มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๓)

สำหรับความผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๗/๑ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิ และมาตรา ๑๖๐ ตริ ห้ามมิให้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบ ^[๓๓] (มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

ในการออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องออกใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ให้แก่ผู้ขับขี่ไว้ และเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องรับนำใบอนุญาตขับขี่ที่เรียกเก็บไว้ไปส่งมอบพนักงานสอบสวนภายในแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ออกใบสั่ง

ใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ที่ออกให้ตามวรรคสาม ให้ใช้แทนใบอนุญาตขับขี่ได้เป็นการชั่วคราวไม่เกินเจ็ดวัน เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวนได้กล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบปรับและผู้ขับขี่ได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้คืนใบอนุญาตขับขี่ทันที

ในกรณีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบสั่งแต่ไม่พบตัวผู้ขับขี่ ให้สันนิษฐานว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถเป็นผู้กระทำความผิดดังกล่าว เว้นแต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้อื่นเป็นผู้ขับขี่

การกำหนดจำนวนค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

ใบสั่งและใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ ให้ทำตามแบบที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๔๑^[๓๔] ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งตามมาตรา ๑๔๐ อาจเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (**มาตรา ๑๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕**)

(๑) ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนแจ้งให้ทราบ ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในวัน เวลา ที่ระบุไว้ในใบสั่ง

(๒) ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งโดยการส่งธนาคา หรือการส่งตัวแลกเงินของธนาคารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ส่งจ่ายให้แก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพร้อมด้วยสำเนาใบสั่งไปยังสถานที่ และภายในวัน เวลา ที่ระบุไว้ในใบสั่ง เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนรีบจัดส่งใบอนุญาตขับขี่ที่เรียกเก็บไว้คืนให้แก่ผู้ได้รับใบสั่งโดยเร็ว และให้ถือว่าใบรับการส่งธนาคา หรือใบรับการส่งตัวแลกเงินประกอบกับใบสั่งเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ได้เป็นเวลาสิบวัน นับแต่วันที่ส่งธนาคา หรือตัวแลกเงินดังกล่าว วิธีการชำระค่าปรับโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนและวิธีการส่งใบอนุญาตขับขี่คืนให้แก่ผู้ได้รับใบสั่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

(๓)^[๓๕] ในกรณีที่ไม่มีกรเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่โดยเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในวันที่ระบุไว้ในใบสั่ง โดยวิธีการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเครดิต หรือวิธีการอื่นโดยผ่านธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงินได้ ทั้งนี้ ตามวิธีการและสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน (**มาตรา ๑๔๑ (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙**)

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๔๑/๑ ^[๓๖] ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (**มาตรา ๑๔๑/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก**)

(๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรขึ้นไปมีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง และให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทำการชำระค่าปรับที่ค้างชำระด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา ๑๔๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถแล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ขึ้น ทั้งนี้ ตามแบบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดและให้ถือว่าผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถได้รับแจ้งเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่ง

(๒) ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถคันใดไม่ชำระค่าปรับตาม (๑) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานตาม (๑) ไปยังนายทะเบียน และให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อมูลและแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นทราบ เพื่อไปชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีเป็นเพียงตัวแทนเจ้าของรถ ให้ผู้มาติดต่อแจ้งให้เจ้าของรถทราบเพื่อไปชำระค่าปรับภายในระยะเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นไว้โดยออกหลักฐานชั่วคราวแทนการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถแทน

หลักฐานชั่วคราวตามวรรคหนึ่งให้ใช้แทนเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีโดยให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้ออกให้

(ข) ในกรณีที่เจ้าของรถได้ชำระค่าปรับที่ค้างชำระครบถ้วนภายในระยะเวลาตามที่กำหนดใน (ก) ให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถนำหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับที่ได้รับจากพนักงานเจ้าหน้าที่มาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อให้ออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น

(ค) ในกรณีที่เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถที่ได้รับหนังสือแจ้งตาม (ก) ประสงค์จะชำระค่าปรับในวันที่มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนมีอำนาจรับชำระค่าปรับตามจำนวนที่ค้างชำระแทนได้ โดยให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นและออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถ

(ง) ในกรณีที่เจ้าของรถไม่ชำระค่าปรับที่ค้างชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดใน (ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งนายทะเบียนให้งดการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นและแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้ใดเห็นว่า ตนมิได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้น ให้ทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาที่ตนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนตาม (ก) ส่งไปยังสถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การทำหนังสือโต้แย้งให้ใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะกำหนดวิธีการอื่นใดด้วยก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรได้รับหนังสือโต้แย้งตามวรรคสองหากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้นั้นให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาลต่อไป แล้วแจ้งผลให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบ

เมื่อได้มีการชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่มีการเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ ให้ผู้ขับขี่นำหลักฐานการชำระค่าปรับไปขอรับใบอนุญาตขับขี่คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เรียกเก็บ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่คืน ให้ถือว่าหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดสัปดาห์นับแต่วันที่ชำระค่าปรับ

การรับชำระและการนำส่งเงินค่าปรับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการขนส่งทางบกกำหนด

เงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง (๒) (ก) ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในอัตราร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ได้รับโดยให้นำไปใช้จ่ายได้เช่นเดียวกับเงินงบประมาณตามระเบียบที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกกำหนดส่วนเงินที่เหลือให้นำส่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การดำเนินการใด ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนตามมาตรา นี้ สามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการขนส่งทางบกกำหนด

มาตรา ๑๔๒^[๓๗] เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ (มาตรา ๑๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๓)

(๑) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖

(๒) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๒)

การทดสอบตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๓ ถ้าปรากฏว่าผู้ขับขี่นำรถที่มีสภาพไม่ถูกต้องตามมาตรา ๖ ไปใช้ในทาง นอกจากจะต้องรับโทษตามบทบัญญัตินั้น ๆ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๓ ทวิ^[๓๘] เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบในเมื่อรถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ทวิ และมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการใช้รถนั้นเป็นการชั่วคราว และให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง (มาตรา ๑๔๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๑๔๔^[๓๙] เมื่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ได้ซ่อมหรือแก้ไขรถถูกต้องตามคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิ แล้ว ให้นำรถไปให้เจ้าพนักงาน

จราจรหรือผู้ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งให้มีอำนาจตรวจรถตรวจรับรอง เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่จะนำรถออกใช้ในทางได้เมื่อได้รับใบตรวจรับรอง (มาตรา ๑๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

การตรวจรับรองรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดที่กำหนดโทษไว้ในมาตรา ๑๕๗/๑ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิ และมาตรา ๑๖๐ ตริ ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจเปรียบเทียบหรือว่ากล่าวตักเตือนได้^[๔๐] (มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ได้ขับรถชนหรือโดนคนเดินเท้าที่ข้ามทางนอกทางข้ามและอยู่ในระหว่างทางข้ามกับเครื่องหมายจราจรแสดงเขตทางข้าม หรือที่ข้ามทางนอกทางข้ามโดยลอด ข้าม หรือผ่านสิ่งปิดกั้น หรือแผงปิดกั้นที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำมาวางหรือตั้งอยู่บนทางเท้าหรือกลางถนน เมื่อพนักงานสอบสวนมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ ซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้ใช้ความระมัดระวังตามความในมาตรา ๓๒ แล้ว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยตัวผู้ต้องหาไปชั่วคราวโดยไม่มีประกันได้ เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๑๔๖ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ที่ได้รับในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใด หรือในท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ให้แบ่งให้แก่กรุงเทพมหานครหรือเทศบาลในจังหวัดนั้นเพื่อใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจราจร ในอัตราร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินค่าปรับ หรือให้ตกเป็นของท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดทั้งหมด

ลักษณะ ๑๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๓๑ หรือมาตรา ๑๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๔๘^[๔๑] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๙ หรือมาตรา ๑๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๑๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

ถ้าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๘ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง

(๓) ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘

(๔) ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๑๓ หรือ

(๕) ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๙ มาตรา ๕๒ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๒^[๔๖] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ (๑) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ หรือมาตรา ๑๓๐ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท (**มาตรา ๑๕๒** แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๕๓ ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารโดยใช้รถแท็กซี่ผู้ใดไม่จอดรถ ณ สถานที่ที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามมาตรา ๑๐๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๔^[๔๗] (**มาตรา ๑๕๔** แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒) ผู้ใด

(๑) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง

(๒) ฝ่าฝืนคำสั่ง ข้อบังคับ หรือระเบียบของเจ้าพนักงานจราจรตามมาตรา ๑๓๙

(๓) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง หรือ

(๔) ผ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ
ถ้าไม่เป็นความผิดที่กำหนดโทษไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๖^[๔๔] (มาตรา ๑๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.
๒๕๓๕)

ผู้ใดนำรถที่เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการได้สั่งให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือ
แก้ไขตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิ ไปใช้ในทางโดยยังมิได้รับใบตรวจรับรองตามมาตรา ๑๔๔ ต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๕๗^[๔๕] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๖) (๗) หรือ (๙) มาตรา
๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษ
ปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท (มาตรา ๑๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘)
พ.ศ. ๒๕๕๑)

มาตรา ๑๕๗/๑^[๔๖] (มาตรา ๑๕๗/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.
๒๕๕๐)

ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่
หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ทวิ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการ
ที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ตรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด
ให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาต
ขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่
ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก
ตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้
นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๑๐๐ วรรค
หนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๙^[๔๗] (มาตรา ๑๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.
๒๕๓๕)

ผู้ขับขี่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง
หรือขัดขวางเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มิให้เคลื่อนย้ายรถ หรือมิให้ใช้เครื่องมือบังคับปรณมิให้

เคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องมือบังคับบรรมิให้เคลื่อนย้าย หรือเคลื่อนย้ายรถที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้เครื่องมือบังคับบรรมิให้เคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐^[๔๘] (มาตรา ๑๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือตาย ผู้ไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) (๕) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^[๔๙] (มาตรา ๑๖๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

มาตรา ๑๖๐ ทวิ^[๕๐] ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ (มาตรา ๑๖๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๑๖๐ ตริ^[๕๑] ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ (มาตรา ๑๖๐ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

มาตรา ๑๖๑^[๕๒] (มาตรา ๑๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ผู้ใดได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

ผู้สั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ที่ตามวรรคหนึ่งอาจบันทึกการยึดและคะแนนไว้ด้านหลังใบอนุญาตขับขี่ที่ถูกยึด และดำเนินการอบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่สองครั้งภายในหนึ่งปี รวมทั้งสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่เสียคะแนนมากของผู้ขับขี่นั้นที่กำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

การดำเนินการบันทึกคะแนน อบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิด และการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ขับขี่ซึ่งถูกสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ที่ตามวรรคหนึ่ง หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่ตามวรรคสอง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกลงคำสั่งหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสี่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ถ้าไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติวินิจฉัยไม่ให้ยึดใบอนุญาตขับขี่หรือไม่พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามคำอุทธรณ์ของผู้ขับขี่

คำวินิจฉัยของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้เป็นที่สุด

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๖๒^[๕๓] (มาตรา ๑๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

ในคดีที่ผู้ขับขี่ต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับรถยนต์นั้น นอกจากจะได้รับโทษสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวแล้ว ถ้าศาลเห็นว่าหากให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นได้

ในกรณีที่ศาลเห็นว่า พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยังอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขฟื้นฟูได้ ศาลอาจมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นและให้ผู้ขับขี่นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ได้เงื่อนไขและระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยให้อยู่ในความดูแลของพนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการสังคม การกุศลสาธารณะ หรือสาธารณประโยชน์ที่ยินยอมรับผิดชอบได้ด้วยก็ได้ และถ้าความปรากฏในภายหลังว่าผู้กระทำความผิดดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นตามวรรคหนึ่ง

ผู้ใดขับขี่รถในระหว่างที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๖๓ คดีที่มีผู้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับทางหลวงหรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับรถยนต์นั้น ๆ ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำหรือติดตั้งไว้เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหายสำหรับสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรดังกล่าวด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง และจำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้ทวีจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกซึ่งได้ใช้บังคับมาว่าสิบปี ให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒^[๕๔]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๒๑๑/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ บางมาตรามีลักษณะไม่เหมาะสมและบกพร่อง ขัดต่อการปฏิบัติในบางท้องที่ จึงเห็นสมควรที่จะตราพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ขึ้น

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙^[๕๕]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๘๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๙)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติห้ามรถบรรทุกและรถบรรทุกคนโดยสารแล่นในช่องทางเดินรถด้านขวามือ ข้อห้ามนี้รวมถึงรถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมด้วย แต่รถดังกล่าวมิใช่รถที่มีความเร็วช้าหรือใช้ความเร็วต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องบังคับให้ขับรถในช่องทางเดินรถด้านซ้ายสุด การบังคับเช่นนี้ทำให้ผู้ใช้รถดังกล่าวไม่ได้รับความเป็นธรรม สมควรให้รถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมสามารถใช้ทางเดินรถขวามือได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔^[๕๖]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๓๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๒/๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔)

โดยที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกได้บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่จอดหรือหยุดโดยฝ่าฝืนกฎหมายได้ แต่ยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย สมควรเพิ่มมาตรการให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายหรือไม่ให้เคลื่อนย้ายรถ รวมทั้งค่าดูแลรักษานั้นด้วย

ข้อ ๒ ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕^[๕๗]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๓๙/หน้า ๔๔/๖ เมษายน ๒๕๓๕)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘^[๕๘]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒/ตอนที่ ๔๒ ก/หน้า ๑/๖ ตุลาคม ๒๕๓๘)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔ ในกรณีของรถยนต์ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์นั้น ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบัน อุบัติเหตุจากการจราจรทางบก มีผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนสูงขึ้นเป็นอันมาก สมควรกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความปลอดภัยและลดความรุนแรงของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์ โดยกำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒^[๕๙]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๑๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับรถ แม้จะได้มีการจับกุมปราบปรามและป้องกันมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือเมาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวในขณะขับรถแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังมีผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนอยู่อีก สมควรกำหนดให้ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบของมีเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานดังกล่าวและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐^[๖๐]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๑๐๑ ก/หน้า ๑/๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ให้แก้ไขคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่ยอดนิยมอย่างแพร่หลาย และจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทได้เพิ่มสูงขึ้นด้วย สมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นความผิดที่ไม่อาจอ้างกล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ขับรถทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึงการบรรทุกของรถทุกประเภทด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑^[๖๑]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๑ ก/หน้า ๑/๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗^[๖๒]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนพิเศษ ๑๓๔ ง/หน้า ๑๘/๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗)

ข้อ ๔ ให้บรรดา กฎกระทรวง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๗^[๖๓]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๑/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันเมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิดของผู้ขับขี่ไม่ว่าด้วยตนเองหรือด้วยเครื่องอุปกรณ์ใด ๆ แล้วแต่ไม่อาจออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ได้ในขณะนั้นเพราะไม่สามารถเรียกให้ผู้ขับขี่หยุดรถได้ ซึ่งส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่พบการกระทำความผิดดังกล่าวสามารถส่งใบสั่งไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗^[๖๔]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๔/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการในด้านความปลอดภัยเพื่อช่วยในการให้สัญญาณจราจรและสมควรกำหนดข้อสันนิษฐานว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น ในกรณีที่ไม่ยอมให้ทดสอบโดยไม่มีเหตุอันควร อันจะเป็นมาตรการในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับขี่ขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙^[๒๔]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๗๑ ก/หน้า ๘/๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการนำระบบการชำระเงินด้วยวิธีการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการชำระค่าสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้น สมควรเพิ่มช่องทางการชำระค่าปรับตามใบสั่งด้วยวิธีการดังกล่าวในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถในการชำระค่าปรับตามใบสั่ง ประกอบกับได้มีการโอนกรมตำรวจไปเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว สมควรแก้ไขการระบุชื่อตำแหน่ง “อธิบดีกรมตำรวจ” ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก เป็น “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” ในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก^[๒๕]

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนพิเศษ ๘๕ ง/หน้า ๓๖/๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐)

ข้อ ๔ บทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งนี้ มิให้ใช้บังคับกับใบสั่งที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ โดยให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับกับใบสั่งดังกล่าว

ข้อ ๕ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๖ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

วิษพงษ์/ผู้จัดทำ
๗ มกราคม ๒๕๕๘

ชวัลพร/เพิ่มเติม
๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙

ปริญสินี/เพิ่มเติม
๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐

- [๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๙ มกราคม ๒๕๒๒
- [๒] มาตรา ๔ (๓๖) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙
- [๓] มาตรา ๔ (๔๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- [๔] มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
- [๕] มาตรา ๑๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๖] มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๗] มาตรา ๒๒ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๘] มาตรา ๒๔ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗
- [๙] มาตรา ๓๔ (๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๑๐] มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙
- [๑๑] มาตรา ๓๘ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๑๒] มาตรา ๔๓ (๙) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑
- [๑๓] มาตรา ๔๓ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- [๑๔] มาตรา ๔๓ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- [๑๕] มาตรา ๔๓ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- [๑๖] มาตรา ๔๓ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- [๑๗] มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๑๘] มาตรา ๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๑๙] มาตรา ๕๕ (๘) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๒๐] มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๒๑] มาตรา ๕๙ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
- [๒๒] มาตรา ๕๙ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
- [๒๓] มาตรา ๕๙ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
- [๒๔] มาตรา ๗๑ (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๒๕] มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๒๖] มาตรา ๑๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๒๗] มาตรา ๑๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘
- [๒๘] มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
- [๒๙] มาตรา ๑๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๓๐] มาตรา ๑๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๓๑] มาตรา ๑๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

- [๓๒] มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๗
- [๓๓] มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๓๔] มาตรา ๑๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๓๕] มาตรา ๑๔๑ (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙
- [๓๖] มาตรา ๑๔๑/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
- [๓๗] มาตรา ๑๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗
- [๓๘] มาตรา ๑๔๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๓๙] มาตรา ๑๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๔๐] มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๔๑] มาตรา ๑๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๔๒] มาตรา ๑๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๔๓] มาตรา ๑๕๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
- [๔๔] มาตรา ๑๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๔๕] มาตรา ๑๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑
- [๔๖] มาตรา ๑๕๗/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๔๗] มาตรา ๑๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๔๘] มาตรา ๑๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๔๙] มาตรา ๑๖๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๕๐] มาตรา ๑๖๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๕๑] มาตรา ๑๖๐ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๕๒] มาตรา ๑๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕
- [๕๓] มาตรา ๑๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- [๕๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๒๑๑/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๒
- [๕๕] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๘๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๙
- [๕๖] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๓๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๒/๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- [๕๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๓๙/หน้า ๔๔/๖ เมษายน ๒๕๓๕
- [๕๘] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒/ตอนที่ ๔๒ ก/หน้า ๑/๖ ตุลาคม ๒๕๓๘
- [๕๙] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๑๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒
- [๖๐] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๑๐๑ ก/หน้า ๑/๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐
- [๖๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๑ ก/หน้า ๑/๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑
- [๖๒] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนพิเศษ ๑๓๔ ง/หน้า ๑๘/๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗
- [๖๓] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๑/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗
- [๖๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๔/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗
- [๖๕] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๗๑ ก/หน้า ๘/๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙
- [๖๖] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนพิเศษ ๘๕ ง/หน้า ๓๖/๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐

อ้างอิง

- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒. สืบค้นเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law๒/%A๘๐๓/%A๘๐๓-๒๐-๙๙๙๙-update.htm>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทางหลวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๕ ลงวันที่ ๒๘

พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๕ ลงวันที่ ๒๘

พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ทางหลวง”^๒ หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจร

สาธารณะทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น นอกจากทางรถไฟ และหมายความรวมถึงที่ดิน พืช พันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อหรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักระยะป้ายจราจร เครื่องหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๕๒/หน้า ๖/๑๘ เมษายน ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๒ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ทางหลวง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๔

จราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณที่จอดรถ ที่ปักคนโดยสาร ที่พักริมทาง เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นหรือลงรถ และอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่มีอยู่หรือที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวงเพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือผู้ใช้ทางหลวงนั้นด้วย

“งานทาง” หมายความว่า กิจกรรมใดที่ทำเพื่อหรือเนื่องในการสำรวจการก่อสร้าง การขยาย การบูรณะ หรือการบำรุงรักษาทางหลวง หรือการจราจรบนทางหลวง

“ทางจราจร” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่ทำหรือจัดไว้เพื่อการจราจรของยานพาหนะ

“ทางเท้า” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่ทำหรือจัดไว้สำหรับคนเดิน

“ทางขนาน”^๓ (ยกเลิก)

“ไหล่ทาง” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่อยู่ติดต่อกับทางจราจรทั้งสองข้าง

“ยานพาหนะ”^๔ หมายความว่า รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก รวมทั้งเครื่องจักร เครื่องกล และสิ่งอื่นใดที่เคลื่อนที่ไปได้บนทางหลวงในลักษณะเดียวกัน

“ผู้อำนวยการทางหลวง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจและหน้าที่หรือได้รับแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงและงานทางเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง หรือเฉพาะสายใดสายหนึ่ง ตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานทางหลวง” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานทางหลวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานทางหลวงกับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะ

(๒) จัดทำ ปัก ติดตั้งป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่น ชีตเส้น เขียนข้อความ หรือเครื่องหมายอื่นใดสำหรับการจราจรบนทางหลวง

(๓) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

^๓ มาตรา ๔ บัญญัติคำว่า “ทางขนาน” ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

^๔ มาตรา ๔ บัญญัติคำว่า “ยานพาหนะ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประเภทของทางหลวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖^๕ ทางหลวงมี ๕ ประเภท คือ

(๑) ทางหลวงพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ทางหลวงแผ่นดิน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ทางหลวงชนบท

(๔) ทางหลวงท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) ทางหลวงสัมปทาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๗^๖ ทางหลวงพิเศษ คือ ทางหลวงที่จัดหรือทำไว้เพื่อให้การจราจรผ่านได้ตลอดรวดเร็วเป็นพิเศษ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงพิเศษโดยกรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา รวมทั้งควบคุมให้มีการเข้าออกได้เฉพาะโดยทางเสริมที่เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงพิเศษตามที่กรมทางหลวงจัดทำขึ้นไว้เท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ ทางหลวงแผ่นดิน คือ ทางหลวงสายหลักที่เป็นโครงข่ายเชื่อมระหว่างภาค จังหวัด อำเภอ ตลอดจนสถานที่ที่สำคัญ ที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงแผ่นดิน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙^๗ ทางหลวงชนบท คือ ทางหลวงที่กรมทางหลวงชนบทเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐^๘ ทางหลวงท้องถิ่น คือ ทางหลวงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๑^๙ (ยกเลิก)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ ทางหลวงสัมปทาน คือ ทางหลวงที่รัฐบาลได้ให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงสัมปทาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๗ มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๘ มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๙ มาตรา ๑๑ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๓^{๑๐} ทางหลวงประเภทต่าง ๆ ให้ลงทะเบียนไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงสัมปทาน อธิบดีกรมทางหลวงเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ กรมทางหลวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ทางหลวงชนบท อธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ กรมทางหลวงชนบท

(๓) ทางหลวงท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้รัฐมนตรีประกาศทะเบียนทางหลวงตาม (๑) ในราชกิจจานุเบกษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๔ รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวง การแต่งตั้งนั้นจะจำกัดให้เป็นผู้อำนวยการทางหลวงเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง หรือเฉพาะสายใดสายหนึ่งก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๕^{๑๑} ในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงตามมาตรา ๑๔ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้บริหารทางหลวง

(๑) อธิบดีกรมทางหลวงเป็นผู้บริหารทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงสัมปทาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) อธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นผู้บริหารทางหลวงชนบท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้บริหารทางหลวงท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเปลี่ยนประเภททางหลวงดังต่อไปนี้

(๑) ทางหลวงที่อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเดียวกัน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ทางหลวงที่อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการต่างกระทรวงกัน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งเป็นผู้รับการเปลี่ยนประเภททางหลวงเป็นผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยน

เมื่อได้เปลี่ยนประเภททางหลวงตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แก้ไขทะเบียนให้ถูกต้อง

การสั่งเปลี่ยนทางหลวงประเภทอื่นเป็นทางหลวงพิเศษหรือการสั่งเปลี่ยนทางหลวงพิเศษเป็นทางหลวงประเภทอื่น ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มิใช่ปัญหาว่าทางหลวงสายใดเป็นทางหลวงประเภทใด ให้รัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

๑๐ มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

๑๑ มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งก่อสร้างทางขึ้นอาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ ลงทะเบียนทางนั้นเป็นทางหลวงได้ แต่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะรับลงทะเบียนให้ได้ต่อเมื่อบุคคลซึ่งก่อสร้างทางนั้นได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้แล้ว

หมวด ๒

การกำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานทาง

มาตรา ๑๙ ให้อธิบดีกรมทางหลวงเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานทางที่เกี่ยวกับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน

มาตรา ๒๐^{๑๒} ให้อธิบดีกรมทางหลวงชนบทเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานทางที่เกี่ยวกับทางหลวงชนบท

มาตรา ๒๑^{๑๓} ให้นายกองคํารับการบริหารส่วนจังหวัด นายเทศมนตรี นายกองคํารับการบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานทางที่เกี่ยวกับทางหลวงท้องถิ่น

มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง และการจราจรบนทางหลวงให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๓ ให้เจ้าพนักงานทางหลวงมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจตราดูแลมิให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

(๒) เรียกยานพาหนะให้หยุดเพื่อทำการตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันน่าสงสัยว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะกระทำความผิดเพื่อส่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินคดีต่อไป

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานทางหลวงแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานทางหลวงให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๒} มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^{๑๓} มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานทางหลวงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน ให้อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจกำหนดมาตรฐานและลักษณะของทางหลวงและงานทาง รวมทั้งกำหนดเขตทางหลวง ที่จอดรถ ระยะแนวต้นไม้ และเสาพาดสาย

มาตรา ๒๖ ในส่วนที่เกี่ยวกับทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น ให้อธิบดีกรมทางหลวงชนบท มีอำนาจกำหนดมาตรฐานและลักษณะของทางหลวงและงานทาง รวมทั้งกำหนดเขตทางหลวง ที่จอดรถ ระยะแนวต้นไม้ และเสาพาดสาย ตลอดจนควบคุมในทางวิชาการและอบรมเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเกี่ยวกับทางหลวงและงานทาง

มาตรา ๒๗ นอกจากทางหลวงสัมปทาน การสร้างทางหลวงประเภทใดขึ้นใหม่หรือขยายเขตทางหลวงประเภทใด ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการทางหลวงประเภทนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือการจราจรบนทางหลวง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจปิดการจราจรบนทางหลวงนั้นทั้งสายหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว และวางระเบียบปฏิบัติสำหรับให้เจ้าพนักงานปิดการจราจรเป็นครั้งคราวเพื่อความปลอดภัยได้

มาตรา ๒๙ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่งานทาง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจ

(๑) ใช้ที่ดินริมทางหลวงซึ่งปราศจากสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใดเป็นการชั่วคราว

(๒) ใช้และเข้าครอบครองวัตถุสำหรับใช้งานทางซึ่งอยู่ในที่ดินของบุคคลใดเป็นการชั่วคราว รวมทั้งทำทางผ่านเข้าไปในที่ดินใด ๆ เพื่อใช้และเข้าครอบครองวัตถุสำหรับใช้งานทางได้ด้วย

ก่อนที่จะกระทำการตาม (๑) หรือ (๒) ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจใช้ที่ดินหรือเข้าครอบครองวัตถุสำหรับใช้งานทางซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดในบริเวณหรือใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดภัยพิบัตินั้นได้เท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์แก่งานทาง และมีอำนาจเกณฑ์แรงงาน วัสดุพาหนะหรือยานพาหนะ ตลอดจนเครื่องจักร เครื่องมือ และเครื่องอุปกรณ์สำหรับใช้งานทางได้ด้วย

มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

การเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งและอัตราค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน
ให้อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจเข้าครอบครองทางหลวงสัมปทาน และในการนี้ให้สิทธิและอำนาจสั่ง
การของผู้รับสัมปทานตกมาอยู่กับอธิบดีกรมทางหลวงทั้งหมด จนกว่าภัยพิบัตินั้นจะหมดไป

มาตรา ๓๒^๕ เพื่อประโยชน์แก่งานทาง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง มีอำนาจทำหรือแก้ทางระบายน้ำที่ไหลผ่านทางหลวง หรือทำ
หรือแก้ทางระบายน้ำออกจากทางหลวงเพื่อไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะที่ใกล้เคียงตามความจำเป็นได้

ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง
ประกาศแนวเขตที่จะทำหรือแก้ทางระบายน้ำ พร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวเขตดังกล่าว และปิด
ประกาศไว้ในบริเวณที่จะกระทำการนั้น และให้มีหนังสือแจ้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือ
ทรัพย์สินในแนวเขตดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน ก่อนการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น
จากผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำหรือแก้ทางระบายน้ำ
ของผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง

เมื่อได้รับฟังความคิดเห็นตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงกำหนดแนวเขตที่จะทำหรือแก้ทางระบายน้ำ และมีหนังสือแจ้ง
ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือทรัพย์สินทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนเข้าดำเนินการ
และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือทรัพย์สินมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับ
แต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

ในกรณีจำเป็นต้องป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉินและเพื่อ
ประโยชน์แก่งานทาง ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมี
อำนาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ทันที แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือ
ทรัพย์สินนั้นทราบโดยเร็ว

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่ ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน หรือผู้
ทรงสิทธิอื่นเนื่องจากการกระทำของผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ
ทางหลวงตามมาตรา ๒๙ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ ให้นำบทบัญญัติของ
กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนมาใช้บังคับโดย
อนุโลม

มาตรา ๓๔ ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทาง
หลวงมีอำนาจทำงานทางเพื่อเชื่อม ผ่าน ทับ ข้าม หรือลอดทางรถไฟหรือทางน้ำได้ แต่ต้องแจ้งเป็น

^๕ มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

หนังสือพร้อมทั้งส่งสำเนาแบบก่อสร้างให้ผู้ควบคุมการรถไฟ หรือทางน้ำนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจสร้างทางหลวงพิเศษ หรือทางหลวงแผ่นดินเพื่อเชื่อม ผ่าน ทับ ข้าม หรือลอดทางหลวงประเภทอื่นได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ทางหลวงประเภทอื่นนั้นทั้งสายหรือบางส่วนอยู่ในการกำกับ ตรวจตราและควบคุมของอธิบดีกรมทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมทางหลวง

มาตรา ๓๖^{๑๖} วัตถุ เครื่องจักร เครื่องมือ และเครื่องอุปกรณ์สำหรับใช้งานทางซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของทางราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี

ส่วนที่ ๒

การควบคุม การรักษา การขยายและสงวนเขตทางหลวง

หมวด ๑

การควบคุมทางหลวง

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงเพื่อเป็นทางเข้าออกทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการในการจัดการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ และการติดขัดของการจราจร

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่ทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

ทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวรื้อถอนหรือทำลายภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตามให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงรื้อถอนหรือทำลาย โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง แขนง วางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงในลักษณะที่เป็นการกีดขวางหรืออาจเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะ หรือในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่

มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

ทางหลวงหรือความไม่สะดวกแก่งานทาง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงในการอนุญาต ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวรื้อถอน ทำลาย หรือขนย้ายสิ่งติดตั้ง แขนว วางหรือกองอยู่ภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจรื้อถอน ทำลาย หรือขนย้ายสิ่งติดตั้ง แขนว วางหรือกองอยู่ โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการปิดกั้นทางหลวง หรือวางวัตถุที่แหลมหรือมีคม หรือนำสิ่งใดมาขวางหรือวางบนทางหลวง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางหลวงในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล

มาตรา ๓๙/๑^{๓๗} ห้ามมิให้ผู้ใดระบายน้ำลงในเขตทางหลวงอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

การระบายน้ำที่กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวงดเว้นการระบายน้ำลงในเขตทางหลวงทันที หรือให้รื้อถอนหรือปิดกั้นทางระบายน้ำภายในเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจรื้อถอนหรือปิดกั้นทางระบายน้ำดังกล่าวได้ โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง ขีดเขียน เคลื่อนย้าย รื้อถอน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องหมายจราจร ป้ายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องหมายสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หรือหลักกระยะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตทางหลวง

๓๗ มาตรา ๓๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๔๑ ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจห้ามมิให้ผู้ใดหยุด จอด หรือกลับ ยานพาหนะใด ๆ บนทางจราจรหรือไหล่ทางในทางหลวงสายใดทั้งสายหรือบางส่วนได้ โดยทำเป็น ประกาศหรือเครื่องหมายให้ปรากฏไว้ในเขตทางหลวงนั้น

มาตรา ๔๒^{๑๔} ในกรณียานพาหนะใด ๆ เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์เกิดขัดข้อง หรือชำรุดบนทางจราจรจนไม่สามารถเคลื่อนที่ต่อไปได้ ผู้ใช้ยานพาหนะซึ่งอยู่ในวิสัยและพฤติการณ์ที่ สามารถเคลื่อนที่ยานพาหนะนั้นได้ต้องนำยานพาหนะนั้นเข้าจอดบนไหล่ทาง หรือถ้าไม่มีไหล่ทาง ให้ จอดชิดซ้ายสุดในลักษณะที่ไม่กีดขวางการจราจร และจะต้องนำยานพาหนะนั้นออกไปให้พ้นทาง จราจรหรือไหล่ทางโดยเร็วที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าจำเป็นต้องหยุดหรือจอดยานพาหนะอยู่บนทางจราจรหรือ ไหล่ทาง ผู้ใช้ยานพาหนะต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณใด ๆ ให้เพียงพอที่ผู้ใช้ยานพาหนะอื่นจะ มองเห็นยานพาหนะที่หยุดหรือจอดอยู่ได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร และหาก เกิดขึ้นในเวลาที่แสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ใช้ยานพาหนะอื่นจะมองเห็นยานพาหนะที่หยุดหรือจอดอยู่ได้ โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรต้องเปิดหรือจุดไฟให้มีแสงสว่างเพียงพอที่จะเห็น ยานพาหนะนั้นได้

ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมี อำนาจเคลื่อนย้ายยานพาหนะตามวรรคหนึ่งได้ โดยนำความในมาตรา ๔๒/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒/๑^{๑๕} ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ ทางหลวงมีอำนาจเคลื่อนย้ายยานพาหนะที่หยุดหรือจอดอยู่ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ ยานพาหนะอื่นหรือผู้ใช้ทาง หรือฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

การเคลื่อนย้ายยานพาหนะตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากการ ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง

ผู้ขับขี่หรือเจ้าของยานพาหนะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายยานพาหนะ ตลอดจนค่าดูแลรักษายานพาหนะระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เงินที่ได้จากผู้ขับขี่หรือเจ้าของยานพาหนะตามวรรคสาม เป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลัง และให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามมาตรานี้ตามระเบียบที่อธิบดีกรมทาง หลวงกำหนด

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของยานพาหนะไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาตามวรรค สาม ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจยึดหน่วง ยานพาหนะนั้นไว้ได้จนกว่าจะได้รับชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว โดยในระหว่างที่ยึด หน่วงนั้นให้คำนวณค่าดูแลรักษาเป็นรายวัน ถ้าพ้นกำหนดสามเดือนแล้วผู้ขับขี่หรือเจ้าของ

^{๑๔} มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๕} มาตรา ๔๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ยานพาหนะไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจนำยานพาหนะนั้นออกขายทอดตลาดได้ แต่ต้องมีหนังสือบอกกล่าวแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ปรากฏชื่อทางทะเบียน หากไม่ปรากฏชื่อทางทะเบียน ให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ทั้งนี้ ก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด ค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาที่ค้างชำระแล้ว เหลือเงินเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิที่แท้จริงต่อไป

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ใดขูด ขน ทำลายหรือทำให้เสียหายแก่ทางหลวง หรือวัตถุสำหรับใช้งานทาง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไบนทางจราจรและไหล่ทาง

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย น้ำโสโครก เศษหิน ดิน ทราาย หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ เป็นเหตุให้ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล เศษหิน ดิน ทราาย ตกหล่นบนทางจราจรหรือไหล่ทาง

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน ปล่อย หรือเลี้ยงสัตว์บนทางจราจร ทางเท้า หรือไหล่ทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการทางหลวงกำหนด

ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจประกาศห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน ปล่อย หรือเลี้ยงสัตว์ในเขตทางหลวงสายใดทั้งสายหรือบางส่วน ทั้งนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

ประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามวรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๗^{๒๐} ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง หรือรูก้ำเข้าไปในเขตทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการในการจัดการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ และการติดขัดของการจราจรด้วย

ผู้ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องชำระค่าใช้เขตทางหลวงตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่ทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำความผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
ให้นามตรา ๓๗ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘^{๒๑} ผู้ใดมีความจำเป็นต้องปักเสา พาดสาย วางท่อ หรือกระทำการใด ๆ
ในเขตทางหลวงจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย
จากผู้อำนวยการทางหลวงเสียก่อน

ในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก
ผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ และผู้ได้รับอนุญาตต้องชำระค่าใช้จ่ายเขตทางหลวง
ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือกระทำผิด
เงื่อนไขให้นามตรา ๓๗ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ เมื่อมีความจำเป็นจะต้องควบคุมทางเข้าออกทางหลวงเพื่อให้
การจราจรบนทางหลวงเป็นไปโดยรวดเร็วและสะดวก หรือเพื่อความปลอดภัยในการจราจรบนทาง
หลวง ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งในที่ดินริมเขตทางหลวงทั้งสายหรือบางส่วนดังต่อไปนี้

(๑) สร้างหรือดัดแปลงต่อเติมอาคารตามประเภท ชนิด หรือลักษณะที่กำหนดใน
กฎกระทรวง สถานีบริการน้ำมัน สถานีบริการก๊าซ สถานีบริการล้างหรือตรวจสภาพรถ หรือติดตั้ง
ป้ายโฆษณา ภายในระยะไม่เกินสิบห้าเมตรจากเขตทางหลวง

(๒) สร้างศูนย์การค้า สนามกีฬา สนามแข่งขัน โรงมหรสพ สถานพยาบาล
สถานศึกษา หรือจัดให้มีตลาด ตลาดนัด งานออกร้าน หรือกิจการอื่นที่ทำให้ประชาชนมาชุมนุมกัน
เป็นจำนวนมาก ภายในระยะไม่เกินห้าสิบเมตรจากเขตทางหลวง

ทั้งนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย
จากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การกำหนดทางหลวงสายใดทั้งสายหรือบางส่วนที่จะห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรค
หนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๐ เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๔๙ ใช้บังคับแล้ว ในกรณีที่มิอาคาร
หรือสิ่งอื่นปลูกสร้างขึ้น หรือสิ่งที่จัดให้มีขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้
ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ
หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
หนังสือแจ้ง ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทาง
หลวงมีอำนาจรื้อถอนโดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ในกรณีที่มิอาคารหรือสิ่งอื่นที่กำลังปลูกสร้างหรือสิ่งที่จัดให้มีขึ้นเมื่อผู้อำนวยการ
ทางหลวงเห็นสมควร ให้ผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือ
ถอนอาคารหรือสิ่งอื่น หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางเข้าออกของอาคารนั้นภายในกำหนดเวลาอันสมควร

^{๒๑} มาตรา ๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งอื่นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางเข้าออกของอาคาร แล้วแต่กรณี โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ทั้งนี้ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรมให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นในการที่ต้องรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางเข้าออกของอาคารนั้น ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันได้ ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ก่อนที่จะกระทำการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นทราบล่วงหน้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร

มาตรา ๕๑ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในบริเวณที่มีการดำเนินการตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐

ก่อนที่จะเข้าไปตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นในบริเวณดังกล่าวทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

หมวด ๒

การควบคุมทางหลวงพิเศษ

มาตรา ๕๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ทางหลวงสายใดที่จะสร้างขึ้นใหม่หรือที่มีอยู่เดิมทั้งสายหรือบางส่วนเป็นทางหลวงพิเศษ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๓^{๒๒} ให้อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจปิดทางหลวงหรือทางอื่นใดที่มีอยู่เดิมที่ทางหลวงพิเศษตัดผ่าน

ในกรณีที่มีการปิดทางหลวงหรือทางอื่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมทางหลวงจัดให้มีทางบริการขึ้นใช้แทน โดยอาจกำหนดหรือดัดแปลงแก้ไขจากทางหลวงหรือทางอื่นใดที่มีอยู่เดิมหรือจัดให้มีทางขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นทางบริการก็ได้ ไม่ว่าจะอยู่ในเขตทางหลวงพิเศษหรือไม่ก็ตาม

ทางบริการที่เกิดจากการดัดแปลงแก้ไขทางหลวงหรือทางอื่นใดที่มีอยู่เดิมให้เป็นทางหลวงหรือทางอื่นใดประเภทเดิม ทางบริการที่จัดให้มีขึ้นใหม่ให้เป็นทางหลวงแผ่นดิน

มาตรา ๕๔ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษมีอำนาจประกาศห้ามยานพาหนะบางชนิดหรือคนเดินเท้าใช้ทางหลวงพิเศษสายใดทั้งสายหรือบางส่วน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๒} มาตรา ๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๕๕^{๒๓} ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษเพื่อเป็นทางเข้าออก เชื่อม หรือผ่านทางหลวงพิเศษทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๓๗ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖^{๒๔} ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษหรือรุกล้ำเข้าไปในเขตทางหลวงพิเศษผู้ใดมีความจำเป็นต้องสร้างหรือกระทำการใด ๆ ผ่านเข้าไปในเขตทางหลวงพิเศษจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ ทั้งนี้ จะต้องเป็นกิจการอันเป็นประโยชน์สาธารณะ และเป็นการผ่านเขตทางหลวงพิเศษเท่าที่จำเป็น รวมทั้งต้องไม่เป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้ทางหลวงพิเศษ

ในการอนุญาตตามวรรคสอง ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษจะกำหนดตำแหน่งและระดับที่จะสร้างหรือกระทำการนั้น รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ และให้นำมาตรา ๔๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การอนุญาตตามวรรคสอง เมื่อมีความจำเป็นแก่ทางหลวง ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษจะเพิกถอนเสียก็ได้

ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตตามวรรคสองได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ให้การอนุญาตนั้นสิ้นสุดลง

อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามวรรคสอง หรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตตามวรรคสาม ให้นำมาตรา ๓๗ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๔๙ ใช้บังคับแล้ว ในกรณีที่มิมีอาคารหรือสิ่งอื่นใดอยู่ในที่ดินริมเขตทางหลวงพิเศษ เมื่อผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษเห็นสมควร ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดในที่ดินริมเขตทางหลวงพิเศษดังกล่าวรื้อถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งอื่นนั้นภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษมีอำนาจรื้อถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งอื่นนั้นได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นดังกล่าวทราบล่วงหน้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร ทั้งนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรมให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นในการที่ต้องรื้อถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งอื่นนั้น ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันได้ ให้นำบทบัญญัติของ

^{๒๓} มาตรา ๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙
^{๒๔} มาตรา ๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนมาใช้บังคับโดย
อนุโลม

มาตรา ๕๘ ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับแก่การควบคุมทางหลวงพิเศษโดย
อนุโลม เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในหมวดนี้

หมวด ๓
การรักษาทางหลวง

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกีดกันหรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำที่ติดต่อกับเขตทางหลวง

หรือทางน้ำที่ไหลผ่านทางหลวงในเขตที่ดินภายในระยะห้าร้อยเมตรจากแนวกลางทางหลวง เว้นแต่
ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทาง
หลวง

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือเจ้าพนักงานซึ่ง
ผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนสิ่งกีดกันหรือแก้ไข
ทางน้ำภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้ารื้อถอนหรือจัดการแก้ไข โดยผู้นั้นจะเรียกร้อง
ค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ยานพาหนะบนทางหลวงซึ่งยังมิได้เปิดอนุญาตให้ใช้เป็น
ทางสาธารณะ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ควบคุมทางหลวงนั้นหรือผู้ได้รับสัมปทาน
แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๑^{๒๕} เพื่อรักษาทางหลวง ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจประกาศในราช
กิจจานุเบกษาห้ามใช้ยานพาหนะบนทางหลวงโดยที่ยานพาหนะนั้นมีน้ำหนัก น้ำหนักบรรทุกหรือน้ำหนัก
ลงเพลากินกว่าที่กำหนด หรือโดยที่ยานพาหนะนั้นอาจทำให้ทางหลวงเสียหาย

ประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามวรรคหนึ่งต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมทาง
หลวงสำหรับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน หรือได้รับอนุมัติจากอธิบดี
กรมทางหลวงชนบท สำหรับทางหลวงชนบท หรือได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับทาง
หลวงท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้นทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวง
หรือไม่ปลอดภัยแก่การจราจรในทางหลวง ให้เจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุม
ทางหลวงมีอำนาจประกาศห้ามใช้ยานพาหนะบนทางหลวงนั้นได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้
ปิดประกาศนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ บริเวณที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้นนั้น

มาตรา ๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๖๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ริมทางหลวงต้องรักษาต้นไม้เหมือน ฝาย หรืออาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นที่อยู่ในความครอบครองของตนไม่ให้กีดขวางทางจราจรหรือเกิดความเสียหายแก่ทางหลวง ทั้งนี้ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นจัดการแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวภายในกำหนดเวลาอันสมควร

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับแจ้งแล้วไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงมีอำนาจเข้ารถถอน ทำลาย หรือตัดฟัน โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๖๓^{๒๖} ผู้อำนวยการทางหลวงด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยวิธีประมูล เป็นผู้ลงทุนจัดให้มีหรือเข้าบริหารจัดการท่าเรือ เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟาก ที่พักริมทาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในเขตทางหลวงที่ได้จัดสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือผู้ใช้ทาง และให้กรรมสิทธิ์ในสิ่งที่บุคคลดังกล่าวจัดให้มีตกเป็นของรัฐ

การอนุญาต การกำหนดอัตราค่าตอบแทน ระยะเวลาและเงื่อนไข ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การขยายและสงวนเขตทางหลวง

มาตรา ๖๔ ทางหลวงประเภทใดยังไม่มีเขตทางปรากฏแน่ชัดหรือไม่ได้ขนาดมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตทางหลวง และกำหนดเขตสงวนสองข้างทางไว้เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้างสิ่งใดในเขตดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ขออนุญาตต่อผู้อำนวยการทางหลวง เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะทำได้ แต่ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนถ้าได้มีการสร้างหรือขยายทางหลวง

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศกำหนดเขตทางหลวงหรือกำหนดเขตสงวนตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์แก่งานทาง รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลเข้าครอบครองโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่หรือแผนผังแสดงบริเวณที่ดินที่จะสงวนติดไว้ท้ายประกาศนั้น

เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ ไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิ ให้ที่ดินนั้นตกอยู่ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวง และห้ามมิให้ผู้ใดเข้าครอบครอง หักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศการสงวนตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่มีการขออนุญาตจับจองที่ดินริมทางหลวง ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตสั่งเว้นช่องทางไว้ให้เป็นมุมฉากกับแนวทางหลวงโดยมีขนาดกว้างยี่สิบเมตร เพื่อให้เป็นทางเข้าไปสู่ที่ดินข้างใน ช่องทางที่เว้นให้มีระยะห่างกันไม่น้อยกว่าห้าร้อยเมตร และให้ถือเป็นทางหลวงด้วย

เมื่อได้มีการเว้นช่องทางไว้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีการอนุญาตให้ผู้ใดจับจองที่ดินเข้าไปอีก ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตสั่งให้ผู้ขออนุญาตเว้นช่องทางตามแนวเดิมต่อไป

เมื่อได้มีการอนุญาตให้ผู้ใดจับจองที่ดินริมทางหลวงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตแจ้งให้ผู้อำนวยการทางหลวงทราบ

มาตรา ๖๗ เมื่อได้มีการคำสั่งให้ผู้ใดเว้นช่องทางตามมาตรา ๖๖ แล้ว ภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นได้รับคำสั่ง ให้ผู้นั้นจัดให้มีหลักเขตปักแสดงให้เห็นเขตทางที่เว้นไว้โดยระยะห่างกันไม่เกินหนึ่งร้อยเมตรต่อหลักหนึ่ง และให้เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาตให้จับจองระวังรักษาหลักเขตนั้นให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

ถ้าผู้ได้รับอนุญาตให้จับจองไม่กระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้าปฏิบัติการได้ โดยผู้ได้รับอนุญาตให้จับจองเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ ๓

การกำหนดแนวทางหลวงและการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง

มาตรา ๖๘^{๒๕} เพื่อประโยชน์ในการสร้างหรือขยายทางหลวง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงและผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลดังกล่าวมีอำนาจเข้าไปสำรวจเบื้องต้นในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดเป็นการชั่วคราวได้เท่าที่จำเป็นเพื่อการนั้น ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก โดยผู้อำนวยการทางหลวงต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มกระทำการนั้น ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ได้ ให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่

^{๒๕} ส่วนที่ ๓ การกำหนดแนวทางหลวงและการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง มาตรา ๖๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๖๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

และ ณ ที่ทำการเขตหรืออำเภอ และที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งที่ดินหรือสิ่งสักริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามมาตรานี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งสักริมทรัพย์หรือผู้ทรงสิทธิอื่น ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังกริมทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๘/๑^{๒๙} เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังกริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่นให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังกริมทรัพย์

ในกรณีที่มีการโอนอสังกริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังกริมทรัพย์ ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม ค่าอากรแสตมป์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายใด ๆ เช่นเดียวกับกรณีที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังกริมทรัพย์

ส่วนที่ ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๙^{๓๐} ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๐^{๓๑} ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้งของผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวง หรือเจ้าพนักงานทางหลวง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๓ (๒) มาตรา ๓๗ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคสาม มาตรา ๓๙/๑ วรรคสาม มาตรา ๔๗ วรรคสี่ มาตรา ๔๘ วรรคสาม มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๕๕ วรรคสอง มาตรา ๕๖ วรรคหก มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑^{๓๒} ผู้ใดขัดขวางการกระทำของผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงหรือเจ้าพนักงานทางหลวง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสี่ มาตรา ๓๗ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคสาม มาตรา ๓๙/๑ วรรคสาม มาตรา ๔๗ วรรคสี่ มาตรา ๔๘ วรรคสาม มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๕๑ วรรค

^{๒๙} มาตรา ๖๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^{๓๐} มาตรา ๖๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^{๓๑} มาตรา ๗๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

^{๓๒} มาตรา ๗๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

หนึ่ง มาตรา ๕๕ วรรคสอง มาตรา ๕๖ วรรคหก มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๙ วรรคสอง มาตรา ๖๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒^{๓๓} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๖๕ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓^{๓๔} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓/๑^{๓๕} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ หรือมาตรา ๖๔ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓/๒^{๓๖} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง หรือประกาศของเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงตามมาตรา ๖๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓/๓^{๓๗} บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๔ ให้ทางหลวงจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เปลี่ยนเป็นทางหลวงแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้

- ^{๓๓} มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙
- ^{๓๔} มาตรา ๗๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙
- ^{๓๕} มาตรา ๗๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙
- ^{๓๖} มาตรา ๗๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙
- ^{๓๗} มาตรา ๗๓/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๗๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้
กฎกระทรวงซึ่งออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๑๕ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงตาม
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

มาตรา ๗๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืน พระราช
กฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้าง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศกระทรวง
คมนาคมกำหนดทางหลวงที่มีความจำเป็นต้องสร้างโดยเร่งด่วนซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้คงใช้บังคับได้ตามอายุของ
พระราชกฤษฎีกานั้น

ในกรณีที่มีการเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยาย
ทางหลวง ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘
พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ยังไม่เสร็จสิ้น ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทางหลวงให้สอดคล้องกับความจริงและการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕^{๓๘}

มาตรา ๖๐ ในพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้แก้ไขคำว่า “กรมโยธาธิการ” และ “สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท” เป็น “กรมทางหลวงชนบท” และคำว่า “อธิบดีกรมโยธาธิการ” และ “เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท” เป็น “อธิบดีกรมทางหลวงชนบท”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีการกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙^{๓๙}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^{๓๘} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

^{๓๙} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓/ตอนที่ ๙๒ ก/หน้า ๑/๘ กันยายน ๒๕๔๙

มาตรา ๓๑ ทางหลวงเทศบาล และทางหลวงชนบทที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นทางหลวงท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยทางหลวงได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมดูแลรักษาทางหลวงยังไม่เหมาะสม และมาตรการสำหรับดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร และปรากฏว่าได้มีการใช้ยานพาหนะที่มีน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดบนทางหลวง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวง และความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะบนทางหลวง นอกจากนั้น ยังปรากฏว่ามีการใช้ทางหลวงเพื่อการชุมนุมประท้วงยื่นข้อเรียกร้องจากทางราชการและโดยที่ได้มีการยกฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลแล้ว สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทางหลวงเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสุขาภิบาล และกำหนดให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเปรียบเทียบปรับสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวได้รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กมลฤทัย/ปรับปรุง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๔ เมษายน ๒๕๕๖

สุพิชชา/ตรวจ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๘ เมษายน ๒๕๕๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา